EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 11.9.2026
COM(2026) 483 final

ANNEX 5

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

Euroopa Liidu ja India Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu allakirjutamise kohta

8-F LISA

EUROOPA LIIDU TULEVASTE MEETMETE LOEND

Märkused

1. Käesolevas loendis on vastavalt artiklile 8.9 „Nõuetele mittevastavad meetmed“ sätestatud konkreetsed sektorid, allsektorid või tegevusalad, mille suhtes Euroopa Liit võib jätta kehtima olemasolevad meetmed või kehtestada uusi või piiravamaid meetmeid, mis ei ole kooskõlas järgmistes sätetes kehtestatud kohustustega:

a) artikli 8.4 „Turulepääs“ lõiked 1 ja 2 turulepääsu kohta;

b) artikli 8.4 „Turulepääs“ lõige 3 kohapealse esindatuse kohta;

c) artikli 8.5 „Võrdne kohtlemine“ lõiked 1–5 võrdse kohtlemise kohta;

d) artikkel 8.6 „Enamsoodustusrežiim“ või

e) artikli 8.5 „Võrdne kohtlemine“ lõige 6 kõrgema juhtkonna ja juhatuse kohta.

2. Iga käesolevas loendis esitatud reservatsioon sisaldab järgmisi osi:

a) „sektor“ tähendab üldist sektorit, kus reservatsioon tehakse;

b) „allsektor“ tähendab konkreetset sektorit, kus reservatsioon tehakse, kui see on asjakohane;

c) „tegevusala klassifikatsioon“ tähendab nõuetele mittevastava meetmega hõlmatud tegevust vastavalt CPC-le või lepinguosalise reservatsioonis sõnaselgelt teisiti kirjeldatud tegevust, kui see on asjakohane;

d) „asjaomastes kohustustes“ täpsustatakse lõikes 1 osutatud kohustusi, mida artikli 8.9 „Nõuetele mittevastavad meetmed“ kohaselt ei kohaldata reservatsioonis loetletud sektorite, allsektorite ega tegevusalade suhtes;

e) „kirjelduses“ esitatakse reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevusalade ulatus ning

f) „kehtivates meetmetes“, kui need on täpsustatud, on läbipaistvuse eesmärgil esitatud reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevusalade suhtes kohaldatavad kehtivad meetmed.

3. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse selle kõiki osi. Kirjelduse osa on teiste osade suhtes ülimuslik.

4. Käesolevas loendis tähendab „ÜRO ühtne tooteklassifikaator (CPC)“ ajutist ühtset tooteklassifikaatorit (Statistical Papers, Series M, nr 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

5. Käesoleva loendi kohaldamisel tehakse reservatsioon seoses Euroopa Liidus kohapealse esindatuse nõudega artikli 8.4 „Turulepääs“ lõike 3 suhtes, kuid mitte artikli 8.4 „Turulepääs“ lõigete 1 ja 2 ega artikli 8.5 „Võrdne kohtlemine“ lõigete 1–5 suhtes.

6. Euroopa Liidu tasandil tehtud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme, liikmesriigi keskvalitsuse tasandi meetme või liikmesriigi mõne valitsuse meetme suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi reservatsiooni kohaldatakse selle liikmesriigi keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Belgia kirjete puhul hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, kuna neist igaühe pädevusse kuuluvad võrdväärsed seadusandlikud volitused. Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide kirjete puhul tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad.

7. Alljärgnev reservatsioonide loetelu ei sisalda kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste, tehniliste normide ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid juhul, kui need ei kujuta endast piirangut artikli 8.4 „Turulepääs“ või artikli 8.5 „Võrdne kohtlemine“ tähenduses. Nende meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt teatavaid tegevusi ei tohi ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Kuigi neid meetmeid ei ole loetletud, kohaldatakse neid jätkuvalt.

8. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et Euroopa Liidu puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada India isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, sealhulgas nende rakendamisele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

9. Kohtlemine, mis tagatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud India teenuseosutajad vastavalt Euroopa Liidu õigusele ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus, ei piira 8. peatüki „Teenuskaubandus“ kohast tingimust või kohustust, mis võib olla kehtestatud kõnealuste juriidiliste isikute suhtes siis, kui nad Euroopa Liidus asutati, ja mille kohaldamist jätkatakse.

10. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mittediskrimineerivad meetmed ei kujuta endast turulepääsu piirangut artikli 8.4 „Turulepääs“ lõigete 1 ja 2 tähenduses meetmete puhul,

a) millega nõutakse taristu omandiõiguse eraldamist selle taristu kaudu pakutavate kaupade või osutatavate teenuste omandiõigusest, et tagada aus konkurents, näiteks energeetika, transpordi ja telekommunikatsiooni valdkonnas;

b) millega ausa konkurentsi tagamiseks piiratakse omandiõiguse koondumist;

c) mille eesmärk on tagada loodusvarade ja keskkonna kaitse ning säilitamine, sealhulgas antavate kontsessioonide kättesaadavuse, arvu ja ulatuse piirang ning moratooriumi või keelu kehtestamine;

d) millega tehniliste või füüsiliste piirangute tõttu, näiteks seoses telekommunikatsiooni spektrite ja sagedustega, piiratakse antavate lubade arvu või

e) millega nõutakse, et teatav protsent ettevõtte aktsionäridest, omanikest, osanikest või juhtidest oleks kvalifitseeritud või tegutseks teataval kutsealal, näiteks juristi või raamatupidajana.

11. Kui Euroopa Liit on teinud käesolevas loendis reservatsiooni, mis kehtib mooduse nr 1 või mooduse nr 3 suhtes, kohaldatakse reservatsiooni ka India füüsiliste isikute liidus ajutiselt viibimise suhtes sel määral, mil asjaomases reservatsioonis täpsustatud tingimusele või kvalifikatsioonile vastav meede mõjutab India füüsiliste isikute Euroopa Liidus ajutist viibimist, mida on käsitletud 8-A lisas „Füüsiliste isikute sisenemine lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibimine“.

12. Käesoleva lepingu artiklit 8.5 „Võrdne kohtlemine“ ja artiklit 8.6 „Enamsoodustusrežiim“ ei kohaldata ühegi meetme suhtes, mis kujutab endast erandit TRIPS-lepingu artiklist 3 või 4, nagu on konkreetselt sätestatud TRIPS-lepingu artiklites 3–5.

13. Lepinguosalise reservatsioonid ei piira lepinguosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad teenuskaubanduse üldlepingust (GATS).

14. Käesolevat loendit kohaldatakse üksnes Euroopa Liidu territooriumi suhtes kooskõlas artikli 1.3 „Üldised mõisted“ punkti bb alapunktiga i ning see kehtib üksnes Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning India vaheliste kaubandussuhete kontekstis. See ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

15. Mis puudutab finantsteenuseid, siis erinevalt välismaistest tütarettevõtjatest ei kohaldata väljaspool Euroopa Liitu asuva finantsasutuse poolt vahetult liikmesriigis asutatud filiaalide suhtes, v.a teatavad piiratud erandid, Euroopa Liidu tasandil ühtlustatud usaldatavusnõuete kohast reguleerimist, mis võimaldab sellistel tütarettevõtjatel kasutada uute ettevõtete loomiseks ja kogu Euroopa Liidus piiriüleste teenuste osutamiseks ulatuslikumaid vahendeid. Seetõttu antakse nimetatud filiaalidele liikmesriigi territooriumil tegutsemise luba samadel tingimustel, mis kehtivad liikmesriigi kodumaiste finantsasutuste kohta, ning neilt võidakse nõuda vastavust mitmele konkreetsele usaldatavusnõudele, nagu näiteks panganduse ja väärtpaberite puhul iseseisva kapitalisatsiooni nõue ja muud solventsusnõuded ning raamatupidamisaruandluse ja aruannete avaldamise nõuded või kindlustuse puhul erilised tagatis- ja sissemaksenõuded, iseseisev kapitalisatsioon, ning kindlustustehniliste eraldiste kattevarade paiknemine asjaomases liikmesriigis, ja vähemalt ühe kolmandiku suurune solventsusmarginaal.

16. Käesolevat loendit tõlgendatakse koostoimes 8-G lisaga „Kohaldamisala, mõisted ja Euroopa Liidu kohustused seoses rahvusvaheliste meretransporditeenustega“.

17. Alljärgnevas reservatsioonide loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EU Euroopa Liit, sealhulgas kõik selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi Vabariik

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovaki Vabariik

Reservatsioonide loend

Reservatsioon nr 1 – kõik sektorid

Reservatsioon nr 2 – kutseteenused, välja arvatud tervishoiuga seotud teenused

Reservatsioon nr 3 – kutseteenused – tervishoiuga seotud teenused ja ravimite jaemüük

Reservatsioon nr 4 – äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Reservatsioon nr 5 – äriteenused – kinnisvarateenused

Reservatsioon nr 6 – äriteenused – rendi- või liisinguteenused

Reservatsioon nr 7 – äriteenused – inkassoteenused ja krediidiinfoteenused

Reservatsioon nr 8 – äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Reservatsioon nr 9 – äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Reservatsioon nr 10 – äriteenused – muud äriteenused

Reservatsioon nr 11 – telekommunikatsiooniteenused

Reservatsioon nr 12 – ehitusteenused

Reservatsioon nr 13 – turustusteenused

Reservatsioon nr 14 – haridusteenused

Reservatsioon nr 15 – keskkonnateenused

Reservatsioon nr 16 – finantsteenused

Reservatsioon nr 17 – tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Reservatsioon nr 18 – turismi- ja reisiteenused

Reservatsioon nr 19 – meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Reservatsioon nr 20 – transporditeenused ja transpordi abiteenused

Reservatsioon nr 21 – põllumajandus, kalapüük ja vesi

Reservatsioon nr 22 – kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Reservatsioon nr 23 – muud mujal nimetamata teenused

Reservatsioon nr 1 – kõik sektorid

Sektor:	Kõik sektorid
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Enamsoodustusrežiim
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Asutamine

Seoses turulepääsuga (moodus nr 3):

EU: riiklikul või kohalikul tasandil kommunaalteenusteks loetavate teenuste korral võib kasutada riiklikke monopole või anda eraettevõtjatele teenuse pakkumise ainuõigused.

Kommunaalteenused esinevad sellistes sektorites nagu seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused, sotsiaal- ja humanitaarteadustega seotud teadus- ja arendusteenused, tehnilise kontrolli ja analüüsi teenused, keskkonnateenused, tervishoiuteenused, transporditeenused ja kõikide transpordiliikide abiteenused. Kõnealuste teenuste osutamise ainuõigused antakse sageli eraettevõtjatele, näiteks ettevõtjatele, kellel on ametiasutuste antud kontsessioonid, sõltuvalt konkreetsetest teenindamiskohustustest. Kuna kommunaalteenuseid osutatakse sageli ka keskvalitsusest madalamal tasandil, ei ole üksikasjalik ja ammendav sektoripõhine loend otstarbekas. Seda reservatsiooni ei kohaldata telekommunikatsioonisektori ning arvutiteenuste ja nendega seotud teenuste suhtes.

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

FI: piirangud, millega keelatakse füüsilistel isikutel, kellel ei ole Ahvenamaa piirkondlikku kodakondsust, ja juriidilistel isikutel omandada ja omada kinnisvara Ahvenamaal ilma saarestiku pädevate asutuste loata. Kehtivad asutamisõiguse ja majandustegevusega tegelemise õiguse piirangud füüsilistele isikutele, kellel ei ole Ahvenamaa piirkondlikku kodakondsust, ja ettevõtetele, kui neil ei ole saarestiku pädevate asutuste luba.

Kehtivad meetmed:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (Ahvenamaa maaomandamisseadus) (3/1975), § 2, ja Ahvenanmaan itsehallintolaki (Ahvenamaa autonoomia seadus) (1144/1991), § 11.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3), turulepääsu (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

FR: vastavalt finants- ja rahaseadustiku artiklitele L151-1 ja 153-1 jj tuleb Prantsusmaal finants- ja rahaseadustiku artiklis R151-3 loetletud sektorites välisinvesteeringute tegemiseks saada majandusministeeriumi eelnev heakskiit.

Kehtivad meetmed:

FR: vt eelnev kirjelduse osa.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

FR: hiljuti erastatud äriühingutes välisosaluse piiramine avalikkusele pakutavate aktsiate hulgaga, mille Prantsusmaa valitsus määrab kindlaks igal üksikjuhul eraldi. Teatavates kaubandus-, tööstus- või käsitöövaldkondades on vaja asutamiseks eriluba, kui tegevdirektoril ei ole alalist elamisluba.

Seoses turulepääsuga (moodus nr 3):

HU: asutamine peaks toimuma piiratud vastutusega äriühingu, kapitaliühingu või esinduse vormis. Esmane sisenemine turule filiaalina ei ole lubatud, välja arvatud finantsteenuste puhul.

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

BG: Teatava riigi või avaliku vara kasutamisega seotud majandustegevuse puhul on nõutav kontsessiooniseaduse alusel antud kontsessiooni olemasolu.

Äriühingud, mille kapitalist üle 50 % kuulub riigile või omavalitsusele, peavad saama äriühingu põhivara võõrandamise tehingu sooritamiseks ja osaluse soetamist, rentimist, ühistegevust, laenu, nõuete kindlustamist või käskvekslitest tulenevaid kohustusi käsitleva lepingu sõlmimiseks loa erastamisagentuurilt või muult riiklikult või piirkondlikult asutuselt (sõltuvalt sellest, kumb neist on pädev asutus). Reservatsiooni ei kohaldata mäetööstuse suhtes, mille puhul kehtib 8-E lisas „Euroopa Liidu kehtivad meetmed“ sätestatud eraldi reservatsioon.

IT: valitsus võib kasutada juriidiliste isikute puhul, kes tegutsevad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas, ning teatava energia-, transpordi- ja sidevaldkonna strateegilise tähtsusega tegevuse puhul teatavaid erivolitusi. See ei kehti üksnes erastatud äriühingute, vaid kõigi juriidiliste isikute kohta, kes täidavad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas strateegiliselt tähtsaks peetavaid ülesandeid.

Oluliste kaitse ja riikliku julgeoleku huvide tõsise kahjustamise ohu esinemise korral on valitsusel järgmised erivolitused:

a) kehtestada aktsiate ostmiseks eritingimused;

b) panna veto otsustele, mis on seotud selliste toimingutega nagu üleminekud, ühinemised, jagunemised ja tegevuse muutmine, või

c) tühistada aktsiate omandamine, kui ostja püüab saavutada kapitalis osalust, mis võib mõjutada kaitse- ja riikliku julgeoleku huve.

Asjaomane äriühing peab teavitama peaministri kabinetti igast otsusest, toimingust või tehingust (nt üleminek, ühinemine, jagunemine, tegevuse muutmine või tegevuse lõpetamine), mis on seotud energia-, transpordi- ja sidevaldkonna strateegiliste varadega. Eelkõige tuleb teatada sellest, kui vara omandab väljastpoolt Euroopa Liitu pärit isik, kes saab sellega äriühingu üle kontrolli.

Peaminister võib kasutada järgmisi erivolitusi:

a) panna veto otsustele, toimingutele ja tehingutele, mille puhul esineb erakorraline oht kahjustada tõsiselt avalikke huve seoses võrkude ja varustuse kindluse ja toimimisega;

b) kehtestada avalike huvide kindlustamiseks eritingimused või

c) tühistada omandamine, kui peaks esinema erakorraline risk riigi olulistele huvidele.

Kriteeriumid, mille alusel hinnata tegelikku või erakorralist ohtu, ning erivolituste kasutamise tingimused ja kord on sätestatud seaduses.

Kehtivad meetmed:

IT: seadus nr 56/2012 erivolituste kohta, mida kasutatakse kaitse ja riikliku julgeoleku, energia, transpordi ja side valdkonnas tegutsevate äriühingute puhul, ning

peaministri 30. novembri 2012. aasta dekreet DPCM 253, millega määratakse kindlaks strateegilise tähtsusega tegevusalad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas.

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3), enamsoodustusrežiimi (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

LT: riikliku julgeoleku seisukohast strateegilise tähtsusega ettevõtted, sektorid, tsoonid, varad ja rajatised.

Kehtivad meetmed:

LT: 10. oktoobri 2002. aasta seadus nr IX-1132 Leedu Vabariigi riikliku julgeoleku tagamise seisukohast oluliste objektide kaitse kohta (viimati muudetud 24. novembril 2022 seadusega nr XIV-1599).

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

SE: asutajate, kõrgema juhtkonna ja juhatuse suhtes kohaldatavad diskrimineerivad nõuded uute õiguslike vormide inkorporeerimisel Rootsi õigusesse.

b) Kinnisvara omandamine

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3), turulepääsu (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

HU: riigi varade omandamine.

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

HU: põllumaa omandamine välisriikide juriidiliste isikute ja mitteresidendist füüsiliste isikute poolt.

LV: maapiirkondade maa omandamine India või kolmanda riigi kodanike poolt.

SK: välisriigi äriühingud ja füüsilised isikud ei saa omandada põllumajandusmaad ja metsamaad väljaspool omavalitsusele kuuluvat hoonestatud ala ning teatud muud maad (nt loodusvarad, järved, jõed, avalikud teed jne).

Kehtivad meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CXXII põllumajandus- ja metsamaade ringluse kohta (II peatükk (§ 6–36) ja IV peatükk (§ 38–59)) ning

2013. aasta seadus nr CCXII üleminekumeetmete ja teatavate sätete kohta, mis on seotud 2013. aasta seadusega nr CXXII põllumajandus- ja metsamaade ringluse kohta (IV peatükk (§ 8–20)).

LV: maapiirkondades maa erastamise seadus, §-d 28, 29, 30.

SK: seadus nr 44/1988 loodusvarade kaitse ja kasutamise kohta,

seadus nr 229/1991 maa ja muu põllumajandusliku vara omandiõiguse reguleerimise kohta,

seadus nr 460/1992 – Slovaki Vabariigi põhiseadus,

seadus nr 180/1995 teatavate meetmete kohta maa omandiõiguse korras,

seadus nr 202/1995 välisvaluuta kohta,

seadus nr 503/2003 maa omandiõiguse tagastamise kohta,

seadus nr 326/2005 metsade kohta ning

seadus nr 140/2014 põllumajandusmaa omandiõiguse omandamise kohta.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ja kohapealse esindatusega:

BG: põllumajandusmaad võivad omandada füüsilised isikud, kes on Bulgaarias elanud üle viie aasta, ja juriidilised isikud, kes on asutatud Bulgaarias enam kui viis aastat tagasi. Vähem kui viis aastat tagasi asutatud juriidilised isikud võivad siiski omandada põllumajandusmaad juhul, kui äriühingu osanikud, ühistu liikmed või aktsiaseltsi asutajad vastavad viieaastase elamisperioodi nõudele. Välisriikide kodanikud ja välisriikide juriidilised isikud, kes on asutatud kolmanda riigi õigusaktide kohaselt, võivad omandada põllumajandusmaad rahvusvahelise lepingu alusel, vastavalt Bulgaaria Vabariigi põhiseaduse artiklile 22 ning pärimise teel seaduses sätestatud korras. Välisriikide kodanikud ja välisriikide juriidilised isikud, kes on asutatud kolmanda riigi õigusaktide kohaselt, võivad omandada metsamaad rahvusvahelise lepingu alusel, vastavalt Bulgaaria Vabariigi põhiseaduse artikli 22 lõikele 2 ning pärimise teel seaduses sätestatud korras (metsaseaduse artikli 23 lõige 5).

EE: välismaalased, kes ei ole pärit Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi „EMP“) ega Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (edaspidi „OECD“) liikmesriikidest, võivad omandada põllumajandus- või metsamaad hõlmava kinnisasja üksnes maavanema või omavalitsuse loal ning nad peavad suutma tõendada seaduses ettenähtud viisil, et omandatavat kinnisasja kasutatakse vastavalt selle eesmärgile tõhusalt, säästvalt ja sihtotstarbeliselt.

Kehtivad meetmed:

BG: Bulgaaria Vabariigi põhiseaduse artikli 22 lõige 2 ja artikli 23 lõige 5 ning metsaseaduse artikkel 10.

EE: kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse 2. ja 3. peatükk.

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

LT: kõik Euroopa Liidu võetud kohustustega kooskõlas olevad meetmed, mida kohaldatakse Leedus GATSi raames seoses maa omandamisega. Maatükkide omandamise menetlus, tingimused ja piirangud kehtestatakse põhiseaduse, maaseaduse ja põllumajandusmaa omandamise seadusega.
Kohalikel omavalitsustel ning muudel OECD ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmete riiklikel üksustel, kes tegelevad Leedus majandustegevusega, mis on kindlaks määratud põhiseadusega kooskõlas Euroopa Liidu ja muude integratsiooni kriteeriumidega, mille täitmisega on Leedu algust teinud, on lubatud omandada mittepõllumajanduslikku maad, mis on vajalik nende otseseks tegevuseks vajalike hoonete ja rajatiste ehitamiseks ning kasutamiseks.

Kehtivad meetmed:

LT: Leedu Vabariigi põhiseadus;

Leedu Vabariigi 20. juuni 1996. aasta seadus nr I-1392 Leedu Vabariigi põhiseaduse artikli 47 lõike 3 rakendamise kohta, uus redaktsioon 20. märtsist 2003, nr IX-1381, viimati muudetud 12. jaanuaril 2018, nr XIII-981; 26. aprilli 1994. aasta seadus nr I-446 maa kohta, uus redaktsioon 27. jaanuarist 2004, nr IX-1983, viimati muudetud 26. juunil 2020, nr XIII-3165; 28. jaanuari 2003. aasta seadus nr IX-1314 põllumajandusmaa omandamise kohta, uus redaktsioon 1. jaanuarist 2018, nr XIII-801, viimati muudetud 14. mail 2020, nr XIII-2935, ning 22. novembri 1994. aasta seadus nr I-671 metsa kohta, uus redaktsioon 10. aprillist 2001, nr IX-240, viimati muudetud 25. juunil 2020, nr XIII-3115.

c) Tunnustamine

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

EU: Euroopa Liidu direktiive diplomite ja muude kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kohta kohaldatakse üksnes Euroopa Liidu kodanike suhtes. Õigus osutada teenust seadusega reguleeritud erialal ühes liikmesriigis ei anna õigust osutada kõnealust teenust teises liikmesriigis.

d) Enamsoodustusrežiim

Seoses enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused).

EU: kolmandale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt rahvusvahelistele investeerimislepingutele või muudele käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval jõustunud või allkirjastatud kaubanduslepingutele.

EU: kolmandale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele või mitmepoolsetele lepingutele, mille alusel

i) luuakse teenuste ja investeeringute siseturg,

ii) antakse asutamisõigus või

iii) nõutakse õigusaktide ühtlustamist ühes või enamas majandussektoris.

Teenuste ja investeeringute siseturg on sisepiirideta ala, kus on tagatud teenuste, kapitali ja isikute vaba liikumine.

Asutamisõigus on kohustus kõrvaldada kahepoolse või mitmepoolse lepingu osaliste vahel lepingu jõustumise kuupäevaks põhimõtteliselt kõik asutamisõigust piiravad tõkked. Asutamisõigus hõlmab kahepoolse või mitmepoolse lepingu osalisriikide kodanike õigust asutada ja juhtida ettevõtteid samadel tingimustel kui need, mis on kodanike jaoks sätestatud selle riigi õigusaktides, kus kõnealune tegevus toimub.

Õigusaktide ühtlustamine tähendab

i) kahepoolse või mitmepoolse lepingu ühe või enama osalise õigusaktide ühtlustamist teis(t)e kõnealuse lepingu osalis(t)e õigusaktidega või

ii) ühiste õigusaktide ülevõtmist kahepoolse või mitmepoolse lepingu osaliste õigusesse.

Selline ühtlustamine või ülevõtmine peab toimuma ja loetakse toimunuks üksnes hetkel, mil see jõustub kahepoolse või mitmepoolse lepingu osalise või osaliste siseriiklikus õiguses.

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Majanduspiirkonna leping,

stabiliseerimislepingud,

ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelised kahepoolsed lepingud ning

põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud.

EU: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine seoses kolmanda riigi füüsiliste isikute ELi territooriumile sisenemisega.

EU: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine seoses asutamisõigusega kodanikele või ettevõtjatele vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele järgmiste liikmesriikide vahel: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL ja PT ning järgmiste riikide või vürstiriikide vahel: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikani Linnriik.

DK, FI, SE: Taani, Soome ja Rootsi võetavad meetmed, millega püütakse edendada Põhjamaade koostööd, näiteks

i) rahaline toetus teadus- ja arendusprojektidele (Põhjamaade Tööstusfond),

ii) rahvusvaheliste projektide teostatavusuuringute rahastamine (Põhjamaade Projektifond) ning

iii) rahaline abi keskkonnatehnoloogiat kasutavatele äriühingutele (Põhjamaade Keskkonnainvesteeringute Korporatsioon). Põhjamaade Keskkonnainvesteeringute Korporatsiooni (NEFCO) eesmärk on edendada Põhjamaade keskkonnahuvidega seotud investeeringuid, keskendudes Ida-Euroopale.

PL: asutamist või teenuste piiriülest osutamist (moodus nr 1) käsitlevaid soodustingimusi, mis võivad hõlmata teatavate Poolas kohaldatavate reservatsioonide loetelus esitatud piirangute kaotamist või muutmist, võib laiendada kaubandus- ja laevasõidulepingute kaudu.

PT: teatava tegevuse või teatavate kutsealade korral kodakondsusnõude kohaldamisest loobumine selliste füüsiliste isikute suhtes, kes osutavad teenuseid riikides, mille ametlik keel on portugali keel (Angola, Brasiilia, Cabo Verde, Guinea-Bissau, Ekvatoriaal-Guinea, Mosambiik, São Tomé ja Príncipe ning Ida-Timor).

e) Relvad, laskemoon ja sõjavarustus

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), enamsoodustusrežiimi (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU: relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmine või nendega kauplemine. Sõjavarustus piirdub toodetega, mis on ette nähtud ja mida valmistatakse üksnes sõjaliseks kasutuseks seoses sõjapidamise või kaitsetegevusega.

Reservatsioon nr 2 – kutseteenused, välja arvatud tervishoiuga seotud teenused

Sektor:	Kutseteenused – õigusteenused: notarite ja kohtutäiturite teenused; majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused; auditeerimisteenused, maksualase nõustamise teenused; arhitektuuri- ja linnaplaneerimisteenused, inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 861 osa, 87902 osa, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674 ja 879 osa
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Enamsoodustusrežiim

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Õigusteenused

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

EU, v.a SE: õigusalane nõustamine ning volitamis-, dokumenteerimis- ja tõendamisteenused, mida osutavad avalikke ülesandeid täitvad õigusspetsialistid, nagu notarid, kohtutäiturid (*huissiers de justice*) või muud ametiisikud või ministeeriumi ametnikud (*officiers publics et ministériels*), ning teenused, mida osutavad valitsuse ametliku aktiga määratud kohtutäiturid (CPC 861 osa ja 87902 osa).

Seoses enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused).

BG: äriühingute asutamise ja tegevuse korral ning teenuste osutamise korral võib võimaldada täielikku võrdset kohtlemist üksnes äriühingutele, mis on asutatud riikides, kellega on sõlmitud sooduskohtlemist käsitlevad lepingud, ja selliste riikide kodanikele (CPC 861 osa).

LT: välisriikide advokaadid võivad kohtus advokaadina tegutseda üksnes kooskõlas rahvusvaheliste lepingutega (CPC 861 osa), sealhulgas konkreetsete sätetega, mis käsitlevad kohtus esindamist.

b) Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 8621, v.a auditeerimisteenused, 86213, 86219 ja 86220)

Seoses turulepääsuga (moodus nr 1):

HU: majandusarvestuse ja raamatupidamisega seotud piiriülene tegevus.

Kehtivad meetmed:

HU: 2000. aasta seadus C ja 2007. aasta seadus LXXV.

c) Auditeerimisteenused (CPC 86211 ja 86212, v.a majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused)

Seoses võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

BG: sõltumatu finantsauditi tegemiseks peavad audiitorid (üksikisikud või audiitorühingud) olema kantud registrisse, mida haldab registreeritud audiitorite riikliku järelevalve komisjon (CPOSA). Kolmandas riigis õigus- ja teovõime omandanud audiitorid võib registreerida järgmistel tingimustel ja vastastikkuse põhimõttel:

i) üksikisikust audiitor peab sooritama eksamid Bulgaaria äri-, maksu- ja sotsiaalkindlustusõiguse alal bulgaaria keeles (Bulgaaria kodanike suhtes kohaldatakse samu nõudeid) või

ii) välisriigi audiitorühing, kes taotleb registreerimist Bulgaarias vannutatud audiitorina, peab tagama, et kolm neljandikku tema juhtorganite liikmetest ja tema nimel kohustuslikke finantsauditeid tegevatest registreeritud audiitoritest vastavad nõuetele, mis on samaväärsed Bulgaaria kodanikest vannutatud audiitoritele esitatavate nõuetega, sealhulgas sooritades vastavad eksamid, nagu on sätestatud sõltumatu finantsauditi seaduses.

Kehtivad meetmed:

BG: sõltumatu finantsauditi seadus.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3), turulepääsu (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

CZ: Tšehhi Vabariigis võib auditeid teha ainult juriidiline isik, milles Tšehhi Vabariigi või teiste liikmesriikide kodanike kapitaliosalused või hääleõigused moodustavad vähemalt 60 %.

Kehtivad meetmed:

CZ: 14. aprilli 2009. aasta seadus nr 93/2009 Coll. audiitorite kohta, kehtivas sõnastuses.

Seoses turulepääsuga (moodus nr 1):

HU: auditeerimisteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

Kehtivad meetmed:

HU: 2000. aasta seadus C ja 2007. aasta seadus LXXV.

PT: auditeerimisteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

d) Arhitektuuri- ja linnaplaneerimisteenused (CPC 8674)

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

HR: linnaplaneerimisteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

Reservatsioon nr 3 – kutseteenused – tervishoiuga seotud teenused ja ravimite jaemüük

Sektor:	Tervishoiuga seotud kutseteenused ja ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319 ja 93121
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus
	Enamsoodustusrežiim

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Meditsiini- ja hambaraviteenused; ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenused (CPC 63211, 85201, 9312, 9319 ja 932)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

BG: kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, meditsiiniõdede, ämmaemandate, füsioterapeutide ja parameedikute teenuste ning psühholoogide teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312 ja 9319 osa).

FI: kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, ämmaemandate, füsioterapeutide ja parameedikute teenuste ning psühholoogide teenuste, välja arvatud meditsiiniõdede teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312 ja 93191).

Kehtivad meetmed:

BG: meditsiiniasutuste seadus, seadus meditsiiniõdede, ämmaemandate ja nendega seotud meditsiinitöötajate kutseorganisatsiooni kohta.

FI: laki yksityisestä terveydenhuollosta (eratervishoiu seadus) (152/1990).

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

CZ, MT: kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide teenuste ning muude seonduvate teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312 ja 9319 osa).

Kehtivad meetmed:

CZ: seadus nr 296/2008 Coll. inimmeditsiinis kasutatavate inimkudede ja -rakkude kvaliteedi ja ohutuse tagamise kohta (inimkudede ja -rakkude seadus);

seadus nr 378/2007 Coll. ravimite kohta ja teatavate seonduvate seaduste muutmise kohta (ravimiseadus);

seadus nr 268/2014 Coll., mis käsitleb meditsiiniseadmeid ja millega muudetakse seadust nr 634/2004 Coll. haldustasude kohta, mida on hiljem muudetud;

seadus nr 285/2002 Coll. kudede ja elundite annetamise, eemaldamise ja siirdamise ning teatavate seaduste muutmise kohta (siirdamisseadus);

seadus nr 372/2011 Coll. tervishoiuteenuste ja nende osutamise tingimuste kohta ning

seadus nr 373/2011 Coll. konkreetsete tervishoiuteenuste kohta.

Seoses kohapealse esindatusega:

EU, v.a NL ja SE: kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide teenuste osutamine, samuti India traditsioonilise meditsiini praktiseerimine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor, eeldab elukohanõude täitmist. Neid teenuseid võivad pakkuda üksnes Euroopa Liidu territooriumil füüsiliselt kohal viibivad füüsilised isikud (CPC 9312 ja 93191 osa).

NL ja SE: India traditsioonilise meditsiini praktiseerimiseks peab olema täidetud elukohanõue. Neid teenuseid võivad pakkuda üksnes riigi territooriumil füüsiliselt kohal viibivad füüsilised isikud (CPC 9312 ja 93191 osa).

BE: kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenuste piiriülene osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 85201 osa, 9312 ja 93191 osa).

PT: (seoses ka enamsoodustusrežiimiga (moodus nr 1)) välisriikide spetsialistidel võidakse lubada töötada füsioterapeudi, parameediku ja kiropoodi kutsealal vastastikkuse põhimõttel.

b) Veterinaarteenused (CPC 932)

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ja kohapealse esindatusega:

BG: isik võib asutada veterinaarmeditsiiniasutuse.

Veterinaarmeditsiini võivad praktiseerida ainult EMP liikmesriigi kodanikud ja alalised elanikud (alalistelt elanikelt nõutakse füüsilist kohalolu).

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

BE, LV: veterinaarteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

c) Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused (CPC 63211)

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja kohapealse esindatusega:

EU, v.a EL, IE, LU, LT, NL: nende teenuseosutajate arvu mittediskrimineeriv piiramine, kellel on õigus osutada konkreetset teenust konkreetses kohalikus piirkonnas. Selleks võidakse kohaldada majandusvajaduste testi, mille raames võetakse arvesse selliseid tegureid nagu olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus või geograafiline paiknemine.

EU, v.a BE, BG, EE, ES, IE, IT: posti teel saab tellida üksnes EMP liikmesriikidest ning selleks, et tegeleda ravimite ja spetsiifiliste meditsiinikaupade jaemüügiga üldsusele Euroopa Liidus, on seega nõutav tegevuskoht ükskõik millises neist riikidest.

BE: ravimite ja spetsiifiliste meditsiinikaupade jaemüük võib toimuda üksnes Belgias asutatud apteegi kaudu.

BG, EE, ES, IT, LT: ravimite piiriülene (moodus nr 1) jaemüük.

CZ: jaemüük on võimalik üksnes liikmesriikidest.

IE, LT: retseptiravimite piiriülene (moodus nr 1) jaemüük.

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

FI: ravimite ning meditsiini- ja ortopeediliste kaupade jaemüük.

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

SE: ravimite jaemüük ja nende pakkumine üldsusele.

Kehtivad meetmed:

AT: Arzneimittelgesetz (ravimiseadus), BGBl. nr 185/1983, kehtivas sõnastuses, §-d 57, 59 ja 59a, ning

Medizinproduktegesetz (meditsiinitoodete seadus), BGBl. nr 657/1996, kehtivas sõnastuses, § 99.

BE: arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

CZ: seadus nr 378/2007 Coll. ravimite kohta, kehtivas sõnastuses, ja seadus nr 372/2011 Coll. terviseteenuste kohta, kehtivas sõnastuses.

FI: lääkelaki (ravimiseadus) (395/1987).

SE: seadus ravimitega kauplemise kohta (2009:366),

määrus ravimitega kauplemise kohta (2009:659), seadus teatavate käsimüügiravimitega kauplemise kohta (2009:730) ning

Rootsi ravimiamet on vastu võtnud lisaeeskirjad, mille üksikasjad leiab viite „LVFS 2009:9" kaudu.

Reservatsioon nr 4 – äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Sektor:	Teadus- ja arendusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 851, 852 ja 853
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

RO: teadus- ja arendusteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

Kehtivad meetmed:

RO: valitsuse määrus nr 6/2011,

haridus- ja teadusministri korraldus nr 3548/2006 ning valitsuse otsus nr 134/2011.

Reservatsioon nr 5 – äriteenused – kinnisvarateenused

Sektor:	Kinnisvarateenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 821 ja 822
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

CZ, HU: kinnisvarateenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

Reservatsioon nr 6 – äriteenused – rendi- või liisinguteenused

Sektor:	Operaatorita rendi- või liisinguteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 832
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

BE, FR: operaatorita isiklike ja majapidamistarvetega seotud rendi- või liisinguteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

Reservatsioon nr 7 – äriteenused – inkassoteenused ja krediidiinfoteenused

Sektor:	Inkassoteenused, krediidiinfoteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 87901 ja 87902
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

EU, v.a ES, LV, SE: inkassoteenuste ja krediidiinfoteenuste osutamine (moodus nr 1).

Reservatsioon nr 8 – äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Sektor:	Äriteenused – tööjõu vahendamise teenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU, v.a HU, SE: koduabiliste, muude kaubandus- ja tööstustööliste, õendustöötajate jm töötajate värbamise teenused (CPC 87204, 87205, 87206 ja 87209).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK: juhtide otsimise teenused (CPC 87201).

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK: kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste osutamine (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SK: kontori abipersonali värbamise teenused (CPC 87203).

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

EU, v.a BE, HU, SE: kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1) (CPC 87202).

IE: juhtide otsimise teenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1) (CPC 87201).

FR, IE, IT, NL: kontoritöötajate vahendamise teenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1) (CPC 87203).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

DE: tööjõu vahendamise teenuste osutajate arvu piiramiseks.

ES: juhtide otsimise ja tööjõu vahendamise teenuse osutajate arvu piiramiseks (CPC 87201 ja 87202).

FR: nende teenuste osutamisel võib kehtida riigi monopol (CPC 87202).

IT: kontoritöötajate värbamise teenuste osutajate arvu piiramiseks (CPC 87203).

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

DE: föderaalne töö- ja sotsiaalministeerium võib anda välja määruse, mis käsitleb väljastpoolt Euroopa Liitu ja EMPd pärit töötajate vahendamist ja värbamist kindlaksmääratud kutsealadel (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209).

Kehtivad meetmed:

AT: Gewerbeordnung (Austria kaubandusseadus), §-d 97 ja 135, Austria Vabariigi ametlik väljaanne nr 194/1994, kehtivas sõnastuses, ning

Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG (ajutise töötamise seadus), Austria Vabariigi ametlik väljaanne nr 196/1988, kehtivas sõnastuses.

BG: tööhõive edendamise seaduse artiklid 26, 27, 27a ja 28.

CY: eratööhõivebüroosid käsitlev seadus nr 126(I)/2012, kehtivas sõnastuses; seadus nr 174(I)/2012.

CZ: tööhõive seadus (435/2004).

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);

Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; sotsiaalkindlustusseadustik, kolmas osa) – tööhõive edendamine;

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; välismaalaste töölevõtmise määrus).

DK: 17. jaanuari 2014. aasta dekreet-seadus nr 73, §-d 8a–8f, täpsustatud 7. märtsi 2013. aasta dekreedis nr 228 (meremeeste töölevõtmine), ja 2006. aasta töölubade seadus. S1(2) ja (3).

EL: seadus nr 4052/2012 (valitsuse ametlik väljaanne 41 A), mille teatavaid sätteid on muudetud seadusega nr 4093/2012 (valitsuse ametlik väljaanne 222 A).

ES: real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia, artículo 117 (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

FI: laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (riiklike tööhõive- ja ettevõtlusteenuste seadus) (916/2012).

HR: tööturuseadus (OG 118/18, 32/20),

tööseadus (OG 93/14, 127/17, 98/19),

välismaalaste seadus (OG 130/11m 74/13, 67/17, 46/18, 53/20).

IE: 2006. aasta töölubade seadus. S1(2) ja (3).

IT: seadusandlik dekreet nr 276/2003, artiklid 4 ja 5.

LT: Leedu Vabariigi tööseadustik, mis kiideti heaks Leedu Vabariigi 14. septembri 2016. aasta seadusega nr XII-2603, viimati muudetud 15. oktoobril 2020 seadusega nr XIII-3334;
Leedu Vabariigi 29. aprilli 2004. aasta seadus nr IX-2206 välismaalaste õigusliku seisundi kohta, viimati muudetud 10. novembril 2020 seadusega nr XIII-3412.

LU: loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi)
(18. jaanuari 2012. aasta seadus tööhõivearengu agentuuri (ADEM) loomise kohta).

MT: tööhõive- ja koolitusteenuste seadus (343. peatükk) (artiklid 23–25) ning tööhõivebüroode määrused (S.L. 343.24).

PL: 20. märtsi 2025. aasta seadus tööturu ja tööhõiveteenuste kohta.

PT: 25. septembri 2009. aasta dekreet-seadus nr 260/2009, mida on muudetud 12. veebruari 2014. aasta seadusega nr 5/2014; 23. augusti 2016. aasta seadus nr 28/2016 ja 9. septembri 2015. aasta seadus nr 146/2015 (juurdepääs töövahendusagentuuride teenustele ja selliste teenuste osutamine).

RO: seadus nr 156/2000 välisriigis töötavate Rumeenia kodanike kaitse kohta, uuesti avaldatud; valitsuse otsus nr 384/2001 kiita seaduse nr 156/2000 kohaldamise eesmärgil heaks metoodilised normid, koos hilisemate muudatustega;

valitsuse määrus nr 277/2002, mida on muudetud valitsuse määrustega nr 790/2004 ja nr 1122/2010, ning

seadus nr 53/2003 – tööseadustik, uuesti avaldatud, koos hilisemate muudatuste ja täiendustega, ning valitsuse otsus nr 1256/2011 rendiagentuuride tegutsemistingimuste ja neile lubade andmise korra kohta.

SI: zakon o urejanju trga dela, Uradni list RS, št. 80/10, nazadnje spremenjeno št. 62/24 (tööturu reguleerimise seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 80/10, viimati muudetud ametliku väljaandega nr 62/24), ning

zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 42/23 in 32/25 (seadus tööhõive, füüsilisest isikust ettevõtjate ja välismaalaste töötamise kohta, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 91/21, ametlik konsolideeritud tekst ametlikes väljaannetes nr 42/23 ja 32/25).

SK: seadus nr 5/2004 tööturuasutuste kohta ja seadus nr 455/1991 kauplemislubade kohta.

Reservatsioon nr 9 – äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Sektor:	Äriteenused – turva- ja juurdlusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: turvateenuste osutamine.

DK, HR, HU: teenuste osutamine järgmistes allsektorites: valveteenused (87305) Horvaatias ja Ungaris, turvanõustamisteenused (87302) Horvaatias, lennujaama valveteenused (87305 osa) Taanis ja soomusautoteenused (87304) Ungaris.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

BE: valve- ja turvateenuseid (87305) ning turvateenustega seotud nõustamis- ja koolitusteenuseid (87302) pakkuvate juriidiliste isikute juhatuse liikmetel peab olema liikmesriigi kodakondsus. Valve- ja turvateenustega seotud nõustamisteenuseid pakkuvate äriühingute kõrgema juhtkonna liikmed peavad olema liikmesriigi kodanikust residendid.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

ES: turvateenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1). kodakondsusnõue kehtib eraturvafirma töötajate suhtes.

Seoses kohapealse esindatusega:

FI: turvateenuste osutamise loa võib anda üksnes EMP riigis elavatele füüsilistele või EMP riigis asutatud juriidilistele isikutele.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

FR: tegevjuhtidele ja direktoritele Prantsusmaal kehtib kodakondsusnõue.

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

BE, FI, FR, PT: välisriigi teenuseosutajal ei ole lubatud piiriüleselt turvateenuseid osutada.

Kehtivad meetmed:

BE: loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2 octobre 2017.

BG: eraturvateenuste seadus.

CZ: kauplemislubade seadus.

DK: lennundusjulgestuse määrus.

ES: ley 5/2014, de 4 de abril, de Seguridad Privada (4. aprilli 2014. aasta seadus 5/2014 eraturvateenuste kohta).

FI: laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (eraturvateenuste seadus) 1885/2015.

LT: 8. juuli 2004. aasta seadus nr IX-2327 isikute ja vara turvalisuse kohta.

LV: turvatöötajate tegevuse seadus (§-d 6, 7 ja 14).

PL: 22. augusti 1997. aasta seadus isikute ja vara kaitsmise kohta (2016. aasta ametlik väljaanne, punkt 1432, kehtivas sõnastuses).

PT: seadus 34/2013, alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio, ja määrus 273/2013. alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril.

SI: Zakon o zasebnem varovanju, Uradni list RS, št. 17/11 (eraturvateenuste seadus, Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 17/11).

b) Juurdlusteenused (CPC 87301)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU, v.a AT, SE: juurdlusteenuste osutamine.

Reservatsioon nr 10 – äriteenused – muud äriteenused

Sektor – allsektor:	Äriteenused – muud äriteenused (kirjaliku ja suulise tõlke teenused, paljundusteenused, energiajaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenused)
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 87905, 87904, 884 ja 887
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus
	Enamsoodustusrežiim

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)

Seoses kohapealse esindatusega:

HR: ametlike dokumentide kirjaliku ja suulise tõlke teenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

b) Paljundusteenused (CPC 87904)

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

HU: paljundusteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

c) Energiajaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenused (CPC 884 osa ja 887, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

HU: energiajaotusega seotud teenused ning tootmisega seotud teenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1), välja arvatud nende sektoritega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

d) Laevade, raudteetranspordivahendite ning lennukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 86764 osa, 86769 ja 8868)

Seoses turulepääsu (moodus nr 1), võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

EU, v.a DE, EE, HU: raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

EU, v.a CZ, EE, HU, LU, SK: siseveesõidukite hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

EU, v.a EE, HU, LV: merelaevade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

EU, v.a AT, EE, HU, LV, PL: lennukite ja nende osade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1) (CPC 86764, 86769 ja 8868).

EU: laevade kohustuslike ülevaatus- ja sertifitseerimisteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 391/2009[1].

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 11).

e) Muud lennundusega seotud äriteenused

Seoses enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused).

EU: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine kolmandale riigile vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele, mis on seotud järgmiste teenustega:

i) lennutransporditeenuste müük ja turustamine,

ii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused

iii) õhusõidukite ning nende osade hooldus ja remont või

iv) õhusõidukite rentimine või liisimine ilma meeskonnata.

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), enamsoodustusrežiimi (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU: lennuteenustega seotud teenused või lennuteenuste tugiteenused on muu hulgas, kuid mitte ainult, õhusõiduki abil osutatavad teenused, mille põhieesmärk ei ole kaupade või reisijate vedu, näiteks tuletõrje lennutreening, vaatamisväärsustega tutvumine, pritsimine, seire, kaardistamine, pildistamine, langevarjuhüpped, purilennuki pukseerimine, kopteriga tehtavad tõstetööd raie- ja ehitustöödel ning muud õhus osutatavad põllumajandus-, tööstus- ja kontrolliteenused; õhusõidukite rentimine koos meeskonnaga ja lennujaamateenused.

Reservatsioon nr 11 – telekommunikatsiooniteenused

Sektor:	Satelliitlevi edastamisteenused
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

BE: satelliitlevi edastamisteenused.

Reservatsioon nr 12 – ehitusteenused

Sektor: Ehitusteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 51

Asjaomased kohustused: Turulepääs

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

LT: õigus koostada eriti tähtsate ehitustööde jaoks projekteerimisdokumendid antakse üksnes Leedus registreeritud projekteerimisettevõttele või välisriigi projekteerimisettevõttele, mille on heaks kiitnud Leedu valitsuselt selle tegevuse tarvis volituse saanud asutus. Õiguse täita ehituse põhivaldkondades tehnilisi ülesandeid võib anda väljastpoolt Leedut pärit isikule, kelle on heaks kiitnud Leedu valitsuse volitatud asutus.

Reservatsioon nr 13 – turustusteenused

Sektor:	Turustusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 62117, 62251, 8929, 62112 osa, 62226 ja 631 osa
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Ravimite turustamine

Seoses kohapealse esindatusega:

BG: ravimite piiriülene hulgiturustamine (CPC 62251).

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

FI: ravimite turustamine (CPC 62117, 62251 ja 8929).

Kehtivad meetmed:

BG: inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus; meditsiiniseadmete seadus.

FI: lääkelaki (ravimiseadus) (395/1987).

b) Alkohoolsete jookide turustamine

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

FI: alkohoolsete jookide turustamine (CPC 62112 osa, 62226, 63107 ja 8929).

Kehtivad meetmed:

FI: alkoholilaki (alkoholiseadus) (1102/2017).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

SE: kangete alkohoolsete jookide, veini ja õlle (v.a alkoholivaba õlu) monopoli kehtestamine. Kangete alkohoolsete jookide, veini ja õlle (v.a alkoholivaba õlu) jaemüük on praegu Systembolaget AB riigi monopol. Alkohoolsed joogid on joogid, mille alkoholisisaldus on üle 2,25 mahuprotsendi. Õlle puhul on alkoholisisalduse piir 3,5 mahuprotsenti (CPC 631 osa).

Kehtivad meetmed:

SE: alkoholiseadus (2010:1622).

c) Muu turustamine (CPC 621 osa, 62228, 62251, 62271, 62272 osa, 62276, 63108 ja 6329 osa)

Seoses turulepääsu (moodus nr 1), võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

BG: keemiatoodete, väärismetallide ja -kivide, ravimite, meditsiiniotstarbeliste ainete, toodete ja esemete, samuti tubaka, tubakatoodete ja alkohoolsete jookide hulgiturustamine.

Bulgaaria jätab endale õiguse võtta vastu või säilitada meetmeid seoses kaubamaaklerite osutatavate teenustega.

Kehtivad meetmed:

BG: inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus;

meditsiiniseadmete seadus;

veterinaartegevuse seadus;

seadus, millega keelustatakse keemiarelvad ning kehtestatakse kontroll mürgiste keemiliste ainete ja nende lähteainete üle;

tubaka- ja tubakatoodete seadus;

aktsiiside ja maksuladude seadus ning

veini ja kangete alkohoolsete jookide seadus.

Reservatsioon nr 14 – haridusteenused

Sektor:	Haridusteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 92
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

EU: haridusteenused, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mis tahes vormis riigiabi. Kui välisriigi teenuseosutajal on lubatud pakkuda erasektori rahastatavaid haridusteenuseid, võidakse eraettevõtjatelt nõuda haridussüsteemis osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni.

EU, v.a CZ, NL, SE, SK: alg-, kesk, kõrg- ja täiskasvanuharidust mittehõlmavate erasektori rahastatavate haridusteenuste osutamine (CPC 929).

CY, FI, MT, RO: erasektori rahastatavate esimese taseme, teise taseme ja täiskasvanuharidusteenuste osutamine (CPC 921, 922 ja 924).

AT, BG, CY, FI, MT, RO: erasektori rahastatavate kõrgharidusteenuste osutamine (CPC 923).

CZ, SK: enamik erasektori rahastatavaid haridusteenuseid osutava asutuse juhatuse liikmeid peavad olema asjaomase riigi kodanikud (CPC 921, 922, 923 Slovakkia puhul, v.a 92310 ja 924).

SI: erasektori rahastatavaid algkoole võivad rajada üksnes Sloveenia isikud. Teenuseosutaja peab registreerima oma tegevuskoha või asutama filiaali. Enamik erasektori rahastatavaid kesk- või kõrgharidusteenuseid osutava asutuse juhatuse liikmeid peavad olema Sloveenia kodanikud (CPC 922 ja 923).

SE: haridusteenuse osutajad, kelle on heaks kiitnud riigi ametiasutused. Reservatsiooni kohaldatakse erasektori rahastatavate haridusteenuse osutajate suhtes, kui nad saavad riigilt teatavat toetust, muu hulgas riigi tunnustatud ja riigi järelevalve all olevate haridusteenuste osutajate suhtes, või õpingute suhtes, mis annavad õiguse õppetoetustele (CPC 92).

SK: kõik erasektori rahastatavate haridusteenuste, v.a keskharidusjärgse tehnika- ja kutsehariduse teenuste osutajad peavad olema EMP riigi elanikud. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi ning kohalikud omavalitsused võivad piirata rajatavate koolide arvu (CPC 921, 922, 923, v.a 92310 ja 924).

Seoses turulepääsu (moodus nr 1), võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

BG, IT, SI: piiratakse erasektori rahastatavate põhiharidusteenuste piiriülest osutamist (CPC 921).

BG, IT: piiratakse erasektori rahastatavate keskharidusteenuste piiriülest osutamist (CPC 922).

AT: piiratakse erasektori rahastatavate täiskasvanuharidusteenuste piiriülest osutamist raadio- või teleringhäälingu vahendusel (CPC 924).

Kehtivad meetmed:

BG: koolieelse hariduse ja koolihariduse seadus; kõrgharidusseadus, lisasätete § 4, ning kutsehariduse ja -õppe seadus, artikkel 22.

FI: perusopetuslaki (põhiharidusseadus) (628/1998);

lukiolaki (gümnaasiumiseadus) (629/1998);

laki ammatillisesta koulutuksesta (kutseõppe seadus) (630/1998);

laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (täiskasvanute kutseõppe seadus) (631/1998) ning

ammattikorkeakoululaki (kutsekõrgkoolide seadus) (351/2003) ja yliopistolaki (ülikooliseadus) (558/2009).

IT: kuninglik dekreet 1592/1933 (keskharidusseadus);

seadus nr 243/1991 (riigi ajutine toetus eraülikoolidele);

CNVSU (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) resolutsioon nr 20/2003 ning

Itaalia Vabariigi presidendi dekreet 25/1998.

SK: seadus nr 245/2008 hariduse kohta;

seadus nr 131/2002 ülikoolide kohta ning

seadus nr 596/2003 hariduse riikliku haldamise ja koolide autonoomia kohta.

Reservatsioon nr 15 – keskkonnateenused

Sektor: Keskkonnateenused: jäätmekäitlus ja mulla majandamine

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 9401, 9402, 9403 ja 94060

Asjaomased kohustused: Turulepääs

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

DE: Jäätmekäitlusteenuste osutamine, välja arvatud nõustamisteenused, ning mulla kaitse ja saastatud mulla majandamisega seotud teenuste osutamine, välja arvatud nõustamisteenused.

Reservatsioon nr 16 – finantsteenused

Sektor:	Finantsteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	Ei kohaldata
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Kõik finantsteenused

Seoses turulepääsuga (moodus nr 3):

EU: õigus nõuda mittediskrimineerivatel alustel, et finantsteenuse osutaja (välja arvatud filiaali) asutamisel liikmesriigis tuleb kasutada konkreetset õiguslikku vormi.

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

EU: õigus võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses kõikide finantsteenuste piiriülese osutamisega (moodus nr 1) peale järgmiste:

EU, v.a BE, CY, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) ja otsekindlustuse vahendamine selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

   A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

   B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

ii) edasikindlustus ja retrotsessioon;

iii) kindlustuse abiteenused;

iv) teiste finantsteenuste osutajate kasutuses oleva finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine ning

v) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

BE:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) ja otsekindlustuse vahendamine selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

ii) edasikindlustus ja retrotsessioon;

iii) kindlustuse abiteenused;

iv) teiste finantsteenuste osutajate kasutuses oleva finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine

CY:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

ii) kindlustuse vahendamine;

iii) edasikindlustus ja retrotsessioon;

iv) kindlustuse abiteenused;

v) kauplemine vabalt võõrandatavate väärtpaberitega oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul või muul moel;

vi) teiste finantsteenuste osutajate kasutuses oleva finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine ning

vii) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

EE:

i) otsekindlustus (sealhulgas kaaskindlustus);

ii) edasikindlustus ja retrotsessioon;

iii) kindlustuse vahendamine;

iv) kindlustuse abiteenused;

v) hoiuste vastuvõtmine;

vi) igat liiki laenud;

vii) kapitalirent;

viii) kõik makse- ja rahaedastusteenused, tagatis- ja garantiitehingud;

ix) kauplemine oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul;

x) osalemine iga liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas emissiooni tagamine ja väärtpaberite pakkumine agendina (nii avalikult kui ka suunatult), ning seonduvate teenuste osutamine;

xi) rahamaakleri tegevus;

xii) varade valitsemine, nagu raha- või väärpaberiportfelli valitsemine, kõik ühisinvesteeringute valitsemise vormid ning hooldus-, hoiustamis- ja usaldusteenused;

xiii) finantsvarade, sealhulgas väärtpaberite, tuletisinstrumentide ja teiste vabalt kaubeldavate instrumentidega seotud arveldus- ja kliiringteenused;

xiv) finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine ning

xv) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

LT:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

ii) edasikindlustus ja retrotsessioon;

iii) kindlustuse abiteenused;

iv) hoiuste vastuvõtmine;

v) igat liiki laenud;

vi) kapitalirent;

vii) kõik makse- ja rahaedastusteenused, tagatis- ja garantiitehingud;

viii) kauplemine oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul;

ix) osalemine iga liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas emissiooni tagamine ja väärtpaberite pakkumine agendina (nii avalikult kui ka suunatult), ning seonduvate teenuste osutamine;

x) rahamaakleri tegevus;

xi) varade valitsemine, nagu raha- või väärpaberiportfelli valitsemine, kõik ühisinvesteeringute valitsemise vormid ning hooldus-, hoiustamis- ja usaldusteenused;

xii) finantsvarade, sealhulgas väärtpaberite, tuletisinstrumentide ja teiste vabalt kaubeldavate instrumentidega seotud arveldus- ja kliiringteenused;

xiii) finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine ning

xiv) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

LV:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

   A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

   B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

ii) edasikindlustus ja retrotsessioon; ning

iii) kindlustuse abiteenused;

iv) osalemine iga liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas emissiooni tagamine ja väärtpaberite pakkumine agendina (nii avalikult kui ka suunatult), ning seonduvate teenuste osutamine;

v) teiste finantsteenuste osutajate kasutuses oleva finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine ning

vi) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

MT:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

ii) edasikindlustus ja retrotsessioon;

iii) kindlustuse abiteenused;

iv) hoiuste vastuvõtmine;

v) igat liiki laenud;

vi) teiste finantsteenuste osutajate kasutuses oleva finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine ning

vii) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

PL:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud rahvusvahelises transiidis oleva kaubaga;

ii) riskide edasikindlustus ja retrotsessioon kaupade rahvusvahelises kaubanduses;

iii) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus ja retrotsessioon) ja otsekindlustuse vahendamine selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

iv) teiste finantsteenuste osutajate kasutuses oleva finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine ning

v) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

RO:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) ja otsekindlustuse vahendamine selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

   A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

   B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

ii) edasikindlustus ja retrotsessioon; ning

iii) kindlustuse abiteenused;

iv) hoiuste vastuvõtmine;

v) igat liiki laenud;

vi) tagatis- ja garantiitehingud;

vii) rahamaakleri tegevus;

viii) finantsteabe ja finantsandmete töötlemine ning sellega seotud tarkvara pakkumine ja edasiandmine ning

ix) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

SI:

i) otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) ja otsekindlustuse vahendamine selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud:

A) meretranspordi ja kommertslennunduse, kosmoselendude ja -veoga (sealhulgas satelliidid), kusjuures sellise kindlustusega kaetakse üks või kõik järgmistest: veetavad kaubad, kaupu vedav sõiduk ja vedamisest tulenevad kohustused, ning

B) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

ii) edasikindlustus ja retrotsessioon;

iii) kindlustuse abiteenused;

iv) igat liiki laenud;

v) omamaiste juriidiliste isikute ja füüsilisest isikust ettevõtjate poolne tagatis- ja garantiitehingute vastuvõtmine välisriigi krediidiasutustelt;

vi) teiste finantsteenuste osutajate kasutuses oleva finantsteabe vahendamine ja edasiandmine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine ning

vii) artikli 8-C.2 „Mõisted“ punkti a alapunkti ii alapunktis L kirjeldatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamis- ja muud finantsabiteenused, kuid mitte kõnealuses punktis kirjeldatud vahendamine.

b) Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

BG: Välisriikide kindlustusandjad ei või sõlmida otse kaupade transpordikindlustuse, sõidukikindlustus- ega vastutuskindlustuslepinguid seoses Bulgaarias asuvate riskidega.

DE: Kui välisriigi kindlustusandja on asutanud Saksamaal filiaali, võib ta sõlmida Saksamaal rahvusvahelise transpordi kindlustuslepinguid ainult Saksamaal asutatud filiaali kaudu.

Kehtivad meetmed:

DE: Luftverkehrsgesetz (LuftVG) ning

Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

ES: aktuaari kutsealal töötamiseks peab olema täidetud elukohanõue või kaheaastase töökogemuse nõue.

Seoses kohapealse esindatusega:

FI: kindlustusmaakleriteenuste osutamise tingimuseks on alaline tegevuskoht Euroopa Liidus.

Otsekindlustuse, sh kaaskindlustuse teenuseid võivad pakkuda üksnes kindlustusandjad, kelle peakontor asub Euroopa Liidus või kellel on Soomes oma filiaal.

FR: maismaatranspordiga seotud riskide kindlustamise lepinguid võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud kindlustusseltsid.

IT: kaupade transpordikindlustuse, samuti sõidukikindlustus- ja vastutuskindlustuslepinguid seoses Itaalias asuvate riskidega võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud kindlustusandjad, välja arvatud rahvusvahelise transpordi puhul, kui on tegemist impordiga Itaaliasse. Aktuaariteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

PT: õhu- ja meretranspordikindlustuse lepinguid, millega kaetakse kaubad, õhusõidukid, laevad ja vastutus, võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidu ettevõtjad. Portugalis võivad sellise kindlustusäri vahendajana tegutseda ainult Euroopa Liidus füüsilised isikud või seal asutatud ettevõtted.

Kehtivad meetmed:

FI: laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (seadus välisriikide kindlustusandjate kohta) (398/1995);

vakuutusyhtiölaki (kindlustusandjate seadus) (521/2008); ning

laki vakuutusten tarjoamisesta (seadus kindlustustoodete turustamise kohta) (234/2018).

FR: code des assurances.

IT: erakindlustuse seadustiku (7. septembri 2005. aasta seadusandlik dekreet nr 209) artikkel 29, seadus nr 194/1942 aktuaari elukutse kohta.

PT: seaduse 147/2015 artikkel 3, seaduse 7/2019 artikkel 8.

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

SK: välisriikide kodanikud võivad asutada kindlustusseltsi aktsiaseltsina või tegeleda Slovakkias kindlustustegevusega oma filiaalide kaudu, mille registrijärgne asukoht on Slovakkias. Mõlemal juhul on loa saamiseks vajalik järelevalveasutuse hinnang.

Kehtivad meetmed:

SK: seadus nr 39/2015 kindlustuse kohta.

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

FI: vähemalt pooled kohustuslikku pensionikindlustust pakkuva kindlustusandja juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetest ning kõnealuse kindlustusandja tegevdirektor peavad elama EMP riigis, välja arvatud juhul, kui pädevad asutused on teinud erandi. Välisriigi kindlustusandjatel ei ole võimalik saada Soomes filiaalina kohustusliku pensionikindlustuse teenuste osutamiseks tegevusluba. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis.

Teiste kindlustusandjate puhul peab vähemalt üks juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetest ning tegevdirektor elama EMP riigis. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis. India kindlustusandja peamaakleri elukoht peab olema Soomes, välja arvatud juhul, kui kindlustusandja peakontor asub Euroopa Liidus.

Kehtivad meetmed:

FI: laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (seadus välisriikide kindlustusandjate kohta) (398/1995); vakuutusyhtiölaki (kindlustusandjate seadus) (521/2008);

laki vakuutusten tarjoamisesta (seadus kindlustustoodete turustamise kohta) (234/2018) ning

laki työeläkevakuutusyhtiöistä (seadus kohustusliku pensionikindlustust pakkuvate kindlustusandjate kohta) (354/1997).

c) Pangandus- ja muud finantsteenused

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja kohapealse esindatusega:

EU: investeerimisfondide vara tohivad hoida üksnes sellised juriidilised isikud, mille registrijärgne asukoht on Euroopa Liidus. Lepinguliste fondide, sealhulgas usaldusfondide ja – kui see on riigi õiguse alusel lubatud – investeerimisettevõtete juhtimiseks tuleb asutada eraldi fondivalitseja, kelle peakontor ja registrijärgne asukoht on samas liikmesriigis.

EE: hoiuste vastuvõtmiseks on nõutav finantsinspektsiooni luba ja registreerimine piiratud vastutusega äriühingu, tütarettevõtja või filiaalina vastavalt Eesti õigusele.

SK: investeerimisteenuseid võivad osutada ainult haldusettevõtjad, mis on õigusliku vormi poolest aktsiaseltsid, millel on seadusega ette nähtud omakapital.

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/65/EÜ[1] ning
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/61/EL[2].

EE: krediidiasutuste seadus, § 206 ja § 21.

SK: seadus nr 566/2001 väärtpaberite ja investeerimisteenuste kohta ning seadus nr 483/2001 pankade kohta.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

FI: pangateenuste osutajate puhul peab vähemalt ühe asutaja, juhatuse liikme, järelevalvenõukogu liikme, tegevdirektori ning krediidiasutuse allkirjaõigusega isiku alaline elukoht olema EMP riigis. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

Kehtivad meetmed:

FI: laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista
(seadus kommertspankade ja muude osaühingu vormi kasutavate krediidiasutuste kohta)
(1501/2001);

säästöpankkilaki (hoiupangaseadus) (1502/2001);

laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista

(seadus ühistupankade ja muude ühistupanga vormi kasutavate krediidiasutuste kohta)
(1504/2001);

laki hypoteekkiyhdistyksistä (seadus hüpoteegiühingute kohta) (936/1978);

maksulaitoslaki (makseasutuste seadus) (297/2010);

laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (seadus välisriikide makseasutuste tegevuse kohta Soomes) (298/2010) ning

laki luottolaitostoiminnasta (krediidiasutuste seadus) (121/2007).

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ja kohapealse esindatusega:

IT: *consulenti finanziari* (finantskonsultant) teenused. Rändmüügiteenuse osutamiseks peavad vahendajad kasutama tegevusloa alusel tegutsevaid finantsteenuste müüjaid, kelle elukoht on mõne liikmesriigi territooriumil.

Kehtivad meetmed:

IT: Consobi 29. oktoobri 2007. aasta määrus nr 16190 vahendajate kohta, artiklid 91–111.

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

LT: pensionifondide varade hoidjateks võivad olla ainult pangad, kellel on Leedus registreeritud asukoht või filiaal ning neil on õigus osutada EMP riikides investeerimisteenuseid. Vähemalt üks panga juhtidest peab rääkima leedu keelt.

Kehtivad meetmed:

LT: Leedu Vabariigi 30. märtsi 2004. aasta seadus nr IX-2085 pankade kohta (seadust on muudetud 16. novembri 2017. aasta seadusega nr XIII-729);

Leedu Vabariigi 4. juuli 2003. aasta seadus nr IX-1709 ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate kohta (seadust on muudetud 20. detsembri 2018. aasta seadusega nr XIII-1872);

Leedu Vabariigi 3. juuni 1999. aasta seadus nr VIII-1212 täiendava vabatahtliku pensionikogumise kohta (seadust on muudetud 20. detsembri 2012. aasta seadusega nr XII-70);

Leedu Vabariigi 5. juuni 2003. aasta seadus nr IX-1596 maksete kohta (viimati muudetud 17. oktoobri 2019. aasta seadusega nr XIII-2488) ning

Leedu Vabariigi 10. detsembri 2009. aasta makseasutuste seadus nr XI-549 (seaduse uus redaktsioon: 17. aprilli 2018. aasta seadus nr XIII-1093).

Seoses turulepääsuga (moodus nr 1):

FI: makseteenuste osutamiseks võidakse nõuda alalist või peamist elukohta Soomes.

Reservatsioon nr 17 – tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Sektor:	Tervishoiu- ja sotsiaalteenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 93, 931, v.a 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193 ja 93199
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Enamsoodustusrežiim
	Kõrgem juhtkond ja juhatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Tervishoiuteenused – haigla- ja kiirabiteenused, raviasutuste teenused (CPC 93, 931, v.a 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193 ja 93199)

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

EU: kõikide selliste tervishoiuteenuste osutamine, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mingis vormis riigiabi.

EU: kõik erasektori rahastatavad tervishoiuteenused, välja arvatud erasektori rahastatavad haigla- ja kiirabiteenused ning muude raviasutuste kui haiglate teenused. Eraettevõtjatelt võidakse nõuda erasektori rahastatavas tervishoiuvõrgus osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine.

See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, v.a 9312 ja 93191 osa).

AT, PL, SI: erasektori rahastatavate kiirabiteenuste osutamine (CPC 93192).

BE: erasektori rahastatavate kiirabi- ja raviasutuste teenuste, välja arvatud haiglateenuste osutamine (CPC 93192 ja 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT, SK: erasektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste osutamine (CPC 9311, 93192 ja 93193).

FI: muude tervishoiuteenuste (CPC 93199) osutamine.

Kehtivad meetmed:

CZ: seadus nr 372/2011 Coll. tervishoiuteenuste ja nende osutamise tingimuste kohta.

FI: laki yksityisestä terveydenhuollosta (eratervishoiu seadus) (152/1990).

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3), enamsoodustusrežiimi (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

DE: Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames võivad teenuseid pakkuda eri äriühingud või üksused ja sellega kaasneb konkurents, mistõttu ei ole asjaomaste teenuste puhul tegemist „teenustega, mida osutatakse üksnes valitsuse ülesannete täitmisel“. Kahepoolse kaubanduslepingu raames võimaldatakse soodsamat kohtlemist seoses tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamisega (CPC 93).

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

DE: Saksamaa relvajõudude haiglate omandiõigus.

Muude peamiste erasektori rahastatavate haiglate riigistamise õigus (CPC 93110).

FR: erasektori rahastatud laboratoorse analüüsi ja uuringuteenuste osutamine.

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

FR: erasektori rahastatud laboratoorse analüüsi ja uuringuteenuste osutamine (CPC 9311 osa).

Kehtivad meetmed:

FR: code de la santé publique.

b) Tervishoiu- ja sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus

Seoses turulepääsu (moodus nr 1), võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

EU, v.a HU: tervishoiu- ja sotsiaalteenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1) ning tegevus või teenused, mis moodustavad riikliku pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemi osa. See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, v.a 9312 ja 93191 osa).

HU: avaliku sektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1) (CPC 9311, 93192 ja 93193).

c) Sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3), turulepääsu (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

EU: kõigi selliste sotsiaalteenuste osutamine, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mis tahes vormis riigiabi, ning tegevus või teenused, mis moodustavad osa riiklikust pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemist. Eraettevõtjatelt võidakse nõuda erasektori rahastatavas sotsiaalvõrgus osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT: erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste, välja arvatud sanatooriumide, puhkekodude ja vanadekodude teenuste osutamine.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK, SI: erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste osutamine.

DE: Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames võivad teenuseid pakkuda eri äriühingud või üksused ja sellega kaasneb konkurents, mistõttu ei pruugi asjaomaste teenuste puhul olla tegemist „teenustega, mida osutatakse üksnes valitsuse ülesannete täitmisel“.

Kehtivad meetmed:

FI: laki yksityisistä sosiaalipalveluista (seadus erasektori osutatavate sotsiaalteenuste kohta) (922/2011).

IE: 2004. aasta terviseseadus (S. 39) ning

1970. aasta terviseseadus (muudetud kujul – S.61A).

IT: seadus nr 833/1978 riikliku tervishoiusüsteemi loomise kohta,

seadusandlik dekreet nr 502/1992 tervishoiuvaldkonna korralduse kohta ja seadus nr 328/2000 sotsiaalteenuste reformi kohta.

Reservatsioon nr 18 – turismi- ja reisiteenused

Sektor:	Giiditeenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 7472
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine
	Enamsoodustusrežiim

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

Seoses võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

FR: giiditeenuste osutamiseks Prantsusmaa territooriumil on nõutav liikmesriigi kodakondsus.

Seoses võrdse kohtlemise (kõik moodused) ja enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused):

LT: kui India lubab Leedu kodanikel osutada giiditeenused, lubab Leedu India kodanikel osutada giiditeenuseid samadel tingimustel.

Reservatsioon nr 19 – meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Sektor:	Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 962, 963, 9619 ja 964
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Raamatukogud, arhiivid, muuseumid ja muud kultuuriteenused (CPC 963)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU, välja arvatud AT ja mooduse nr 3 puhul LT: raamatukogu-, arhiivi-, muuseumi- ja muude kultuuriteenuste osutamine.

AT ja LT: asutamiseks võidakse nõuda luba või kontsessiooni.

b) Meelelahutusteenused, teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619 ja 964, v.a 96492)

Seoses turulepääsu (moodus nr 1) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 1):

EU, v.a AT, SE: meelelahutusteenuste (sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) piiriülene osutamine (moodus nr 1).

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: meelelahutusteenuste (sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) osutamine.

BG: järgmiste meelelahutusteenuste osutamine: tsirkuste, lõbustusparkide ja sarnaste meelelahutusasutuste teenused, tantsusaalide, diskoteekide ja tantsuõpetajate teenused ning muud meelelahutusteenused.

EE: muude meelelahutusteenuste, välja arvatud kinode teenuste osutamine.

LT, LV: kõikide meelelahutusteenuste, välja arvatud kino käitamise teenuste osutamine.

CY, CZ, LV, PL, RO, SK: spordi- ja muude vabaajateenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1).

c) Uudiste- ja meediaagentuurid (CPC 962)

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ja enamsoodustusrežiimiga (moodus nr 3):

FR: välisosalus olemasolevates, prantsuskeelseid väljaandeid kirjastavates äriühingutes ei tohi ületada 20 % äriühingu kapitalist või hääleõigustest. India meediaagentuuride asutamisel kohaldatakse siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimusi. Meediaagentuuride asutamisel välisinvestorite poolt kohaldatakse vastastikkuse põhimõtet.

Kehtivad meetmed:

FR: ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant règlementation provisoire des agences de presse; loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

Seoses turulepääsuga (moodus nr 1):

HU: uudiste- ja meediaagentuuride teenuste osutamine.

d) Hasartmängude ja kihlvedude korraldamise teenused (CPC 96492)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

EU: rahalise panusega õnnemänge hõlmavate hasartmänguteenuste osutamine (kõik moodused), sealhulgas eeskätt loteriide, kraapimisloteriide, kasiinodes, mängusaalides või litsentsitud ruumides pakutavate hasartmänguteenuste, kihlveoteenuste, bingoteenuste ning heategevusorganisatsioonide või mittetulundusühingute pakutavate või neile tulu toovate hasartmänguteenuste osutamine.

Reservatsioon nr 20 – transporditeenused ja transpordi abiteenused

Sektor:	Transporditeenused
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Enamsoodustusrežiim
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Meretransport – muu äritegevus, millega tegeletakse laevalt

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

EU: merelaevade ja siseveelaevade meeskonna liikmete kodakondsus.

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ja enamsoodustusrežiimiga (moodus nr 3):

EU, välja arvatud LV ja MT: üksnes Euroopa Liidu isikud võivad registreerida laeva ja käitada asutamisriigi lipu all sõitvat laevastikku (see kehtib kogu kaubandusliku merendustegevuse kohta, millega tegeletakse merelaevalt, sealhulgas kalanduse, vesiviljeluse ja kalandusega seotud teenuste, rahvusvahelise reisijate- ja kaubaveo (CPC 721) ning meretranspordi abiteenuste kohta).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

MT: kehtivad ainuõigused Maltalt Itaalia kaudu Mandri-Euroopaga sisse seatud mereühenduse suhtes (CPC 7213, 7214, 742 osa, 745 ja 749 osa).

Seoses turulepääsu (moodus nr 1), võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

SK: teenuse osutamist võimaldava tegevusloa taotlemiseks peab välisinvestori peamine tegevuskoht asuma Slovaki Vabariigis (CPC 722).

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), enamsoodustusrežiimi (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

FI: fiiderteenuste osutamist ja omanikele kuuluvate või renditud konteinerite mittetulunduslikel alustel ümberpaigutamist käsitatakse riigi õiguses kabotaažina ning Soome territoriaalvetes võivad neid teenuseid osutada ainult Soome, Euroopa Liidu või Norra lipu all sõitvad laevastikud.

SE: riigi õiguse alusel võivad kabotaažiteenuseid osutada Rootsi või mõne liikmesriigi lipu all sõitvad laevad või võib seda teha vastavalt asjakohastele lepingutele. Fiiderteenuseid käsitatakse Rootsi õiguse alusel kabotaažina. 8-G lisa „Kohaldamisala, mõisted ja Euroopa Liidu kohustused seoses rahvusvaheliste meretransporditeenustega“ punkti 2 alapunkti d kohaselt võivad India laevad osutada Rootsis fiiderteenuseid, kui Rootsi laevad võivad samadel tingimustel tegutseda Indias.

Kehtivad meetmed:

FI: merilaki (mereseadus) (674/1994) ja laki liikenteen palveluista (transporditeenuste seadus) (320/2017).

SE: Förordning om tillstånd till sjöfart i inrikes trafik med utländskt fartyg m.m. (1974:235) (Rootsi merekabotaaži määrus välisriikide laevade riigisisese meresõidu kohta).

b) Meretranspordi abiteenused

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU: lootsi- ja sildumisteenuste osutamine. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et olenemata kriteeriumidest, mida võidakse kohaldada laevade registreerimise suhtes liikmesriigis, jätab Euroopa Liit endale õiguse näha ette, et lootsi- ja sildumisteenuseid võivad osutada üksnes liikmesriikide riiklikesse registritesse kantud laevad (CPC 7452).

EU, v.a LT, LV: puksiirteenuseid võivad osutada ainult liikmesriigi lipu all sõitvad laevad (CPC 7214).

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

LT: lootsi- ja sildumisteenuseid ning puksiirteenuseid võivad osutada üksnes Leedu juriidilised isikud või Leedus filiaali omavad
liikmesriikide juriidilised isikud, kellel on Leedu meresõiduohutuse ameti välja antud sertifikaat (CPC 7214 ja 7452).

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

BE: veoste käitlemise teenuseid võivad osutada üksnes kuningliku dekreediga kindlaks määratud akrediteeritud töötajad, kellel on õigus töötada sadamaaladel (CPC 741).

Kehtivad meetmed:

BE: loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire;

arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence;

arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers);

arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand);

arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge);

arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende) ning

arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

c) Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ja kohapealse esindatusega:

EU: reisijate raudteevedu (CPC 7111).

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja kohapealse esindatusega:

EU: kauba raudteevedu (CPC 7112).

LT (seoses üksnes turulepääsuga): raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste korral kehtib riigi monopol (CPC 86764, 86769 ja 8868 osa).

SE (seoses üksnes turulepääsuga): raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi, kui investor kavatseb rajada oma terminali taristurajatised. Põhikriteeriumid: ruumi- ja mahutavuspiirangud (CPC 86764, 86769 ja 8868 osa).

Kehtivad meetmed:

SE: planeerimis- ja ehitusseadus (2010:900).

d) Maanteetransport (reisijate- ja kaubaveoteenused, rahvusvahelised veoautoveoteenused) ja maanteetranspordi abiteenused.

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU:

i) nõutakse asutamist ja piiratakse maanteetransporditeenuste piiriülest osutamist (moodus nr 1) (CPC 712);

ii) piiratakse kabotaažiteenuste pakkumist Euroopa Liidu liikmesriigis mõnes teises liikmesriigis asutatud välisinvestori poolt (CPC 712),

iii) majandusvajaduste testi võidakse kohaldada Euroopa Liidu taksoteenuste suhtes, piirates teenuseosutajate arvu. Põhikriteeriumid: kohaldatavates õigusnormides ette nähtud kohalik nõudlus (CPC 71221).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1073/2009 rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 561/2006.

Seoses turulepääsuga (moodus nr 3):

BE: seadusega võib kindlaks määrata taksoveolubade maksimaalse arvu (CPC 71221).

IT: limusiiniteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.

Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.

Kaubaveoteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus (CPC 712).

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ja kohapealse esindatusega:

BG, DE: reisijate- ja kaubaveoks võib ainuõiguse või loa anda üksnes Euroopa Liidu isikutele, kelle peakontor asub Euroopa Liidus. Nõutav on asutamine juriidilise isikuna. Füüsilistel isikutel peab olema liikmesriigi kodakondsus (CPC 712).

MT (ainult seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused)): avalik bussiveoteenus: kogu võrgu suhtes kohaldatakse kontsessiooni, mis hõlmab avaliku teenindamise kohustust kanda hoolt teatavate ühiskonnarühmade (nagu õpilased ja eakad) eest (CPC 712).

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

FI: maanteetransporditeenuste osutamiseks on vaja luba, mida ei anta välismaal registreeritud sõidukitele (CPC 712).

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

FR: linnadevahelise bussiveo teenuste osutamine (CPC 712).

Seoses turulepääsuga (moodus nr 3):

ES: reisijateveo puhul kohaldatakse CPC 7122 all osutatavate teenuste suhtes majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus. Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.

SE: maanteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi, kui tarnija kavatseb rajada oma terminali taristurajatised. Põhikriteeriumid: ruumi- ja mahutavuspiirangud (CPC 6112, 6122, 86764, 86769 ja 8867 osa).

SK: kaubaveo puhul kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus (CPC 712).

Seoses kohapealse esindatusega:

BG: meetmed, millega nõutakse asutamist maanteetranspordiga seotud tugiteenuste osutamiseks (CPC 744).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1071/2009,[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1072/2009[2] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/2009[3].

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveoettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ (ELT L 300, 14.11.2009, lk 51).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 300, 14.11.2009, lk 72).

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1073/2009 rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 561/2006 (ELT L 300, 14.11.2009, lk 88).

FI: laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (seadus kaubaveo kohta maanteedel) 693/2006;

laki liikenteen palveluista (transporditeenuste seadus) 320/2017;

ajoneuvolaki (sõidukite seadus) (1090/2002).

IT: seadusandlik dekreet nr 285/1992 (maanteeseadustik ja selle hilisemad muudatused), artikkel 85;

seadusandlik dekreet nr 395/2000 (reisijatevedu maanteel), artikkel 8;

seadus nr 21/1992 (raamseadus, mis käsitleb mitteregulaarset avalikku reisijatevedu maanteel);

seadus nr 218/2003 (reisijatevedu koos juhiga renditud bussidega), artikkel 1, ning

seadus nr 151/1981 (kohaliku ühistranspordi raamseadus).

SE: planeerimis- ja ehitusseadus (2010:900).

e) Kosmosetransport ja kosmoselaeva rentimine

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU: kosmosetransporditeenuste ja kosmosesõidukite renditeenuste osutamine (CPC 733 ja 734 osa).

f) Enamsoodustusrežiimi erandid

Seoses enamsoodustusrežiimiga (kõik moodused).

– Transport (kabotaaž), välja arvatud meretransport

FI: teatavale kolmandale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele, mille alusel ei kohaldata vastastikkuse põhimõtet rakendades konkreetse kolmanda välisriigi lipu all registreeritud laevade või välisriigis registreeritud laevade suhtes üldist keeldu osutada Soomes kabotaažiteenuseid (CPC 711 osa, CPC 712 osa ja CPC 722 osa).

– Meretranspordi tugiteenused

BG: kui India lubab Bulgaaria teenuseosutajatel pakkuda oma mere- ja jõesadamates veoste käitlemise teenuseid ning hoiustamis- ja laoteenuseid, sealhulgas konteinerite ja konteinerites veetava kaubaga seotud teenuseid, lubab Bulgaaria India teenuseosutajatel pakkuda oma mere- ja jõesadamates samadel tingimustel veoste käitlemise teenuseid ning hoiustamis- ja laoteenuseid, sealhulgas konteinerite ja konteinerites veetava kaubaga seotud teenuseid (CPC 741 osa ja 742 osa).

– Laevade rentimine või liisimine

DE: välisriigi laevade prahtimise suhtes Saksamaal elavate tarbijate poolt võidakse kohaldada vastastikkuse tingimust (CPC 7213, 7223 ja 83103).

– Maantee- ja raudteetransport

EU: teatavale kolmandale riigile võimaldatakse diferentseeritud kohtlemist vastavalt Euroopa Liidu või liikmesriikide ja selle kolmanda riigi vahel sõlmitud ning rahvusvahelist maanteetransporti (sealhulgas kombineeritud vedu, maantee- ja raudteetransport) ja reisijatevedu käsitlevatele kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele (CPC 7111, 7112, 7121, 7122 ja 7123). Sellise kohtlemisega võidakse:

i) reserveerida asjaomaste transporditeenuste osutamine osaliste vahel või läbi osaliste territooriumi kummagi lepinguosalise riigis[1] registreeritud sõidukitele või lubada sellist teenust osutada vaid kõnealuste sõidukitega või

ii) näha selliste sõidukite puhul ette maksuvabastus.

– Maanteetransport

BG: kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse asjaomaste transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Bulgaaria territooriumil või üle Bulgaaria piiri, sealhulgas transiidiload või soodusteemaksud (CPC 7121, 7122 ja 7123).

[1] Austria puhul hõlmab enamsoodustusrežiimi erandi liiklusõigustega seotud osa kõiki riike, kellega on sõlmitud või võidakse tulevikus sõlmida maanteetransporti käsitlevad kahepoolsed lepingud või muud maanteetranspordiga seotud kokkulepped.

CZ: kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Tšehhi Vabariiki, Tšehhi Vabariigis, läbi Tšehhi Vabariigi ja Tšehhi Vabariigist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodusteemaksud (CPC 7121, 7122 ja 7123).

ES: Hispaanias võib keelduda ärilise kohaloleku vormistamise loa andmisest sellistele teenuseosutajatele, kelle päritoluriik ei võimalda Hispaania teenuseosutajatele tegelikku turulepääsu (CPC 7123).

Kehtivad meetmed:

ES: ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

HR: meetmed, mida kohaldatakse kehtivate või tulevaste rahvusvahelist maanteetransporti käsitlevate lepingute alusel ja millega reserveeritakse veoteenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Horvaatiasse, Horvaatias, läbi Horvaatia ja Horvaatiast asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodusteemaksud (CPC 7121, 7122 ja 7123).

LT: kahepoolsete lepingute alusel rakendatavad meetmed, millega nähakse ette transporditeenuste osutamine ja määratakse kindlaks tingimused nende osutamiseks Leedu territooriumile, läbi Leedu territooriumi ja Leedu territooriumilt teiste asjaomaste lepinguosaliste territooriumidele, sealhulgas kahepoolse transiidi ja muud transpordiload ning teemaksud ja -lõivud (CPC 7121, 7122 ja 7123).

SK: kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Slovaki Vabariiki, Slovaki Vabariigis, läbi Slovaki Vabariigi ja Slovaki Vabariigist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodusteemaksud (CPC 7121, 7122 ja 7123).

– Raudteetransport

BG, CZ, SK: kehtivad või tulevased lepingud, millega reguleeritakse liiklusõigusi ja tegevustingimusi ning veoteenuste osutamist Bulgaaria, Tšehhi Vabariigi ja Slovaki Vabariigi territooriumil ning asjaomaste riikide vahel (CPC 7111 ja 7112).

– Lennutransport – lennutranspordi abiteenused

EU: diferentseeritud kohtlemise võimaldamine kolmandale riigile vastavalt maapealse teenindamisega seotud kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele.

– Maantee- ja raudteetransport

EE: teatavale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine rahvusvahelist maanteetransporti (sh kombineeritud maantee- ja raudteetransporti) käsitlevate kehtivate või tulevaste kahepoolsete lepingute alusel, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine Eestisse, Eestis, läbi Eesti ja Eestist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse kummagi lepinguosalise riigis registreeritud sõidukitele või lubatakse sellist teenust osutada vaid kõnealuste sõidukitega ning nähakse ette nende sõidukite maksuvabastus (CPC 711 osa, 712 osa ja 721 osa).

– Kõik reisijate- ja kaubaveoteenused, välja arvatud mere- ja lennutransport

PL: kui India lubab Poola reisijate- ja kaubaveoettevõtjatel osutada transporditeenuseid India territooriumile ja läbi India territooriumi, lubab Poola India reisijate- ja kaubaveoettevõtjatel osutada samadel tingimustel transporditeenuseid Poola territooriumile ja läbi Poola territooriumi.

Reservatsioon nr 21 – põllumajandus, kalapüük ja vesi

Sektor:	Põllumajanduse, jahinduse, metsanduse ja kalapüügiga seotud teenused; vee kogumine, puhastamine ja veevarustus
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 8811, 8812, 8813, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused, ja 882
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Enamsoodustusrežiim
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Põllumajanduse, jahinduse ja metsandusega seotud teenused

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

HR: põllumajanduse ja jahindusega seotud teenused.

HU: põllumajanduse, jahinduse ja metsandusega seotud teenused (CPC 8811, 8812 ja 8813, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

Kehtivad meetmed:

HR: põllumajandusmaa seadus (OG 20/18, 115/18, 98/19).

b) Kalandusega seotud teenused (CPC 882)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), enamsoodustusrežiimi (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

EU:

i) eelkõige ühise kalanduspoliitika ja kolmanda riigiga sõlmitud kalanduslepingute raames, mis on seotud juurdepääsuga liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni all olevate vete bioloogilistele ressurssidele ja püügipiirkondadele ning nende ressursside ja püügipiirkondade või liikmesriigi püügiloa kohaste püügiõiguste kasutamisega, sealhulgas:

A) India või kolmanda riigi lipu all sõitvatele laevadele eraldatud kvootide alusel püütud saagi lossimise reguleerimine või liikmesriigi lipu all sõitvate laevade puhul nõue, et osa kogu saagist lossitaks Euroopa Liidu sadamates;

B) äriühingu minimaalse suuruse kindlaksmääramine, et säilitada nii väikesemahulist püüki tegevad laevad kui ka rannapüügilaevad;

C) diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kalandusega seotud kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele ning

D) nõue, et liikmesriigi lipu all sõitva laeva meeskonnaliikmetel peab olema liikmesriigi kodakondsus;

ii) kalalaeva õigus sõita liikmesriigi lipu all üksnes juhul, kui

A) see kuulub täielikult

I) Euroopa Liidus asutatud äriühingutele või

II) liikmesriigi kodanikele;

B) selle igapäevast tegevust juhitakse ja kontrollitakse Euroopa Liidust ning

C) laeva prahtija, haldaja või käitaja on Euroopa Liidus asutatud äriühing või liikmesriigi kodanik;

iii) tööndusliku kalapüügi loa, mis annab õiguse püüda kala liikmesriigi territoriaalvetes, võib anda üksnes liikmesriigi lipu all sõitvatele laevadele;

iv) vesiviljelusrajatiste asutamine merel või siseveekogudel;

v) punkti 1 alapunkte a, b, c (v.a enamsoodustusrežiimi osas) ja d, punkti 2 alapunkti a alapunkti i ja punkti 2 alapunkte b ja c ning punkti 3 kohaldatakse üksnes laevadele ja ettevõtetele kohaldatavate meetmete suhtes, olenemata tegelikult kasu saavate omanike kodakondsusest.

Seoses turulepääsuga (moodus nr 3):

FR: isikutel, kes ei ole Euroopa Liidu kodanikud, ei saa olla osalust Prantsusmaale kuuluvas merealas kala-, kooriklooma- või vetikakasvatuse eesmärgil.

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ja enamsoodustusrežiimiga (moodus nr 3):

BG: merede ja jõgede elusressursside püüki Bulgaaria sisemerealal ja territoriaalmeres peavad sooritama Bulgaaria lipu all sõitvad laevad. Välisriigi (kolmanda riigi) laev tohib tegeleda Bulgaaria majandusvööndis tööndusliku kalapüügiga üksnes Bulgaaria ja lipuriigi vahelise lepingu alusel. Bulgaaria majandusvööndi läbimisel ei tohi välisriigi kalalaevad hoida oma püügivahendeid töörežiimil.

Kehtivad meetmed:

BG: Bulgaaria Vabariigi merealade, siseveeteede ja sadamate seaduse artikkel 49.

c) Vee kogumine, puhastamine ja veevarustus

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ja kohapealse esindatusega:

EU: kodumajapidamiste või tööstuslike, kaubanduslike või muude kasutajate jaoks vee kogumise ja puhastamise ning veega varustamise teenused, sealhulgas joogiveega varustamine, ja veemajandus.

Reservatsioon nr 22 – kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Sektor:	Teenused, mis on seotud järgmisega: maavarade kaevandamine – energeetilised materjalid; maavarade kaevandamine – metallimaagid ja muu kaevandamine; energeetikaga seotud tegevus – elektri, gaasi, auru ja kuuma vee tootmine, ülekandmine ja jaotamine omal vastutusel; kütuste torutransport; torude kaudu transporditavate kütuste hoiustamine ja ladustamine ning energiajaotusega seotud teenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osa ja 887
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Kaevandamise ja energeetikaga seotud teenused – üldised (CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422 ja 887, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU: kui liikmesriik lubab välisosalust gaasi või elektrienergia ülekandevõrgus või nafta või gaasi torutranspordivõrgus, siis meetmed India ettevõtete suhtes, mida kontrollivad sellise kolmanda riigi isikud, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta-, maagaasi- või elektrienergia impordist, et tagada Euroopa Liidu kui terviku või konkreetse liikmesriigi energiavarustuskindlus. Reservatsiooni ei kohaldata nõustamis- ja konsultatsiooniteenuste suhtes, mida osutatakse energiajaotusega seotud teenustena.

Reservatsioon ei kehti Horvaatias, Ungaris ja Leedus (Leedus üksnes CPC 7131 korral) seoses kütuste torutranspordiga, Lätis seoses energiajaotusega seotud teenustega ja Sloveenias seoses gaasijaotusega seotud teenustega (CPC 7131 ja 887, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

CY: rafineeritud naftasaaduste tootmine, kui investorit kontrollib sellise kolmanda riigi isik, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta- või maagaasiimpordist, samuti gaasi tootmine, gaaskütuse enda tarbeks jaotamine magistraalvõrkude kaudu, elektrienergia tootmine, ülekandmine ja jaotamine, kütuste torutransport, muud elektrienergia ja maagaasi jaotamisega seotud teenused kui nõustamis- ja konsultatsiooniteenused, elektrienergia hulgimüügiteenused ning mootorikütuste, elektrienergia ja muu gaasi kui balloonigaasi jaemüügiteenused (CPC 613, 62271, 63297, 7131 ja 887, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

FI: energia ning auru ja kuuma vee ülekandevõrgud ning jaotusvõrgud ja -süsteemid. Monopolide või ainuõiguste vormis kvantitatiivsed piirangud maagaasi importimisele ning auru ja kuuma vee tootmisele ja jaotamisele. Praegu kehtivad loomulikud monopolid ja ainuõigused (CPC 7131 ja 887, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

FR: elektrienergia ja gaasi ülekandesüsteemid ning nafta ja gaasi torutransport (CPC 7131).

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

BE: energiajaotuse teenused ja energiajaotusega seotud teenused (CPC 887, v.a konsultatsiooniteenused).

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ja kohapealse esindatusega:

BE: energia ülekandmise teenuste osutamise puhul juriidiliste isikute liigid ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemine. Nõutav on tegevuskoht Euroopa Liidus (CPC 71310).

BG: energiajaotusega seotud teenused (CPC 88 osa).

PT: elektrienergia tootmise, ülekandmise ja jaotamise, gaasi tootmise, kütuste torutranspordi, elektrienergia hulgimüügi teenustega seotud teenused, elektrienergia ja muu gaasi kui balloonigaasi jaemüügi teenused ning elektrienergia ja maagaasi jaotusega seotud teenused. Elektrienergia- ja gaasisektori kontsessioonid antakse üksnes teatavatele äriühingutele, mille peakontor asub Portugalis, kus äriühingut ka tegelikult juhitakse (CPC 7131, 7422 ja 887, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

SK: elektrienergia tootmiseks, ülekandmiseks ja jaotamiseks, gaasi tootmiseks ja gaaskütuste jaotamiseks, auru ja kuuma vee tootmiseks ja jaotamiseks, kütuste torutranspordiks, elektrienergia, auru ja kuuma vee jae- ja hulgimüügiks ning energiajaotusega seotud teenuste, sealhulgas energiatõhususe, energiasäästu ja energiaauditi valdkonna teenuste osutamiseks on tarvis luba. Loa võib anda ainult siis, kui see tegevus on kooskõlas riikliku energiapoliitikaga, ning ainult füüsilisele isikule, kelle alaline elukoht on EMP riigis, või EMP riigi juriidilisele isikule. Kohaldatakse majandusvajaduste testi. Taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui turg on küllastunud.

Kehtivad meetmed:

BG: energiaseadus.

CY: nafta- (torujuhtmete) seadus, 273. peatükk (kehtivas sõnastuses); naftaseaduse 272. peatükk (kehtivas sõnastuses) kütuse tehnilist kirjeldust, kestlikkuskriteeriumeid ja heitkoguste vähendamist käsitlevad seadused, seadus nr 106(I)/2022 (kehtivas sõnastuses);

2004. aasta gaasiturgude reguleerimise seadus nr 183(I)/2004 (kehtivas sõnastuses) ning

2021. aasta elektriturgude reguleerimise seadus nr 130(I)/2021 (kehtivas sõnastuses).

FI: sähkömarkkinalaki (elektrituru seadus) (386/1995); maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) (587/2017).

FR: code de l'énergie.

PT: 26. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 230/2012 ja nr 231/2012 maagaasi kohta; 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ja nr 225-B/2012 elektrienergia kohta ning 15. veebruari 2006. aasta dekreet-seadus nr 31/2006 maagaasi ja naftatoodete kohta.

SK: seadus nr 51/1988 kaevandamise, lõhkeainete ja kaevandamise riikliku reguleerimise kohta;

seadus nr 569/2007 geoloogilise tegevuse kohta;

seadus nr 251/2012 energia kohta ning

seadus nr 657/2004 soojusenergia kohta.

b) Elekter (CPC 62271, 887, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

CY: elektrienergia tootmise, ülekandmise, jaotamise ja tarnimisega seotud teenuste puhul võib Küprose energiaturu reguleerimisasutuselt (CERA) tegevusluba taotleda üksnes a) füüsiline isik, kes on Euroopa Liidu kodanik ja elab Euroopa Liidus, või b) juriidiline isik, kes on asutatud Euroopa Liidus liikmesriigi õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

FI: elektrienergia import. Seoses elektrienergia piiriülese kaubanduse, hulgimüügi ja jaemüügiga.

FR: elektrienergia ülekande- või jaotussüsteeme võivad omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele teisele avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele Electricité de France (EDF).

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

BG: elektrienergia ja soojuse tootmisega seotud teenused.

LT: ebaturvalistest tuumaallikatest pärineva elektrienergia hulgi- ja jaemüük ning sellega kauplemine.

PT: elektrienergia ülekandmine ja jaotamine toimub ainuõigusliku avaliku teenindamise kontsessiooni alusel.

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3), enamsoodustusrežiimi (moodus nr 3) ja kohapealse esindatusega:

BE: individuaalne tegevusluba elektrienergia tootmiseks võimsusega 25 MW või rohkem eeldab asutamist kas Euroopa Liidus või kolmandas riigis, kus kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 96/92/EÜ[1] kehtestatud korraga sarnane kord ning kus äriühingul on majandusega tegelik ja pidev side.

Elektrienergia tootmiseks Belgia avamereterritooriumil on vaja kontsessiooni ja ühisettevõtet Euroopa Liidu juriidilise isikuga või juriidilise isikuga kolmandast riigist, kus kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/54/EÜ[2] kehtestatud korraga sarnane kord, eriti seoses loa andmise ja valiku tegemise tingimustega.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/92/EÜ elektri siseturu ühiseeskirjade kohta (EÜT L 27, 30.1.1997, lk 20).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92/EÜ (ELT L 176, 15.7.2003, lk 37).

Peale selle peaks juriidilise isiku juhatuse asukoht või peakontor olema liikmesriigis või eespool nimetatud kriteeriumidele vastavas kolmandas riigis, kui juriidilisel isikul on asjaomase riigi majandusega tegelik ja pidev seos.

Et ehitada elektriliine, mis seovad avameretootmise Elia põhivõrguga, on vaja luba ja äriühing peab vastama eespool kirjeldatud tingimustele (välja arvatud ühisettevõtte tingimus).

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

BE: vahendaja, kellel on Belgias kliendid, kes on ühendatud riiklikusse võrku või otseliiniga, mille nimipinge on üle 70 000 voldi, vajab elektrienergia tarnimiseks luba. Sellise loa võib anda ainult EMP riigi isikule.

Seoses turulepääsuga (moodus nr 3):

FR: elektritootmisega seotud teenused.

Kehtivad meetmed:

BE: arrêté royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes;

arrêté royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; arrêté royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge;

arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci;

arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

CY: 2021. aasta elektriturgude reguleerimise seadus nr 130(I)/2021 (kehtivas sõnastuses).

FI: sähkömarkkinalaki (elektrituru seadus) 588/2013.

FR: code de l’énergie.

LT: 20. aprilli 2017. aasta seadus nr XIII-306 kolmandate riikide ohtlikest tuumaelektrijaamadest tulenevate ohtude eest kaitsmiseks vajalike meetmete kohta (viimati muudetud 19. detsembri 2019. aasta seadusega nr XIII-2705).

PT: 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ning

dekreet-seadus nr 215-B/2012 (8. oktoober) elektrienergia kohta.

c) Kütused, gaas, toornafta või naftasaadused (CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osa ja 887, v.a nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

FI: meetmed, millega energiajulgeoleku huvides keelatakse välisriikide isikute poolt kontrolli või omandiõiguse omandamine veeldatud maagaasi terminalide üle (sealhulgas nende terminali osade üle, mida kasutatakse veeldatud maagaasi hoiustamiseks või taasgaasistamiseks).

FR: riigi energiajulgeoleku huvides võivad gaasi ülekande- või jaotussüsteeme omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele muule avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele ENGIE.

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

BE: gaasi mahtkaubana hoiustamise teenuste osutamine seoses juriidiliste isikute liikidega ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemisega. Gaasi mahtkaubana hoiustamise teenuste osutamiseks on nõutav tegevuskoht Euroopa Liidus (CPC 742 osa).

BG: nafta ja maagaasi torutransport, hoiustamine ja ladustamine, sealhulgas transiitülekanne (CPC 71310 ja 742 osa).

PT: toru kaudu transporditavate kütuste (maagaasi) hoiustamise ja ladustamise teenuste piiriülene osutamine (moodus nr 1). Samuti antakse kontsessioonid, mis on seotud maagaasi ülekandmise, jaotamise ja maa-aluse hoiustamisega ning veeldatud maagaasi vastuvõtmise, hoiustamise ja taasgaasistamise terminalidega, avalike pakkumismenetluste tulemusel kontsessioonilepingute alusel (CPC 7131 ja 7422).

Seoses turulepääsu (moodus nr 1), võrdse kohtlemise (moodus nr 1) ja kohapealse esindatusega:

BE: maagaasi ja muude kütuste torutranspordi jaoks on vaja luba. Loa võib anda üksnes liikmesriigis asutatud isikule (vastavalt 14. mai 2002. aasta kuningliku dekreedi artiklile 3).

Loa taotlemisel peab

i) äriühing olema asutatud kooskõlas Belgia või mõne teise liikmesriigi õigusega või sellise kolmanda riigi õigusega, mis on kohustunud säilitama õigusraamistiku, mis sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 98/30/EÜ[1] kindlaks määratud ühistele nõuetele sarnaseid nõudeid, ning

ii) äriühingu juhatuse asukoht, peamine tegevuskoht või peakontor asuma liikmesriigis või sellises kolmandas riigis, mis on kohustunud säilitama õigusraamistiku, mis sisaldab direktiivis 98/30/EÜ kindlaks määratud ühistele nõuetele sarnaseid nõudeid, tingimusel et kõnealuses tegevuskohas või peakontoris toimuval tegevusel on asjaomase riigi majandusega tegelik ja pidev seos (CPC 7131).

BE: maagaasi tarnimiseks Belgia klientidele (kliendid on nii jaotusettevõtted kui ka tarbijad, kelle üldine gaasitarbimine kõikidest tarneallikatest kokku on vähemalt miljon kuupmeetrit aastas) on üldjuhul vajalik ministri välja antud individuaalne luba, välja arvatud juhul, kui tarnija on jaotusettevõte, kes kasutab oma jaotusvõrku. Sellise loa võib anda üksnes Euroopa Liidu isikutele.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/30/EÜ maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta (EÜT L 204, 21.7.1998, lk 1).

Seoses turulepääsuga (kõik moodused):

HU: torutransporditeenuste osutamiseks on nõutav asutamine. Teenuseid võib osutada riigi või kohaliku omavalitsusega sõlmitud kontsessioonilepingu alusel. Kõnealuste teenuste osutamine on reguleeritud Ungari kontsessiooniseadusega (CPC 7131).

Seoses turulepääsuga (moodus nr 1):

LT: kütuste torutranspordi ja kaupade (v.a kütus) torutranspordi abiteenustega seotud meetmed.

Kehtivad meetmed:

BE: arrêté royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations ning
loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (artikkel 8.2).

BG: energiaseadus.

FI: maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) (587/2017).

FR: code de l’énergie.

HU: 1991. aasta seadus nr XVI kontsessioonide kohta.

LT: Leedu Vabariigi 10. oktoobri 2000. aasta seadus nr VIII-1973 maagaasi kohta.

PT: 26. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 230/2012 ja nr 231/2012 maagaasi kohta; 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ja nr 225-B/2012 elektrienergia kohta ning 15. veebruari 2006. aasta dekreet-seadus nr 31/2006 maagaasi ja naftatoodete kohta.

d) Tuumaenergia (CPC 887)

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

DE: tuumamaterjali tootmine, töötlemine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

Seoses turulepääsu (kõik moodused) ja võrdse kohtlemisega (kõik moodused):

AT, FI: tuumamaterjali tootmine, töötlemine, jaotamine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

BE: tuumamaterjali tootmine, töötlemine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

Seoses turulepääsu (moodus nr 3), võrdse kohtlemise (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

HU, SE: tuumkütuse töötlemise ja tuumaenergiapõhise elektrienergia tootmisega seotud teenused.

Seoses võrdse kohtlemise (moodus nr 3), turulepääsu (moodus nr 3) ning kõrgema juhtkonna ja juhatusega:

BG: lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalide või nende algmaterjalide töötlemise, samuti nendega kauplemise, tuumajaamade seadmete ja süsteemide hooldamise ja parandamise, selliste materjalide ning nende töötlemisel tekkinud prügi ja jäätmete transportimise, ioniseeriva kiirguse kasutamisega seotud teenused ning kõik muud sellised teenused, mis on seotud tuumaenergia kasutamisega rahumeelsetel eesmärkidel (sealhulgas inseneri- ja nõustamisteenused, tarkvarateenused jne).

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

FR: tuumamaterjali tootmise, töötlemise, jaotamise ja transportimisega seotud teenuste puhul tuleb järgida Euratomi ja India vahelisest lepingust tulenevaid kohustusi.

Kehtivad meetmed:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (konstitutsiooniline seadus tuumavaba Austria kohta), BGBl. I nr 149/1999.

BG: tuumaenergia ohutu kasutamise seadus.

FI: ydinenergialaki (tuumaenergia seadus) (990/1987).

HU: 1996. aasta seadus nr CXVI tuumaenergia kohta ning

valitsuse dekreet nr 72/2000 tuumaenergia kohta.

SE: Rootsi keskkonnaseadustik (1998:808) ja seadus tuumaenergiaalase tegevuse kohta (1984:3).

Reservatsioon nr 23 – muud mujal nimetamata teenused

Sektor:	Muud mujal nimetamata teenused
Tegevusala klassifikatsioon:	CPC 9703, 612 osa, 621 osa, 625 osa ja 85990 osa
Asjaomased kohustused:	Turulepääs
	Võrdne kohtlemine
	Kõrgem juhtkond ja juhatus
	Kohapealne esindatus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega.

a) Matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused (CPC 9703)

Seoses turulepääsu (moodus nr 3) ja võrdse kohtlemisega (moodus nr 3):

FI: kremeerimisteenuseid võivad osutada ja kalmistuid võivad käitada või hallata üksnes riik, omavalitsused, kogudused, usukogukonnad või mittetulundusühingud.

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

DE: kalmistut võib hallata üksnes avalik-õiguslik juriidiline isik. Kalmistute rajamine ja haldamine ning matustega seotud teenused.

PT: matuse- ja surnutalitamisteenuste osutamiseks on nõutav äriline kohalolek. Matuse- ja surnutalitamisteenuseid osutava ettevõtte tehniliseks direktoriks saamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus.

SE: kremeerimis- ja matuseteenused kuuluvad Rootsi kiriku või kohaliku ametiasutuse monopoli alla.

CY, SI: matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused.

Kehtivad meetmed:

FI: hautaustoimilaki (matusebüroode seadus) (457/2003).

PT: 16. jaanuari 2015. aasta dekreet-seadus nr 10, alterado p / Lei 15/2018, 27 março.

SE: Begravningslag (1990:1144) (matuseseadus); Begravningsförordningen (1990:1147) (matuseid käsitlev määrus).

b) Muud äriteenused

Seoses kohapealse esindatusega:

FI: elektroonilise identimise teenuste osutamiseks nõutakse asutamist Soomes või muus EMP riigis.

Kehtivad meetmed:

FI: laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009 (seadus nr 617/2009 usaldusväärse elektroonilise identimise ja elektrooniliste usaldusteenuste kohta).

c) Uued teenused

Seoses turulepääsu (kõik moodused), võrdse kohtlemise (kõik moodused), kõrgema juhtkonna ja juhatuse ning kohapealse esindatusega:

EU: uute, ÜRO 1991. aasta ajutises ühtses tooteklassifikaatoris (CPC) käsitlemata teenuste osutamine.

_____

8-G LISA

KOHALDAMISALA, MÕISTED JA EUROOPA LIIDU KOHUSTUSED SEOSES RAHVUSVAHELISTE MERETRANSPORDITEENUSTEGA

A JAGU

KOHALDAMISALA JA MÕISTED

1. Käesolevat lisa kohaldatakse Euroopa Liidu meetmete suhtes, mis mõjutavad rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutamist.

2. Käesolevas lisas, 8-E lisas „Euroopa Liidu kehtivate meetmete loend“ ja 8-F lisas „Euroopa Liidu tulevaste meetmete loend“ kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „konteinerjaama- ja depooteenused“ – tegevus, mis seisneb konteinerite ladustamises, täitmises, demonteerimises või parandamises ning konteinerite lastimiseks kättesaadavaks tegemises sadamaaladel või sisemaal;

b) „tollivormistusteenused“ – tegevus, mis seisneb kaubasaadetiste impordi, ekspordi või transiidiga seotud tolliformaalsuste täitmises teise isiku nimel, olenemata sellest, kas need teenused on teenuseosutaja põhitegevus või täiendavad tema põhitegevust;

c) „uksest ukseni või mitmeliigiline transport“ – rahvusvahelise veose transport, mille korral kasutatakse rohkem kui üht transpordiliiki, sealhulgas rahvusvahelist merevedu, ning mis toimub üheainsa veodokumendi alusel;

d) „fiiderteenused“ – ilma et see piiraks sellise tegevuse ulatust, mida asjaomaste siseriiklike õigusnormide kohaselt võib pidada kabotaažiks, rahvusvaheliste veoste, sealhulgas konteinerveoste, tükikaubaveoste ning kuivpuistlasti ja vedellasti eel- ja edasivedu meritsi liidu territooriumil asuvate sadamate vahel, tingimusel et selline rahvusvaheline veos on teel, see tähendab suundub sihtkohta või saabub lastimissadamast, mis asub väljaspool Euroopa Liidu territooriumi;

e) „rahvusvaheline veos“ – veos, mida transporditakse Euroopa Liidu sadama ja India või kolmanda riigi sadama vahel või eri liikmesriikide sadamate vahel;

f) „rahvusvahelised mereveoteenused“ – reisijate- või kaubavedu merelaevadega Euroopa Liidu sadama ja India või kolmanda riigi sadama vahel või eri liikmesriikide sadamate vahel, sealhulgas otselepingute sõlmimine muude veoteenuste osutajatega, eesmärgiga tagada uksest ukseni või mitmeliigiline transport üheainsa veodokumendi alusel, kuid see ei hõlma õigust osutada selliseid muid veoteenuseid;

g) „laevade agenteerimisteenused“ – tegevus, mis seisneb asjaomases geograafilises piirkonnas ühe või enama laevaliini või laevandusettevõtja ärihuvide esindamises agendina järgmistel eesmärkidel:

i) meretranspordi ja sellega seotud teenuste turustamine ja müük pakkumise tegemisest arve esitamiseni, meretranspordi veokirjade väljastamine liinide või äriühingute nimel, vajalike seotud teenuste ost ja edasimüük, dokumentide koostamine ja äriteabe andmine või

ii) liinide või äriühingute nimel tegutsemine, korraldades vajaduse korral laevade sadamaskäike või lasti vastuvõtmist;

h) „meretranspordi abiteenused“ – mereveoste käitlemise teenused, tollivormistusteenused, konteinerjaama- ja depooteenused, laevade agenteerimisteenused, mereveoste ekspedeerimisteenused ning hoiustamis- ja ladustamisteenused;

i) „mereveoste käitlemise teenused“ – stividorettevõtjate, sealhulgas terminalioperaatorite tegevus, välja arvatud otsene kaitöötajate tegevus, juhul kui nende töö on korraldatud stividorettevõtjatest või terminalioperaatoritest sõltumatult. Mõiste alla kuulub järgmise tegevuse korraldamine ja järelevalve:

   i) laevade lastimine ja lossimine;

   ii) veoste kinnitamine ja kinnitustest lahtivõtmine ning

   iii) veoste vastuvõtmine või väljastamine ja enne lastimist või pärast lossimist hoiustamine;

j) „meretranspordi ekspedeerimisteenused“ – tegevus, mis seisneb kaubasaatjate nimel veotoimingute korraldamises ja järelevalves veoteenuste ja nendega seotud teenuste tellimise, dokumentide koostamise ja äriteabe andmise kaudu, ning

k) „hoiustamis- ja ladustamisteenused“ – külmutatud või jahutatud kaupade ladustamine, vedelike või gaaside ladustamine ning muud hoiustamis- või ladustamisteenused.

B JAGU

KOHUSTUSED

8. peatüki „Teenuskaubandus“, 8-E lisa „Euroopa Liidu kehtivate meetmete loend“ ja 8-F lisa „Euroopa Liidu tulevaste meetmete loend“ kohaldamisel rakendab Euroopa Liit seoses oma rahvusvahelisi meretransporditeenuseid käsitlevate kohustustega põhimõtet, et kaubanduslikel ja mittediskrimineerivatel alustel tagatakse piiramatu juurdepääs rahvusvahelisele meretransporditurule ja -kaubandusele,

a) võimaldades India lipu all sõitvatele või India teenuseosutajate käitatavatele laevadele vähemalt sama soodsat kohtlemist kui oma laevadele või rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajatele või kolmanda riigi laevadele või rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajatele muu hulgas seoses järgmisega:

   i) juurdepääs sadamarajatistele;

   ii) sadamataristu ja sadamateenuste kasutamine, nagu lootsiteenused, puksiirabi, punkerdamine, toiduainete ja veega varustamine, prügi ja ballastvee kõrvaldamine, sadamakapteni teenused, navigeerimisabi, avariiremondirajatised, reidi-, kai-, sildumisteenused ja kai äärest ära viimise teenused ning laevade käitamiseks vajalikud maismaal osutatavad teenused, sealhulgas side ning vee- ja elektrivarustus;

   iii) meretranspordi abiteenuste kasutamine;

iv) juurdepääs tollirajatistele ning

v) kaikohtade ja lastimis- ja lossimisrajatiste määramine, sealhulgas eeltooduga seotud lõivud ja tasud, spetsifikatsioonid ja kvaliteet;

b) lubades India rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajatel asjakohasel juhul paigutada pädeva asutuse loal liikmesriigi sadamate vahel ümber nende omanduses olevaid või renditud tühje konteinereid, mida ei veeta tasu eest lastina;

c) lubades India rahvusvaheliste mereveoteenuste osutajatel asjakohasel juhul osutada pädeva asutuse loal fiiderteenuseid liikmesriigi sadamate vahel;

d) jättes kolmandate riikidega tulevikus sõlmitavates rahvusvaheliste meretransporditeenuste (sealhulgas puist- ja vedellastiveod ja liiniveod) lepingutes kehtestamata lastijaotusklausleid ning lõpetades mõistliku ajavahemiku jooksul sellised lastijaotusklauslid, kui need on olemas varasemates lepingutes, ning

e) jättes vastu võtmata või kehtestamata meetmed, millega nõutakse kogu rahvusvahelise veose või selle osa transportimist üksnes Euroopa Liidu territooriumil registreeritud või Euroopa Liidu füüsiliste isikute omandis või kontrolli all olevate laevadega.

_____

8-H LISA

INDIA ERIKOHUSTUSTE LOEND

India erikohustuste loendi selgitavad märkused

1. Konkreetsete sektorite või allsektorite puhul märgitud tähed ja sulgudes olevad numbrid osutavad teenuste sektoripõhise klassifikatsiooni loendile (GATTi dokument MTN.GNS/W/120, 10. juuli 1991).

2. Konkreetsete sektorite puhul kasutatud viide „CPC“ tähendab ajutist ühtset tooteklassifikaatorit (Statistical Papers, Series M, nr 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991), välja arvatud

a. sektorite puhul, kus on märgitud „CPC Ver. 1.1“ – viitab ühtsele tooteklassifikaatorile (Statistical Papers, Series M, nr 77, Ver. 1.1, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 2002), või

b. sektorite puhul, kus on märgitud „CPC Ver. 2“ – viitab ühtsele tooteklassifikaatorile (Statistical Papers, Series M, nr 77, Ver. 2, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 2008).

3. Tähise „**“ kasutamine CPC-koodis tähendab, et vaadeldava koodi erikohustus ei laiene selle koodiga hõlmatud kogu teenusevalikule.

4. Alljärgnev loend ei sisalda kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste, tehniliste normide, loanõuete ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid juhul, kui need ei kujuta endast piirangut artikli 8.4 „Turulepääs“ või artikli 8.5 „Võrdne kohtlemine“ tähenduses. Nende meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, olla läbinud tunnustatud koolitusperioodi, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või mis tahes mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt ei tohi teatavaid tegevusi kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel ellu viia. Kuigi neid meetmeid ei ole loetletud, kohaldatakse neid jätkuvalt.

5. 8-E lisas „Euroopa Liidu kehtivate meetmete loend“ ja 8-F lisas „Euroopa Liidu tulevaste meetmete loend“ esitatud Euroopa Liidu loendeid ei kasutata India 8. peatüki „Teenuskaubandus“ kohaste kohustuste tõlgendamiseks.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
I. HORISONTAALSED KOHUSTUSED (kehtivad kõikide käesolevas loendis sisalduvate sektorite puhul)			
i) Sotsiaalteenused	1), 2), 3) ja 4) Avalikel eesmärkidel loodud või osutatavate sotsiaalteenuste, nagu sissetulekute kaitse, sotsiaalkaitse, kindlustuse ja sotsiaalhoolekande suhtes ei ole kohustusi võetud. Selliste teenuste korral võib kasutada riiklikke monopole või anda eraettevõtjatele teenuse pakkumise ainuõigused.		

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
ii) Juriidiline isik	3) a) Kui sektoripõhistes kohustustes ei ole täpsustatud teisiti, peab äriline kohalolek olema India seaduse kohaselt asutatud äriühingu vormis või b) kui see on lubatud välisvaluuta haldamise seaduses ja mis tahes muus kohaldatavas seaduses, võib välisriigi üksus tegeleda teatava piiratud tegevusega ka kontaktasutuse, esinduse, projektibüroo või filiaali kaudu, kui selleks on olemas asjakohased load ning kehtivad emaettevõtja kasumlikkuse ja minimaalse netoväärtuse hindamise nõuded.	3) Nagu on ette nähtud turulepääsu piiranguid käsitlevas veerus.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
iii) Seoses välismaiste otseinvesteeringutega	3) Lisaks käesoleva loendi sektoripõhiste kohustuste jaos esitatud omakapitali- ja muudele piirangutele ning ilma neid piiramata kohaldatakse ka 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevates konsolideeritud poliitikajuhistes ja välisvaluuta haldamise seaduse alusel kohaldatavates eeskirjades (nagu neid aeg-ajalt muudetakse ja läbi vaadatakse) täpsustatud turulepääsu ja võrdse kohtlemise piiranguid, tingimusel et 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevate konsolideeritud poliitikajuhiste ja välisvaluuta haldamise seaduse alusel kohaldatavate eeskirjade võimalikke muudatusi ei viida ellu viisil, mis erikohustuse tingimuste kohaselt saadava kasu olematuks muudaks või seda vähendaks[1].	3) Lisaks käesoleva loendi sektoripõhiste kohustuste jaos esitatud omakapitali- ja muudele piirangutele ning ilma neid piiramata kohaldatakse ka 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevates konsolideeritud poliitikajuhistes ja välisvaluuta haldamise seaduse alusel kohaldatavates eeskirjades (nagu neid aeg-ajalt muudetakse ja läbi vaadatakse) täpsustatud turulepääsu ja võrdse kohtlemise piiranguid, tingimusel et 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevate konsolideeritud poliitikajuhiste ja välisvaluuta haldamise seaduse alusel kohaldatavate eeskirjade võimalikke muudatusi ei viida ellu viisil, mis erikohustuse tingimuste kohaselt saadava kasu olematuks muudaks või seda vähendaks[2].	

[1] India kohustused ei piira ühtegi poliitikameedet ega eeskirja, mille ta võib vastu võtta või kehtima jätta riikliku julgeoleku tagamiseks.
[2] India kohustused ei piira ühtegi poliitikameedet ega eeskirja, mille ta võib vastu võtta või kehtima jätta riikliku julgeoleku tagamiseks.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
iv) Direktori elukoht		3) Vähemalt ühe Indias asutatud äriühingu direktori ja juhi elukoht peab olema Indias.	
v) Kinnisvara omandamine		3) Väljaspool Indiat elav isik, kes on asutanud Indias filiaali või muu India Reservpanga loaga tegevuskoha peale kontaktasutuse, võib omandada kinnisvara, kui see on vajalik lubatud tegevuse elluviimiseks või on sellega seotud.	
vi) Tehnoloogiasiirdega seotud maksed välisriigis koostööd tegevale isikule		3) Tehnoloogiasiirdega seotud maksed välisriigis koostööd tegevale isikule või maksed välisriigis koostööd tegeva isiku kaubamärkide kasutamise eest on reguleeritud.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
vii) Maksustamine		1), 3) ja 4) Kohaldatakse omamaiste ja välismaiste teenuseosutajate maksustamise seadust vastavalt asjaomase kohaldatava seaduse sätetele.	
viii) Euroopa Liidu füüsiliste isikute riiki sisenemine ja seal ajutiselt viibimine	4) Kohustusi ei ole võetud, v.a 8-A lisas „Füüsiliste isikute sisenemine lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibimine“ käsitletud Euroopa Liidu füüsiliste isikute riiki sisenemist ja seal ajutiselt viibimist käsitlevad meetmed ning kõnealuses lisas ja käesolevas loendis kehtestatud tingimused.	4) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses 8-A lisas „Füüsiliste isikute sisenemine lepinguosalise territooriumile ja seal ajutiselt viibimine“ käsitletud Euroopa Liidu füüsiliste isikute kategooriatega, nagu on märgitud turulepääsu käsitlevas veerus, ning kõnealuses lisas ja käesolevas loendis kehtestatud tingimused.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
ix) E-kaubandusega tegelevat üksust käsitlevad nõuded[1]	1), 2) ja 4) E-kaubandusega tegelev üksus määrab Indias elukohta omava keskse kontaktisiku või mõne teise kõrgema ametniku, et tagada vastavus 2019. aasta tarbijakaitseseadusele või selle alusel koostatud eeskirjadele.	3) E-kaubandusega tegelev üksus määrab Indias elukohta omava keskse kontaktisiku või mõne teise kõrgema ametniku, et tagada vastavus 2019. aasta tarbijakaitseseadusele või selle alusel koostatud eeskirjadele.	
x) Seoses TRIPS-lepinguga	1), 2), 3) ja 4) Kohustusi ei ole võetud ühegi meetme puhul, mis kujutab endast erandit või kõrvalekaldumist TRIPS-lepingu artiklist 3 või 4, nagu on konkreetselt ette nähtud kõnealuse lepingu artiklitega 3, 4 ja 5.	1), 2), 3) ja 4) Kohustusi ei ole võetud ühegi meetme puhul, mis kujutab endast erandit või kõrvalekaldumist TRIPS-lepingu artiklist 3 või 4, nagu on konkreetselt ette nähtud kõnealuse lepingu artiklitega 3, 4 ja 5.	

[1] E-kaubandusega tegelev üksus on määratletud 2020. aasta tarbijakaitse (e-kaubanduse) eeskirjades, mis on koostatud 2019. aasta tarbijakaitseseaduse alusel (mida aeg-ajalt muudetakse).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
II. SEKTORIPÕHISED KOHUSTUSED[1]			
1. ÄRITEENUSED A. Kutseteenused			
b) Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 862**) (v.a auditeerimisteenused)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis saab olla ainult ühe osanikuga äriühingu, täisühingu või piiratud vastusega ühingu vormis. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel, samuti kehtib nõue hankida teenuseosutaja päritoluriigis erialane vastutuskindlustus. 1), 2), 3) ja 4) Teenuseid, mille puhul tuleb kohaldatava siseriikliku õiguse alusel kasutada vannutatud audiitori või kuluarvestuse ja majandustegevuse audiitori ametinimetust, tohib osutada ainult asjaomases kutseliidus registreerimise korral, lähtudes vastastikkuse põhimõttest.	

[1] India kohustused ei piira ühtegi poliitikameedet ega eeskirja, mille ta võib vastu võtta või kehtima jätta riikliku julgeoleku tagamiseks.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
b) Auditeerimisteenused (CPC 862**)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis saab olla ainult ühe osanikuga äriühingu, täisühingu või piiratud vastusega ühingu vormis. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel, samuti kehtib nõue hankida teenuseosutaja päritoluriigis erialane vastutuskindlustus. 2), 3) ja 4) Teenuseid, mille puhul tuleb kohaldatava siseriikliku õiguse alusel kasutada vannutatud audiitori või kuluarvestuse ja majandustegevuse audiitori ametinimetust, tohib osutada ainult asjaomases kutseliidus registreerimise korral, lähtudes vastastikkuse põhimõttest.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
c) Maksualase nõustamise teenused (CPC 863**) (Teenused hõlmavad ainult maksude planeerimisega seotud nõustamist ja konsulteerimist, kuid ei hõlma tulumaksuseaduste järgimiseks nõutavate dokumentide, nagu aruannete koostamist, selliste aruannete või muude kohustuslike auditiaruannete autentimist ja esitamist ega esindamist maksuametis või kohtus)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
d) Arhitektuuriteenused (CPC 8671)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis saab olla ainult ühe osanikuga äriühingu või arhitektide asutatud täisühingu vormis.	1), 2) ja 3) Puuduvad, kuid teenuseid, mille puhul tuleb kohaldatava siseriikliku õiguse alusel kasutada arhitekti ametinimetust ja pöördumisvormi, tohib osutada ainult asjaomases kutseliidus registreerimise korral, lähtudes vastastikkuse põhimõttest.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	4) Kohustusi ei ole võetud, välja arvatud seoses horisontaalsete kohustuste jaos täpsustatud füüsiliste isikute kategooriatega, a) kes täidavad Indias keskvalitsuse eelneval loal konkreetse projekti puhul konsultandi või projekteerija ülesandeid või b) keda on liikmesriigi kohaldatava õiguse alusel tunnustatud arhitektina, tingimusel et see isik on registreeritud asjaomases kutseliidus, lähtudes vastastikkuse põhimõttest India ja kõnealuse liikmesriigi vahel. 1), 2) ja 4) Teenuste korral, mille puhul tuleb kohaldatava siseriikliku õiguse alusel kasutada arhitekti ametinimetust ja pöördumisvormi, kohaldatakse elukohanõuet.	4) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses turulepääsu käsitlevas veerus osutatud isikute kategooriatega ja kohaldades horisontaalseid kohustusi käsitlevas jaos täpsustatud piiranguid.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
e) Inseneriteenused (CPC 8672)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
f) Integreeritud inseneriteenused (CPC 8673)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
g) Linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektiteenused (CPC 8674)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis saab olla ainult ühe osanikuga äriühingu või arhitektide asutatud täisühingu vormis.	1), 2) ja 3) Puuduvad, kuid teenuseid, mille puhul tuleb kohaldatava siseriikliku õiguse alusel kasutada arhitekti ametinimetust ja pöördumisvormi, tohib osutada ainult asjaomases kutseliidus registreerimise korral, lähtudes vastastikkuse põhimõttest.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	4) Kohustusi ei ole võetud, välja arvatud seoses horisontaalsete kohustuste jaos täpsustatud füüsiliste isikute kategooriatega, a) kes täidavad Indias keskvalitsuse eelneval loal konkreetse projekti puhul konsultandi või projekteerija ülesandeid või b) keda on liikmesriigi kohaldatava õiguse alusel tunnustatud arhitektina, tingimusel et see isik on registreeritud asjaomases kutseliidus, lähtudes vastastikkuse põhimõttest India ja kõnealuse liikmesriigi vahel. 1), 2) ja 4) Teenuste korral, mille puhul tuleb kohaldatava siseriikliku õiguse alusel kasutada arhitekti ametinimetust ja pöördumisvormi, kohaldatakse elukohanõuet.	4) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses turulepääsu käsitlevas veerus osutatud isikute kategooriatega ja kohaldades horisontaalseid kohustusi käsitlevas jaos täpsustatud piiranguid.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
h) Meditsiini- ja hambaraviteenused (CPC 9312)	1) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses teenuseosutajate vaheliste teenustega, mille puhul tehing toimub asutatud meditsiiniasutuste vahel juhtumi diagnoosimisel teise arvamuse saamiseks või teadusuuringute valdkonnas. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, tingimusel et kasutusele võetakse uusim ravitehnoloogia. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses horisontaalseid kohustusi käsitlevas jaos täpsustatud füüsiliste isikute kategooriatega, kes tegelevad heategevusega, tingimusel et olemas on asjaomaste ametiasutuste load.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses turulepääsu käsitlevas veerus osutatud isikute kategooriatega ja kohaldades horisontaalseid kohustusi käsitlevas jaos täpsustatud piiranguid. Väljaspool Indiat kutsekvalifikatsiooni saanud spetsialistid võivad praktiseerida meditsiini heategevuslikul eesmärgil ning hambaravi koolitamise ja teadusuuringute eesmärgil, tingimusel et olemas on asjaomaste ametiasutuste load vastavalt kohaldatavale siseriiklikule õigusele.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
i) Veterinaarteenused (CPC 932)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Kohaldatava õiguse alusel kehtib elukohanõue.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
j) Ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused (CPC 93191)	1) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses teenuseosutajate vaheliste teenustega, mille puhul tehing toimub asutatud meditsiiniasutuste vahel juhtumi diagnoosimisel teise arvamuse saamiseks või teadusuuringute valdkonnas. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, tingimusel et kasutusele võetakse uusim ravitehnoloogia. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3 Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
B. Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 841, 842, 843, 844, 845 ja 849)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
C. Teadus- ja arendusteenused Selgitav märkus: teadus- ja arendusteenuseid käsitlev kohustus ei hõlma teadus- ja arendustegevuse eesmärgil juurdepääsu bioloogilistele ressurssidele ega selliste bioloogiliste ressurssidega seotud teadus- ja arendustegevuse tulemuste edastamist, millele on juurde pääsetud Indias.			

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
a) Ainult järgmiste loodusteaduste alased teadus- ja arendusteenused: soojus, valgus ja elektromagnetism, kuid mitte tuumaenergia ja seotud valdkonnad (CPC 85101); inseneeria ja tehnoloogia, sealhulgas rakendusteadused ning valu- ja metallitehnoloogia, masinad, elekter, side, laevad, lennukid, tsiviilehitus, ehitus, info jne (CPC 85103)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
a) Põllumajandusteaduste alased teadus- ja arendusteenused (CPC 85104)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
b) Sotsiaal- ja humanitaarteaduste alased teadus- ja arendusteenused, v.a õigusteenused (CPC 852**)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Biotehnoloogia-, v.a meditsiinilise biotehnoloogia alased teadus- ja arendusteenused	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
D. Kinnisvarateenused			
b) Tasu eest või lepingu alusel osutatavad teenused (CPC 822)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad konsultatsiooniteenuste puhul. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
E. Rendi-/liisinguteenused (ilma operaatorita)			
a) Laevade rentimise/liisimise teenused ilma operaatorita (CPC 83103) (v.a tegeliku rahvusvahelise kaubaveo teenused)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a ettenähtud minimaalsete kapitalisatsiooninõuete täitmine. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
b) Lennukite rentimise/liisimise teenused ilma operaatorita (CPC 83104)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a ettenähtud minimaalsete kapitalisatsiooninõuete täitmine. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
c) Muude transpordivahendite rentimise/liisimise teenused ilma operaatorita (CPC 83101, 83102 ja 83105) (v.a raudteetransport ja mitmeliigiline transport)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a ettenähtud minimaalsete kapitalisatsiooninõuete täitmine. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
d) Muude masinate ja seadmete rentimise/liisimise teenused ilma operaatorita (CPC 83106, 83107, 83108 ja 83109)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a ettenähtud minimaalsete kapitalisatsiooninõuete täitmine. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
e) Muu (CPC 832)			
Isiklike ja majapidamistarvete rentimise/liisimise teenused ilma operaatorita (CPC 832)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a ettenähtud minimaalsete kapitalisatsiooninõuete täitmine. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
F. Muud äriteenused			
a) Reklaamiteenused Reklaamipinna või reklaamiaja müümise või rentimise teenused (CPC 87110) Reklaami kavandamise, teostamise ja paigaldamise teenused (CPC 87120)	1) Puuduvad, v.a tingimus, et väliskanalid peavad allalüli signaali puhul hankima reklaami riigisiseste üksuste kaudu ja välismaine trükimeedia peab hankima reklaami riigisiseste üksuste kaudu. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad, v.a tingimus, et enamiku sisu peavad kohapeal looma India kodanikud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a nõue, et Indias äriühingu juhtimist kontrollivate isikute elukoht peab olema Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
c) Juhtimisalase nõustamise teenused, v.a kõik õigusnõustamisega seotud teenused (CPC 86501**, 86502**, 86503**, 86505**, 86506** ja 86509**)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
d) Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 86601)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
e) Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
g) Kalandusega seotud teenused (CPC 882)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
h) Kaevandamisega seotud teenused (CPC 883 ja 5115)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
j) Energiajaotusega seotud teenused (CPC 887**), v.a energiaga kauplemine ja koormuse jaotamise funktsioonid	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
k) Personali vahendamise ja värbamise teenused (CPC 872)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
m) Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675**), v.a kaardistamisteenused (CPC 86754) ja hüdrograafiaga seotud maamõõduteenused	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
n) Seadmete hooldus ja remont (CPC 633)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
o) Hoonete puhastamise teenused (CPC 874)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
p) Fotograafiateenused, v.a õhufototeenused, satelliidifototeenused ja satelliidipõhised fototeenused (CPC 875**)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
q) Pakendamisteenused (CPC 876)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
s) Konverentsiteenused (CPC 87909*)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
t) Tellimustoodete kujundamise teenused (CPC 87907**)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis saab olla ainult ühe osanikuga äriühingu või arhitektide asutatud täisühingu vormis.	1), 2) ja 3) Puuduvad, kuid teenuseid, mille puhul tuleb kohaldatava siseriikliku õiguse alusel kasutada arhitekti ametinimetust ja pöördumisvormi, tohib osutada ainult asjaomases kutseliidus registreerimise korral, lähtudes vastastikkuse põhimõttest.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	4) Kohustusi ei ole võetud, välja arvatud seoses horisontaalsete kohustuste jaos täpsustatud füüsiliste isikute kategooriatega, a) kes täidavad Indias keskvalitsuse eelneval loal konkreetse projekti puhul konsultandi või projekteerija ülesandeid või b) keda on liikmesriigi kohaldatava õiguse alusel tunnustatud arhitektina, tingimusel et see isik on registreeritud asjaomases kutseliidus, lähtudes vastastikkuse põhimõttest India ja kõnealuse liikmesriigi vahel. 1), 2) ja 4) Teenuste korral, mille puhul tuleb kohaldatava siseriikliku õiguse alusel kasutada arhitekti ametinimetust ja pöördumisvormi, kohaldatakse elukohanõuet.	4) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses turulepääsu käsitlevas veerus osutatud isikute kategooriatega ja kohaldades horisontaalseid kohustusi käsitlevas jaos täpsustatud piiranguid.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Muu Telefoni teel osutatavad abistavad teenused i) Kõnekeskuse teenused (CPC Ver. 1.1/2 - 85931): see alamkategooria hõlmab a) klientide nimel telefoni teel tellimuste vastuvõtmist, b) telefoni teel annetuste küsimist või klientide nimel teabe esitamist, c) telefonimüüki ning	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a võimalikud nõuded seoses kõrgema juhtkonna ja juhatusega. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
ii) muud telefoni teel osutatavad abistavad teenused (CPC Ver. 1.1/2 – 85939): see alamkategooria hõlmab a) telefonivastamisteenuseid, b) telefoni teel osutatavaid äratusteenuseid.			
Paljundusteenused (CPC 87904)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
2C. TELEKOMMUNIKATSIOONITEENUSED[1]			
a) Kõnesideteenused (CPC 7521**) ja mobiilsideteenused b) Pakettkommuteeritud andmesideteenused (CPC 7523**) i) Kaugotsinguteenused ii) Internetiteenused c) Ahelkommuteeritud andmesideteenused (CPC 7523**)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Teenust on lubatud litsentsilepingu kohaselt osutada üksnes pärast seda, kui Indias äriühinguna asutatud teenuseosutaja on saanud määratud asutuselt litsentsi. Teenuseosutaja peaks olema Indias registreeritud äriühing, milles välisinvesteeringud moodustavad maksimaalselt 100 %. Üle 49 % välisinvesteeringu korral on nõutav valitsuse heakskiit.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) i) Puuduvad, v.a järgmine. – Tehniliste võrgutoimingute eest vastutav juht, turvajuht ja sõnumite seadusjärgse pealtkuulamisega tegelevad litsentsisaajate ametnikud peavad olema Indias elavad India kodanikud. – Enamik litsentsisaaja juhatuse liikmeid peavad olema India kodanikud.	

[1] Välja arvatud ringhäälinguteenused ja selliseid teenuseid mõjutavad meetmed.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
d) Teleksiteenused (CPC 7523**) e) Telegraafiteenused (CPC 7522**) f) Faksiteenused (CPC 7521** ja CPC 7529**) g) Eraviisiliselt renditavate liinide teenused (CPC 7522** ja 7523**) o) Muu i) VSAT-teenused ii) Ülemaailmsed mobiil- ja personaalsideteenused iii) I kategooria taristuteenuse osutajad	Litsentside arv võib aga olla piiratud selliste ressursside nappuse tõttu nagu liinikoridorid ja spektri kättesaadavus, tingimusel et igas teenusepiirkonnas on antud vähemalt kaks litsentsi. Telefoniteenuste edasimüük ei ole lubatud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	– Kui esimehe, tegevdirektori, tegevjuhi ja/või finantsjuhi ametikohal töötavad välisriikide kodanikud, peavad nad igal aastal läbima India valitsuse julgeolekukontrolli. – Kõik välisriikide töötajad, keda litsentsisaaja tõenäoliselt kasutab oma võrgu paigaldamisel, käitamisel ja hooldamisel, peavad enne tööle asumist samuti läbima India valitsuse julgeolekukontrolli. 3) ii) Kohustusi ei ole võetud seoses India avaliku sektori ettevõtjatega. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Andme- ja sõnumiedastusteenused järgmise puhul: h) elektronpost (CPC 7523**), i) kõnepost (CPC 7523**), j) sidusinfo ja andmebaasiotsingud (CPC 7523**), k) elektrooniline andmevahetus (EDI) (CPC 7523**), l) laiendatud/lisaväärtusega faksiteenused, sealhulgas vahehoidega edastus, salvestamisega väljaotsimine (CPC 7523**), n) sidusinfo ja andmetöötlus (CPC 843**).	1) Puuduvad, kuid kõigi teenuste osutamiseks tuleb sõlmida kaubanduslik kokkulepe tegevusluba omava telekommunikatsiooniteenuste osutajaga. 2) Puuduvad. 3) Teenust on lubatud litsentsilepingu kohaselt osutada üksnes pärast seda, kui Indias äriühinguna asutatud teenuseosutaja on saanud määratud asutuselt litsentsi. Üle 49 % välisinvesteeringu korral on nõutav valitsuse heakskiit. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
3. EHITUSTEENUSED JA NENDEGA SEOTUD INSENERITEENUSED (v.a rannasõidu raames käsitletud teenused, nagu on määratletud India siseriiklikus õiguses)			
A. Üldehitus (CPC 512) B. Üldtsiviilehitus (CPC 513**) C. Paigaldus- ja monteerimistööd (CPC 514 ja 516) D. Ehitiste viimistlustööd (CPC 517) E. Muu (CPC 511, 515 ja 518)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a järgmine: i) keelatud on välisinvesteeringud taluhoonete ehitamisse; ii) naftasektoriga seotud ehitusteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi ja muid kohaldatavaid regulatiivseid nõudeid; iii) kohaldatakse asjakohaseid osariikide ja kohalikke õigusakte. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. Nagu on esitatud turulepääsu käsitlevas veerus, kehtivad lisaks kõikide välisinvesteeringute suhtes (v.a hotellide, turismikuurortide, haiglate, erimajandustsoonide, õppeasutuste, hooldekodude ehitamise puhul ja väljaspool Indiat elavate India kodanike tehtud investeeringute puhul) 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevates konsolideeritud poliitikajuhistes ja välisvaluuta haldamise seaduse alusel kohaldatavates eeskirjades täpsustatud regulatiivsed nõuded, nagu piirangud välisinvesteeringu päritoluriiki tagasisuunamisele kolme aasta pikkuse keeluperioodi jooksul, mis arvutatakse välismaise otseinvesteeringu iga osamakse kohta.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
		Kohaldatakse osariigi ja kohaliku tasandi eeskirju, sealhulgas maakasutusnõudeid ja ehitusmäärusi ning kogukondlike ehitiste ja ühiskasutatavate ruumide väljaehitamise nõudeid. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
4. TURUSTUSTEENUSED (V.A RELVADE, LASKEMOONA, LÕHKEAINETE JA MUU SÕJAVARUSTUSE NING ELUSLOOMADE TURUSTAMINE)			
A. Komisjonimüügiagentide teenused			
Komisjonimüügiagentide teenused, mis hõlmavad tasu eest või lepingu alusel järgmise müümist: põllumajandustoore (CPC 62111**), toiduained, v.a joogid ja tubakas (CPC 62112**), masinad, tööstusseadmed ning muud sõidukid kui mootorsõidukid, jalgrattad ja mootorrattad (CPC 62114), mööbel, kodutarbed ja rauakaubad (CPC 62115), Tekstiil, rõivad ja jalatsid (CPC 62116)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, tingimusel et India Reservpank / valitsus on andnud heakskiidu ja teenused vastavad kohaldatavatele välisvaluuta haldamise seaduse eeskirjadele, ning välja arvatud nõuded, mis võidakse kehtestada asjakohastes osariigi või kohaliku tasandi õigusaktides. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
B. Hulgimüügiteenused			
Hulgimüügiteenused Põllumajandustoore, v.a elusloomad (CPC 6221**) Toiduained, v.a joogid ja tubakas (CPC 6222**) Tekstiil, rõivad ja jalatsid (CPC 6223) Kodumasinad, -tarbed ja -seadmed (CPC 6224) Mitmesugused tarbekaubad (CPC 6226) Masinad, seadmed ja tarvikud (CPC 6228)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, tingimusel et India Reservpank / valitsus on andnud heakskiidu ja teenused vastavad kohaldatavatele välisvaluuta haldamise seaduse eeskirjadele, samuti kohaldatakse nõudeid, mis võidakse kehtestada asjakohastes osariigi või kohaliku tasandi õigusaktides. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. 1), 2) ja 4) Võidakse nõuda kohapealset esindatust.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
C. Jaemüügiteenused			
Ühe kaubamärgiga toodete jaemüügiteenused (v.a India 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevates konsolideeritud poliitikajuhistes täpsustatud keelatud sektorites ning maagaasi, nafta, maagaasitoodete, tubaka ja kangete alkohoolsete jookide puhul ning India 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevates konsolideeritud poliitikajuhistes ja välisvaluuta haldamise seaduse alusel kohaldatavates eeskirjades kehtestatud tingimustel)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad, v.a kuni 51 % ulatuses lubatud välismaiste otseinvesteeringute puhul, tingimusel et tagatud on kooskõla India 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevate konsolideeritud poliitikajuhistega ja välisvaluuta haldamise seaduse alusel kohaldatavate eeskirjadega ning kõikide muude kohaldatavate seaduste, sealhulgas osariigi/kohaliku tasandi seadustega. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
D. Frantsiisiteenused			
Ühe kaubamärgiga toodete jaemüügiteenustega seotud frantsiisiteenused, nagu on täpsustatud eespool kategoorias C.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad, tingimusel et India Reservpank on andnud heakskiidu ning et tagatud on kooskõla India 2020. aasta välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevate konsolideeritud poliitikajuhistega, järgides ühe kaubamärgiga toodete jaemüügiga seotud sätteid, ja välisvaluuta haldamise seaduse alusel kohaldatavate eeskirjadega ning kõikide muude kohaldatavate seaduste, sealhulgas osariigi/kohaliku tasandi seadustega. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
5. HARIDUSTEENUSED (üksnes erasektori rahastatavad teenused)			

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
C. Kõrgharidusteenused (CPC 923)	1) Puuduvad, tingimusel et teenuseosutajate suhtes kehtivad eeskirjad, mida kohaldatakse omamaiste teenuseosutajate suhtes päritoluliikmesriigis, ja et haridusprogrammide puhul, mille tulemusel antakse tunnustatud kraad või diplom, ning doktoriõppeprogrammide jne puhul täidetakse India asjaomase ametiasutuse heakskiidu saamise tingimused. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, tingimusel et asjaomane ametiasutus saab kindlaks määrata nõutavad tasud ja et need tasud ei too kaasa pearaha nõudmist ega liigkasu võtmist. Lisaks tuleb täita juba kehtivad eeskirjad või eeskirjad, mille näeb ette asjakohane reguleeriv asutus, sealhulgas osariigi/kohalikul tasandil. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
6. KESKKONNATEENUSED (v.a avalikud teenused, olenemata sellest, kas kohalik, piirkondlik või keskvalitsus omab või osutab neid teenuseid või ostab neid sisse)			
A. Kanalisatsiooniteenused (CPC 9401)	1) Puuduvad konsultatsiooniteenuste puhul. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, tingimusel et järgitakse kõiki kohaldatavaid osariigi/kohaliku tasandi seadusi. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad konsultatsiooniteenuste puhul. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
B. Jäätmekäitlusteenused (CPC 9402) C. Kanalisatsiooni- jms teenused (CPC 9403)	1) Puuduvad konsultatsiooniteenuste puhul. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad konsultatsiooniteenuste puhul. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
D. Heitgaaside puhastusteenused (CPC 94040)	1) Puuduvad konsultatsiooniteenuste puhul. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, tingimusel et järgitakse kõiki kohaldatavaid osariigi/kohaliku tasandi seadusi. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad konsultatsiooniteenuste puhul. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
7. FINANTSTEENUSED			
1. Kõikide kohustuste puhul kehtivad riiki sisenemise tingimused, siseriiklikud õigusnormid ja eeskirjad ning India Reservpanga, India väärtpaberite ja börsi nõukogu (*Securities and Exchange Board*, edaspidi „SEBI“), India kindlustusjärelevalve- ja -arendusameti (*Insurance Regulatory and Development Authority*, edaspidi „IRDAI“) ja kõikide muude India pädevate asutuste suunised ja tingimused. Neid meetmeid ei kasutata käesolevas loendis esitatud erikohustuste tühistamiseks ega vähendamiseks.			

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
2. Finantsteenuste puhul asendatakse käesoleva loendi horisontaalsete kohustuste jaos seoses võrdse kohtlemisega kehtestatud piirang „iv) Direktori elukoht“ järgmisega: „3) Indias asutatud äriühingu juhatuse ja juhtkonna koosseis vastab sektori asjaomase reguleeriva asutuse teatatud eeskirjadele“.			
A. Kindlustus- ja kindlustusega seotud teenused			

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
i) Otsekindlustus a) Elukindlustus	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis peab toimuma äriühingu asutamise teel, ja tingimusel, et täidetud on minimaalsed kapitalisatsiooninõuded. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Nagu on ette nähtud turulepääsu veerus ja tingimusel, et juhatuse esimehe, tegevdirektori ja tegevjuhi seas on vähemalt üks India kodanik, kelle elukoht on Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
i) Otsekindlustus b) Kahjukindlustus	1) Kohustusi ei ole võetud, v.a i) seoses veosekindlustusega, mille puhul puudub nõue, et Indiasse suunduvad ja Indiast lähtuvad kaubad peavad olema kindlustatud ainult India kindlustusandja poolt. Ostja või müüja võtab kindlustuskaitse kooskõlas lepingu tingimustega. Kui lepingu alusel vastutab kindlustuse eest India importija või eksportija, nagu FOB-lepingud Indiasse suunduva impordi puhul või CIF-lepingud Indiast pärit ekspordi puhul, peab kindlustuskaitse andma ainult India kindlustusandja.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Nagu on ette nähtud turulepääsu veerus ja tingimusel, et juhatuse esimehe, tegevdirektori ja tegevjuhi seas on vähemalt üks India kodanik, kelle elukoht on Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	ii) India äriühingutel on seadusjärgne kohustus saada IRDAI eelnev luba Indias asuva kinnisvara või Indias registrisse kantud laeva või muu aluse või lennuki suhtes kindlustuslepingu sõlmimiseks kindlustusandjaga, kelle peamine tegevuskoht on väljaspool Indiat. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis peab toimuma äriühingu asutamise teel, ja tingimusel, et täidetud on minimaalsed kapitalisatsiooninõuded. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.		

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
ii) Edasikindlustus ja retrotsessioon	1) ja 2) Kahjukindlustusandjad võivad võtta edasikindlustuskaitse välismaiste edasikindlustusandjate juures vaid selles ulatuses, mil risk jääb katmata pärast India omamaiste edasikindlustusandjate juures kohustusliku kindluskaitse võtmist. Edasikindlustuskaitse võtmisel peavad kahjukindlustusandjad järgima IRDAI eeskirjades sätestatud eelisjärjekorda. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis peab toimuma äriühingu asutamise teel, ja tingimusel, et täidetud on minimaalsed kapitalisatsiooninõuded. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Indias asutatud edasikindlustusandjate puhul turulepääsu veerus ettenähtu kohaselt ja tingimusel, et juhatuse esimehe, tegevdirektori ja tegevjuhi seas on vähemalt üks India kodanik, kelle elukoht on Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
iii) Kindlustusvahendus	1) ja 2) Kohustusi ei ole võetud, v.a tingimus, et omamaiste riskide edasikindlustuskaitse võib võtta välisriikides välismaiste edasikindlustusandjate juures IRDAIs registreeritud edasikindlustusvahendaja kaudu. 3) i) Välismaised vahendajad on lubatud, tingimusel et nad on IRDAIs registreeritud ja et järgitakse kehtivaid eeskirju. ii) IRDAIs registreeritud edasikindlustus-/segakindlustusvahendajad ei anna välismaisele kindlustusvahendajale üle 50 % enda teenuste eest saadud tasust. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
iv) Kindlustuse lisateenused, nagu nõustamine, kindlustusmatemaatika, riskihindamine (v.a kahjukäsitlusteenused)	1) Puuduvad. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Lisateenused, v.a aktuaariteenused: puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mis peab toimuma Indias äriühingu asutamise teel. Aktuaariteenused: äriline kohalolek täisühingute näol, mis peab olema kohaldatava õiguse alusel heaks kiidetud ja millel peab olema India aktuaaride instituudi ametlik sertifikaat. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad, v.a sertifitseerimis- ja elukohanõuded aktuaariteenuste puhul. 2) Puuduvad. 3) Lisateenused, v.a aktuaariteenused: nagu on ette nähtud turulepääsu käsitlevas veerus ja tingimusel, et kehtivad seadusega ette nähtud peamiste juhtivtöötajate elukohanõuded ja investeeringu päritoluriiki tagasisuunamise piirangud ning täidetakse teabe avalikustamise nõudeid. Kohustusi ei ole võetud seoses aktuaariteenustega. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
B. Pangandus- ja muud finantsteenused (v.a kindlustus)			
i) Hoiuste ja muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine üldsuselt ii) Kõik laenuliigid, sealhulgas tarbijakrediit, hüpoteeklaen, faktooring ja äritehingute finantseerimine iii) Kõik makse- ja arveldusteenused, sealhulgas krediit-, makse- ja deebetkaardid, reisitšekid ja pangavekslid		1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) i) Kohustusi ei ole võetud seoses sajaprotsendilises omanduses tütarettevõtetega. ii) Avaliku sektori ettevõtted tohivad investeerida ülejäävaid vahendeid tähtajalistesse hoiustesse ainult Indias asutatud tegevusloaga kommertspankades; kui nad investeerivad ülejäävaid vahendeid tähtajalistesse hoiustesse sajaprotsendilises omanduses tütarettevõtetes, siis kehtivad kohaldatavad suunised/seadused.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
iv) Tagatis- ja garantiitehingud v) Enda nimel kauplemine A) rahaturuinstrumentidega (sh tšekid, vekslid, hoiusesertifikaadid), B) välisvaluutaga, C) vabalt võõrandatavate väärtpaberitega. vi) Tšekkide, vekslite ja muude maksevahendite kliirimisteenused	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) i) Iga alapunktides i–vi osutatud teenuste allsektori puhul, kus on võetud kohustusi seoses pangandus- ja muude teenustega, on juurdepääsu tingimuseks minimaalsete kapitalisatsiooninõuete ning India Reservpanga ja kõikide muude India pädevate asutuste eeskirjade järgimine.	iii) Kohustusi ei ole võetud seoses allsektori veeru alapunkti v alapunktis C osutatud vabalt võõrandatavate väärtpaberitega, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	ii) Kui konkreetse allsektori kohta ei ole täpsustatud teisiti, saab kõikide käesolevas jaos loetletud ärilise kohalolekuga tegevuste õiguslik vorm olla ainult üks järgmisest kolmest: a) välisriigi panga filiaalina tegutsemine: Euroopa Liidu pankade puhul 15 filiaali nelja aasta jooksul, või b) sajaprotsendilises omanduses tütarettevõttena tegutsemine välisriigi panga puhul, millel on päritoluriigis tegevusluba ja mille üle tehakse pangandusjärelevalvet, või		

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	c) välisriigi panga välismaiste otseinvesteeringute tegemine India erapanka, tingimusel et välisinvesteeringute ülempiir on 74 % (millest kuni 49 % on lubatud automaatse korra alusel ja üle 49 % valitsuse või India Reservpanga heakskiidul). Alapunkti a või b kohase ühtse ärilise kohaloleku viisi suhtes kohaldatakse järgmisi nõudeid: – välisriigi pankade poolt filiaalina või sajaprotsendilises omanduses tütarettevõttena tegutsemise raames filiaalide avamise suhtes kehtivad ka majandusvajaduste testi, vastastikkuse põhimõtte ja kaasava panganduse nõuded ning muud usaldatavusnõuded, mille India Reservpank võib kehtestada;		

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	– samuti ei tohi filiaali või sajaprotsendilises omanduses tütarettevõtte investeeringud India erapanka ületada 5 %. Punkti c kohaste erapankade puhul peab India Reservpank eelnevalt heaks kiitma kõik 5 % suurused või suuremad panga sissemakstud aktsiakapitali või hääleõiguse omandamised ühe üksuse või seotud üksuste kontserni poolt ja asjaomase panga asjaomast aktsionäri regulaarselt hindama. Välisriigi pangad ei tohi omandada uut osalust panga omakapitalis, kui sellise omandamise tulemusel oleks investeeriva panga osalus 10 % või rohkem selle panga omakapitalist, millesse ta investeerib. Indias ei tohi panganduse valdkonnas tegevusluba omavate välisriigi pankade filiaalide investeeringud muid finantsteenuseid osutavatesse äriühingutesse ületada 10 % omavahenditest või 30 % selle äriühingu kapitalist, kuhu investeeritakse, olenevalt sellest, kumb on väiksem.		

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	Välisriigi uutele pankadele võidakse keelduda tegevusluba andmast, kui välisriigi pankade bilansilise ja bilansivälise vara maksimaalne osakaal Indias ületab 15 % pangandussüsteemi bilansilisest ja bilansivälisest koguvarast. Välisriigi pankade uute sajaprotsendilises omanduses tütarettevõtete täiendavale turuletulekule seatakse piiranguid, kui välisriigi pankade (st sajaprotsendilises omanduses tütarettevõtete ja välisriigi pankade filiaalide) kapital ja reservid Indias ületavad 20 % pangandussüsteemi kapitalist ja reservidest. Sellisel juhul peab India Reservpank olemasolevatesse sajaprotsendilises omanduses tütarettevõtetesse kapitali paigutamise eelnevalt heaks kiitma. Välisriigi pankade suhtes kehtivad vahendite mittediskrimineeriva eraldamise nõuded.		

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	Allsektori veeru alapunkti v alapunktis C osutatud vabalt võõrandatavate väärtpaberite puhul: lisaks eespool kirjeldatud tingimustele peab olema tagatud äriline kohalolek kohapeal asutatud ühisettevõtte kaudu, milles välisinvesteeringud ei tohi ületada 74 %. Välisinvesteeringute osalus piirdub välisriikide tunnustatud maaklerfirmadega. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.		

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Kapitalirent; faktooring; riskikapital. Osalemine igat liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas väärtpaberite emissiooni tagamine ja väärtpaberite paigutamine agendina (avalikus või erasektoris) ja sellega seotud teenuste osutamine	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) i) Turule pääsemiseks peavad olema täidetud minimaalsed kapitalisatsiooninõuded ning India Reservpanga, SEBI ja kõikide muude India pädevate asutuste eeskirjad. ii) Lubatud finantsteenuseid osutavatele välisriikide äriühingutele (sealhulgas pankadele) Indias äriühinguna asutamise teel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Kohustusi ei ole võetud, v.a seoses üksustega, mis on asutatud turulepääsu veerus kirjeldatud piirangu kohaselt. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Rahamaakleri tegevus	1), 2) ja 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1), 2) ja 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine muude finantsteenuste osutajate poolt	1), 2) ja 3) Puuduvad, v.a tingimus, et teenuste osatamise suhtes kohaldatakse andmeid, sealhulgas nende edastamist, säilitamist ja töötlemist käsitlevaid (kehtivaid ja tulevasi) siseriiklikke õigusakte. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1), 2) ja 3) Puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Varahaldus, nagu sularaha- ja portfellihaldus, kõik ühisinvesteeringute haldamise vormid ning hooldus-, hoiustamis- ja usaldusteenused (v.a pensionifondide valitsemine)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) i) Turule pääsemiseks peavad olema täidetud minimaalsed kapitalisatsiooninõuded ning India Reservpanga, SEBI ja kõikide muude India pädevate asutuste eeskirjad. ii) Äriline kohalolek peab toimuma Indias äriühingu asutamise teel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Finantskonsultatsiooniteenused, st finantsnõustamisteenused, mida finantsnõustajad jt osutavad klientidele finantsküsimustes, investeeringute ja väärtpaberiportfelliga seotud uuringud ja nõustamine, samuti nõustamine äriühingute omandamise ja restruktureerimise ning strateegia küsimustes	1) Kohustusi ei ole võetud, v.a selliste Euroopa Liidu üksuste osutatavate analüütikateenuste puhul, kes on sõlminud lepingu India asjakohase seaduse alusel registreeritud analüütikute või teadusüksustega. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) i) Turule pääsemiseks peavad olema täidetud minimaalsed kapitalisatsiooninõuded ning India Reservpanga, SEBI ja kõikide muude India pädevate asutuste eeskirjad. ii) Lubatud välisriikide pankadele, kellel on Indias panganduse tegelemiseks tegevusluba. iii) Lubatud finantsteenuseid osutavatele välisriikide äriühingutele (sealhulgas pankadele) asutamise teel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Kohustusi ei ole võetud, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Elektroonilised maksesüsteemid	1) Vastastikkuse põhimõttel tagatakse juurdepääs vastavate kiirmaksesüsteemide taristule ilma vajaduseta teises maksesüsteemis registreeruda, sidudes kiirmaksesüsteemid omavahel i) kauplejatele piiriüleste maksete ja ii) reaalajas piiriüleste rahaülekannete tegemiseks, tingimusel et teenuste osutamise suhtes kohaldatakse andmeid, sealhulgas nende edastamist, säilitamist ja töötlemist käsitlevaid (kehtivaid ja tulevasi) siseriiklikke õigusakte. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
8. TERVISHOIU- JA SOTSIAALTEENUSED (üksnes erasektori rahastatavad teenused)			
A. Haiglateenused (CPC 9311)	1) Puuduvad teenuseosutajate vaheliste teenuste puhul. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a seoses ärilise kohalolekuga, mille suhtes kehtib tingimusel, et kasutusele võetakse uusim ravitehnoloogia. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel. Puuduvad heategevuse puhul.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
9. TURISMI- JA REISITEENUSED			
A. Hotellid ja muud majutusteenused (CPC 641–643)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
B. Reisibüroode ja reisikorraldajate teenused (CPC 7471)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
C. Giiditeenused (CPC 7472)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a tingimus, et giidide arvu ülemmäär on 500. 4) Giidide arvu ülemmäär on 500. Muu: Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
10. PUHKE-, KULTUURI- JA SPORDITEENUSED (v.a audiovisuaalteenused)			
A. Meelelahutusteenused, sh teatrite ja ansamblite teenused (CPC 9619**) Ei hõlma muid mujal nimetamata meelelahutusteenuseid (CPC 96199)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
C. Raamatukoguteenused (CPC 96311) ja arhiiviteenused, v.a avalike dokumentide arhiivihaldus (CPC 96312**)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
D. Spordi- ja muud puhketeenused (CPC 964**) (v.a loteriid, hasartmängu-, kihlveo- ja veebipõhised hasartmänguteenused)	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel ja vastastikkuse põhimõttel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
11. TRANSPORDITEENUSED			
Märkus meretransporditeenuste ja meretranspordi abiteenuste kohta. 1. Allpool esitatud sektoripõhiste kohustuste puhul kehtib tingimus, et kui see on kohaldatav, kehtivad mis tahes muu laeva kui India laeva prahtimise suhtes India kodaniku, sellise India kodaniku, kelle elukoht ei ole Indias, või välisriigis elava India kodaniku poolt, äriühingu, ühistu või piiratud vastusega ühingu või mis tahes muu keskvalitsuse täpsustatud üksuse poolt kohaldatava siseriikliku õiguse alusel loanõuded.			

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
2. Peale selle ja ilma et see piiraks käesoleva märkuse lõiget 1 ja allpool esitatud sektoripõhiseid piiranguid, kehtivad kõikide sektoripõhiste kohustuste puhul mittediskrimineerimist käsitlevad siseriiklikud õigusaktid, riiki sisenemise tingimused, õigusnormid ja eeskirjad ning laevanduse peadirektoraadi, India Reservpanga ja kõikide muude India pädevate asutuste kehtestatud tingimused.			

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
A. Meretransporditeenused			
Rahvusvaheline transport (kauba- ja reisijatevedu, v.a lisas määratletud kabotaaž ja avameretransport)	1) a) Liinilaevandus ja b) lastiveod i) kuiv- ja vedellast ning gaas (v.a veeldatud maagaas) Puuduvad, v.a järgmine: valitsuse lasti ning valitsuse omandis / kontrolli all oleva lasti puhul eelistatakse India lipu all sõitvaid laevu. Kehtivad riiklikud põhimõtted seoses FOB/FASiga.	1) a) Liinilaevandus ja b) lastiveod i) kuiv- ja vedellast ning gaas (v.a veeldatud maagaas): puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel; ii) veeldatud maagaas: Kohustusi ei ole võetud. c) reisijatevedu: Puuduvad. 2) Puuduvad.	Juurdepääs sadamarajatistele ja nende kasutamine Järgmiste teenuste suhtes ei kohaldata mingeid meetmeid, millega keelataks rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajatele mõistlik ja mittediskrimineeriv juurdepääs järgmisele.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	Valitsusele või eraisikute omandis või kontrolli all oleva lasti eksportimiseks või importimiseks kasutatava laeva prahtimisel on India lipu all sõitvatel laevadel eelisõigus lasti vedada. Välisriigi lipu all sõitva laeva prahtimine / rendile võtmine on lubatud üksnes juhul, kui India lipu all sõitvale laevale ei saa sellist luba anda; ii) veeldatud maagaas: Kohustusi ei ole võetud. c) reisijatevedu: Puuduvad. 2) Puuduvad.	3) a) Puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. b) Muud ärilise kohaloleku vormid rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutamiseks (vastavalt mõistetele): Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1. lootsiteenused; 2. puksiirabi; 3. toiduainete, kütuse ja veega varustamine; 4. prügi ja ballastvee kõrvaldamine; 5. sadamakapteni teenused;

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	3) a) Puuduvad, v.a tingimus, et India lipu all sõitva laeva käitamiseks peab olema asutatud mis tahes keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht on Indias. b) Muud ärilise kohaloleku vormid rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutamiseks (vastavalt mõistetele): Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.		6. navigeerimisabi; vee-, elektri- ja sidevarustus; 7. laeva tööks vajalikud maismaa-tugiteenused; 8. avariiremond irajatised; 9. reidi-, kai- ja sildumisteenused.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Meretranspordi abiteenused			
Mereveoste käitlemise teenused	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a tingimus, et ainus võimalus ärilise kohaloleku tagamiseks on asutada keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht peab olema Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
Hoiustamis- ja ladustamisteenused sadamates	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a tingimus, et ainus võimalus ärilise kohaloleku tagamiseks on asutada keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht peab olema Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Tollivormistusteenused	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
Konteinerjaama- ja depooteenused	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a tingimus, et ainus võimalus ärilise kohaloleku tagamiseks on asutada keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht peab olema Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Laevade agenteerimisteenused	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a tingimus, et ainus võimalus ärilise kohaloleku tagamiseks on asutada keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht peab olema Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
Mereveoste ekspedeerimise teenused	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a tingimus, et ainus võimalus ärilise kohaloleku tagamiseks on asutada keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht peab olema Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Rahvusvaheline laevade rentimine koos meeskonnaga või laevapereta prahtimine (v.a kabotaaž ja avameretransport)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad, v.a tingimus, et kui sobilikku India laeva ei ole võimalik kasutada, siis tuleb välisriigi lipu all sõitva laeva prahtimiseks saada laevanduse peadirektori luba. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad, v.a asjaolu, et India kodanike renditud laevu käsitatakse välisriigi laevadena. 3) Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	
Merelaevade hooldus ja remont	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a tingimus, et ainus võimalus ärilise kohaloleku tagamiseks on asutada keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht peab olema Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Laevamaakleri teenus (CPC 748**)	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad, v.a tingimus, et ainus võimalus ärilise kohaloleku tagamiseks on asutada keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht peab olema Indias. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Puuduvad. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Süvendamis- ja kaablite paigaldamise teenused rannikuvetes	1) Puuduvad, tingimusel et India rannikuvetes tuleb süvendamis- ja kaablite paigaldamise teenuste osutamisel täita siseriikliku õiguse nõudeid. India rannikuvetes süvendamis- ja kaablite paigaldamise teenuse osutamiseks kasutatava laeva prahtimisel on India lipu all sõitvatel laevadel eelisõigus neid teenuseid osutada. Välisriigi lipu all sõitva laeva prahtimine või rendile võtmine on lubatud üksnes juhul, kui India lipu all sõitvale laevale ei saa sellist luba anda.	1) Puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) a) Puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. b) Muud ärilise kohaloleku vormid rannikuvetes teenuste osutamiseks: Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
	2) Kohustusi ei ole võetud. 3) a) Puuduvad, v.a tingimus, et India lipu all sõitva laeva käitamiseks peab olema asutatud mis tahes keskvalitsuse või osariigi õigusakti alusel registreeritud äriühing või ühistu, mille peamine tegevuskoht on Indias. Selle kohustuse puhul kohaldatakse siseriikliku õiguse nõudeid. b) Muud ärilise kohaloleku vormid rannikuvetes teenuste osutamiseks: Kohustusi ei ole võetud. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.		

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Lennutransporditeenused ja lennutranspordi abiteenused			
Lennutransporditeenused			
Õhusõidukite remondi- ja hooldusteenused	1) Puuduvad. 2) Puuduvad, v.a tingimus, et Euroopa Liidu hooldus-, remondi- ja kapitaalremonditeenuste osutajad võivad osutada Indias registreeritud lennukite ja nende osade remondi ja hoolduse teenuseid tsiviillennunduse peadirektoraadi heakskiidu alusel, lähtudes vastastikkuse põhimõttest tsiviillennunduse peadirektoraadi ja Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (edaspidi „EASA“) vahel. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	1) Puuduvad. 2) Puuduvad, v.a turulepääsu veerus osutatud juhtudel. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud, v.a horisontaalsete kohustuste jaos osutatud juhtudel.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Lennutranspordi abiteenused India kohustused seoses lennujaamade käitamise teenuste ja maapealse teenindusega vastavad 8. peatükis „Teenuskaubandus“ kokku lepitud mõistetele			
Lennujaamade käitamise teenused	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad. 4) Kohustusi ei ole võetud.	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
Maapealne teenindus	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad, v.a järgmine. a) Teenuseliigid sõltuvad lennujaama suurusest. Teenuseosutajate arv igas lennujaamas võib olla piiratud. Suurtes lennujaamades ei tohi teenuseosutajaid olla alla kahe. b) Maapealse teeninduse ettevõtjal, kelle sissemakstud aktsiakapitalist kuulub välisomandisse 50 % või rohkem, ei ole lubatud lennuvälja tsiviillennunduse alal maapealse teenindusega tegeleda. 4) Kohustusi ei ole võetud.	1) Kohustusi ei ole võetud. 2) Kohustusi ei ole võetud. 3) Puuduvad, v.a juhul, kui a) Euroopa Liit kohtleb India maapealse teeninduse pakkujaid vähem soodsalt kui India Euroopa Liidu maapealse teeninduse pakkujaid või	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	Võrdse kohtlemise piirangud	Täiendavad kohustused
		b) Euroopa Liit kohtleb India maapealse teeninduse pakkujaid vähem soodsalt kui Euroopa Liidu või kolmanda riigi maapealse teeninduse pakkujaid. India võib kohaldada Euroopa Liidu maapealse teeninduse pakkujate suhtes diferentseeritud kohtlemist kui see, mis on neile ette nähtud India õigusnormide kohaselt. 4) Kohustusi ei ole võetud.	

INDIA ERIKOHUSTUSTE LOENDI LISA:
MERETRANSPORDITEENUSTEGA SEOTUD MÕISTED

1. „Rahvusvaheline transport (kauba- ja reisijatevedu)“ – käesolevas loendis kauba ja reisijate rahvusvaheline meretransport merelaevadega ühes riigis asuvast lastimissadamast teises riigis asuvasse lossimissadamasse.

2. „Kabotaaž“ – käesolev loend ei sisalda kohustusi seoses kabotaaži või meretransporditeenustega, mis on määratletud kui reisijate või kauba vedu mõne Indias asuva sadama või asukoha ja mõne muu Indias asuva sadama või asukoha vahel ning reisijate või kauba vedu, mille lähte- ja sihtkoht on sama Indias asuv sadam või asukoht, sealhulgas reisijate või kauba vedu mõne Indias asuva sadama või asukoha ning mõne muu India majandusvööndis või India mandrilaval asuva sadama, asukoha, rajatise ja struktuuri vahel.

3. „Avameretransport“ – ainult käesolevas loendis osutab avameretransport laevandusteenustele, mis hõlmavad reisijate või kauba vedu mõne Indias asuva sadama ja mis tahes asukoha, rajatise või struktuuri vahel, mis on seotud India mandrilava, India rannikuvete merepõhja ja merepõhja aluspinnase maavarade uuringute või kasutamisega või mis asub India mandrilaval või India majandusvööndis.

4. „Muud ärilise kohaloleku vormid rahvusvaheliste transporditeenuste osutamiseks“ – rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajate suutlikkus viia ellu kohapealset tegevust, mis on vajalik nende klientidele osaliselt või täielikult integreeritud transporditeenuste osutamiseks, millest olulise osa moodustavad meretransporditeenused.
Osutatud tegevus hõlmab vähemalt järgmist:

a) meretransporditeenuste ja nendega seotud teenuste turustamine ja müük vahetult klientidele pakkumise tegemisest arve esitamiseni, olenemata sellest, kas teenuseid osutab või pakub teenuse osutaja ise või selline teenuse osutaja, kellega teenuse müüjal on püsivad ärisuhted;

b) igasuguste transporditeenuste ja nendega seotud teenuste, sealhulgas integreeritud teenuste osutamiseks vajalike reidi-, kai- ja sildumisteenuste ning mis tahes transpordiliigiga osutatavate edasiveoteenuste, eelkõige maantee-, raudtee- ja siseveetransporditeenuste ostmine omal kulul või oma klientide nimel (ja edasimüük klientidele);

c) veo- ja tollidokumentide või muude veetavate kaupade päritolu ja liigiga seotud dokumentide koostamine;

d) äriteabe edastamine, sealhulgas arvutipõhiste infosüsteemide ja elektroonilise andmevahetuse kaudu;

e) ärikokkulepete sõlmimine kohalike laevandusettevõtjatega ja kohapeal palgatava personali töölevõtmine (või välismaalastest töötajate puhul vastavalt töötajate liikumist käsitlevatele horisontaalsetele kohustustele);

f) laeva sadamaskäikude kõikide aspektide korraldamine või lasti üle kontrolli võtmine;

g) laevajuhi teenuste osutamine.

MÄRKUS. Selleks et tagada teatavate standardite ja tingimuste täitmine, millele laevandusteenuste osutajad, eeskätt laeva personali ja meeskonda pakkuvad teenuseosutajad ja laevahaldusteenuste osutamises osalejad peavad vastama, ning tagada, et omanik, käitaja, agent või juht

– on võimeline rakendama nii rahvusvahelisi standardeid kui ka IMO tingimusi ja soovitusi,

– omab vajalikku finantsstruktuuri vastutuse ja aruandekohustuse tagamiseks,

– suudab rakendada ohutus- ja merereostuse kontrolli

– ja täidab juhtimiskvaliteedi nõuded ning et tema tegevus on läbipaistev,

kaalutakse Indias ka laevandusteenuste osutajate registreerimise või neile lubade andmise süsteemi kehtestamist.

5. „Laevajuhid“ – isikud, kes sisenevad Indiasse laeva omaniku või käitaja agendi või esindajana eesmärgiga hinnata vajadusi, pidada läbirääkimisi ja kinnitada laeva hooldamiseks ja käitamiseks, samuti lasti käitlemiseks vajalikke kulusid.

6. „Mereveoste käitlemise teenused“ – stividorettevõtjate, sealhulgas terminalioperaatorite tegevus, välja arvatud otsene kaitöötajate tegevus, juhul kui nende töö on korraldatud stividorettevõtjatest ja terminalioperaatoritest sõltumatult. Mõiste alla kuulub järgmise tegevuse korraldamine ja järelevalve:

   – laevade lastimine ja lossimine,

   – veoste kinnitamine ja kinnitustest lahtivõtmine,

   – veoste vastuvõtmine või väljastamine ja enne lastimist või pärast lossimist hoiustamine.

   Korraldamine ja järelevalve hõlmab 1) oskustöötajate (kaitöötajate) värbamise, 2) pardal või kaldal kasutatava vajaliku varustuse ja sobilike ladustamisruumide nende omandamise või rentimise teel või muul viisil kasutamise, 3) saadetiste ja märgiste kontrollimise ja lasti kaalumise ja mõõtmise ning 4) teenustega seotud haldusülesannete ja kohustuste täitmise korraldamist.

7. „Mereveoste ekspedeerimisteenused“ – tegevus, mis seisneb kaubasaatjate nimel vedude korraldamises ja järelevalves selliste teenuste osutamise kaudu nagu tegeliku transpordi ja sellega seotud teenuste korraldamine, lasti tihendamine, koondamine ja pakkimine, dokumentide koostamine ja äriteabe pakkumine.

8. „Laevade agenteerimisteenused“ – tegevus, mis seisneb asjaomases geograafilises piirkonnas ühe või enama laevaliini või laevandusettevõtja ärihuvide esindamises järgmistel eesmärkidel:

– meretranspordi ja sellega seotud teenuste turustamine ja müük pakkumise tegemisest arve esitamiseni (lasti broneerimine ja veotellimuste hankimine);

– äriühingute nimel veokirjade väljastamine;

– vajalike seotud teenuste ost ja edasimüük (sadamakulude ja nõuete arveldamine), dokumentide koostamine ja äriteabe andmine;

– äriühingute nimel tegutsemine laevade sadamaskäikude korraldamisel või lasti üle kontrolli võtmisel;

– kõigi vajalike sadamateenuste osutamise korraldamine, mida välisriigi laev India sadamates viibimise ajal vajab;

– peaettevõtja nimel stividorettevõtja määramine lasti peale- ja mahalaadimiseks;

– peaettevõtja nimel lasti vastuvõtmine.

9. „Valitsuse last“ – muudest riikidest pärit last (imporditud veos, sealhulgas toornafta, nafta kõrvalsaadused, süsi, maagaas, väetiste toorained, toiduteravili jne), mille on ostnud India valitsusasutused või mis on hangitud teiste riikidega sõlmitud laenu- või krediidilepingute alusel, samuti India valitsusasutuste eksport, sealhulgas riigiabi.

10. „Laevade hooldus ja remont“ – sellised teenused nagu laevade remont ja haldamine, laeva pisiremont, parandamine või kapitaalremont, meeskonna haldamine ja merekindlustus, mida osutatakse reisijate või kauba meretranspordiettevõtja või laevarendiettevõtja nimel.

11. „Rahvusvaheline laevade rentimine koos meeskonnaga või laevapereta prahtimine“ – mis tahes liiki merelaevade (nagu tankerid, puistlastilaevad, kauba- ja lastilaevad jne) rahvusvahelise kaubanduse eesmärkidel rentimise ja/või liisimise teenused koos meeskonnaga või laevapereta (tingimusel, et rendiperioodil koosneb laeva meeskond ainult India kodanikest).

Liide 8-H-1

INDIA ENAMSOODUSTUSREŽIIMI SEKTORIPÕHINE KOHALDAMISALA

1. Konkreetsete sektorite ja allsektorite puhul kasutatud viide „CPC“ tähendab ajutist ühtset tooteklassifikaatorit (Statistical Papers, Series M, nr 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

2. India jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima mis tahes diferentseeritud kohtlemist võimaldavaid meetmeid vastavalt

   a) kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele või mitmepoolsetele lepingutele, millega

      i) luuakse teenuste ja investeeringute siseturg,

      ii) antakse ärilise kohaloleku loomise õigus või või

      iii) nõutakse õigusaktide ühtlustamist ühes või enamas majandussektoris.

      Teenuste ja investeeringute siseturg on sisepiirideta ala, kus on tagatud teenuste, kapitali ja isikute vaba liikumine.

Ärilise kohaloleku loomise õigus on kohustus kõrvaldada piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu osaliste vahel lepingu jõustumise kuupäevaks põhimõtteliselt kõik ärilise kohaloleku loomise õigust piiravad tõkked. Ärilise kohaloleku loomise õigus hõlmab piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu osalisriikide kodanike õigust asutada ja juhtida ettevõtteid samadel tingimustel kui need, mis on kodanike jaoks sätestatud selle riigi õigusaktides, kus kõnealune tegevus toimub.

Õigusaktide ühtlustamine tähendab

i) piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu ühe või enama osalise õigusaktide ühtlustamist teis(t)e kõnealuse lepingu osalis(t)e õigusaktidega või

ii) ühiste õigusaktide ülevõtmist piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu osaliste õigusesse.

Selline ühtlustamine või ülevõtmine peab toimuma ja loetakse toimunuks üksnes hetkel, mil see jõustub piirkondliku majandusliku integratsiooni lepingu osalise või osaliste siseriiklikus õiguses;

b) kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele või mitmepoolsetele lepingutele India ja mõne Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni vähim arenenud riikide loetelusse kantud riigi vahel (edaspidi „vähim arenenud riigid“) seni, kuni asjaomast riiki (asjaomaseid riike) ei ole vähim arenenud riikide kategooriast välja arvatud[1, 2].

3. India jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima mis tahes meetmeid, millega võimaldatakse diferentseeritud kohtlemist seoses kolmanda riigi füüsiliste isikute Indiasse sisenemisega.

4. India jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima mis tahes meetmeid, millega võimaldatakse diferentseeritud kohtlemist, mis kujutab endast erandit või kõrvalekaldumist TRIPS-lepingu artiklist 3 või 4, nagu on konkreetselt ette nähtud kõnealuse lepingu artiklitega 3, 4 ja 5.

5. Kui lõigetest 2, 3 ja 4 ei tulene teisiti, võimaldab India järgmiste sektorite ja allsektorite puhul Euroopa Liidu teenustele ja teenuseosutajatele vähemalt sama soodsat kohtlemist, nagu ta võimaldab kolmanda riigi samasugustele teenustele ja teenuseosutajatele. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et „vähemalt sama soodne kohtlemine“ ei pane Indiale kohustust võimaldada soodsamat kohtlemist kui see, mida ta võimaldab kolmanda riigi samasugustele teenustele ja teenuseosutajatele. Näiteks kui India võimaldab kolmanda riigi teenustele või teenuseosutajatele teatavatel tingimustel kohtlemist, võib ta kohaldada samu tingimusi Euroopa Liidu samasuguste teenuste või teenuseosutajate suhtes.

a) Majandusarvestus- ja auditeerimisteenused (CPC 862);

[1] Indiaga ühist maismaapiiri omavate vähim arenenud riikide puhul kohaldatakse seda lõiget ka pärast seda, kui sellised riigid on vähim arenenud riikide kategooriast välja arvatud.

[2] Seda lõiku ei kohaldata diferentseeritud kohtlemise suhtes, mida India võimaldab mõne käesoleva lõiguga hõlmatud mitmepoolse lepingu osalisriigi teenustele ja teenuseosutajatele, kui see riik ei ole vähim arenenud riik.

b) maksualased teenused (CPC 863);

c) arhitektuuriteenused (CPC 8671);

d) linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektiteenused (CPC 8674);

e) inseneriteenused (CPC 8672);

f) integreeritud inseneriteenused (CPC 8673);

g) meditsiini- ja hambaraviteenused (CPC 9312);

h) veterinaarteenused (CPC 932);

i) ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused (CPC 93191);

j) arvutite riistvara paigaldamisega seotud nõustamisteenused (CPC 841);

k) tarkvara rakendusteenused (CPC 842);

l) andmetöötlusteenused (CPC 843);

m) andmebaasiteenused (CPC 844);

n) muud arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 845, 849);

o) loodusteaduste- ja inseneeriaalased teadus- ja arendusteenused (CPC 851);

p) valdkondadevahelised teadus- ja arendusteenused (CPC 853);

q) reklaamiteenused (CPC 871);

r) põllumajandusega seotud teenused (CPC 8811);

s) tootmisega seotud teenused (CPC 884 ja 885);

t) metsandusega seotud teenused (CPC 8814);

u) juhtimisalase nõustamise teenused, v.a õigusnõustamisega seotud teenused (CPC 865 osa);

v) juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866);

w) seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675);

x) hoonete puhastamise teenused (CPC 874);

y) fotograafiateenused (CPC 875);

z) pakendamisteenused (CPC 876);

aa) konverentsiteenused (CPC 87909);

bb) sisekujundusteenused (CPC 87907 osa);

cc) üldehitus (CPC 512);

dd) paigaldus- ja monteerimistööd (CPC 514, 516);

ee) ehitiste viimistlustööd (CPC 517);

ff) hulgimüügiteenused (CPC 622);

gg) jaemüügiteenused (CPC 631, 632, 6111, 6113 ja 6121);

hh) kõrgharidusteenused (CPC 923);

ii) täiskasvanuharidusteenused (CPC 924);

jj) kanalisatsiooniteenused (CPC 9401);

kk) jäätmekäitlusteenused (CPC 9402);

ll) kanalisatsiooni- jms teenused (CPC 9403);

mm) muud keskkonnateenused (CPC 9404, 9405, 9406 ja 9409);

nn) haiglateenused (CPC 9311);

oo) hotellid ja restoranid (sh toitlustamine) (CPC 641, 642 ja 643);

pp) reisibüroode ja reisikorraldajate teenused (CPC 7471); ning

qq) giiditeenused (CPC 7472).

14-A LISA

SÜSINIKU PIIRIMEEDE

ARTIKKEL 14-A.1

Eesmärgid ja põhimõtted

Lepinguosalised tunnistavad vajadust tugevdada ja tõhustada oma regulatiivset, majanduslikku ja tehnilist partnerlust, et teha suuremaid jõupingutusi kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks. Lepinguosaliste käesoleva lisa kohane koostöö täiendab selle lepingu muude peatükkide ja muude asjakohaste lepingute või kokkulepetega ette nähtud koostöötegevust ning selle eesmärgid on muu hulgas järgmised:

a) suurendada kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks tehtavaid jõupingutusi, muu hulgas regulatiivse koostöö, tehnilise abi ning rahaliste ressursside ja vahendite kasutuselevõtu teel;

b) hõlbustada tehniliste eriteadmiste ja oskusteabe vahetamist eesmärgiga luua institutsionaalne suutlikkus seoses süsiniku hinnastamise mehhanismidega ja aidata asjaomastel tootmisharudel järgida süsiniku piirimeedet ning

EELNÕU

c) toetada muu hulgas tehnilise abi kaudu VKEde jõupingutusi kasvuhoonegaaside heite vähendamisel, et neil oleks võimalik järgida süsiniku piirimeedet.

ARTIKKEL 14-A.2

Enamsoodustusrežiim

Süsiniku piirimeetme puhul ei kohalda lepinguosalised seoses nende süsiniku piirimeetme rakendamisel võimaldatud paindlikkusega teise lepinguosalise kaupade suhtes vähem soodsaid tingimusi kui need, mida nad kohaldavad muudest kolmandatest riikidest pärit kaupade suhtes.

ARTIKKEL 14-A.3

Tehniline dialoog

Lepinguosalised peavad tehnilist dialoogi, milles muu hulgas käsitletakse

a) tehnilist koostööd süsiniku piirimeetme rakendamisel, sealhulgas

i) tootevalikut ja sellega kaasneva heite hõlmatust;

ii) seire-, aruandlus- ja tõendamisprotsesse ning

iii) võimalust võtta arvesse süsinikuhinda, mida teise lepinguosalise territooriumil süsinikuheite vähendamise kava alusel tegelikult makstakse ja mis arvutatakse sellise meetmega hõlmatud ja kaupade tootmise käigus vabanevate kasvuhoonegaaside põhjal;

b) teabe ja tehniliste andmete vahetamist, et hõlbustada vaikeväärtuste kehtestamist süsiku piirimeetme alusel või muude süsiniku piirimeetme rakendamisel asjakohaste meetmete alusel;

c) tõendajate akrediteerimise asutuste vastastikuse tunnustamise võimaluse ja vajaduse korral tingimuste uurimist süsiniku piirimeetme järgimise kontrollimise eesmärgil ning

d) tehnilist abi ning tehniliste eriteadmiste ja oskusteabe vahetamist seoses süsinikuheite vähendamise meetmetega, muu hulgas seoses punktidega a, b ja c.

ARTIKKEL 14-A.4

Koostöö ja toetus

1. Euroopa Liit püüab toetada India jõupingutusi kasvuhoonegaaside heite vähendamisel, eeskätt asjakohaste rahaliste ressursside, vahendite ja seotud investeeringute kaasamise teel.

2. Käesoleva lisa alusel tehtav koostöö ja antav toetus võivad hõlmata tehnilist abi ja suutlikkuse suurendamist, uuendusliku tehnoloogia toetamist ning teabe, andmete ja parima tava vahetamist.

3. Käesoleva lisa alusel tehtava koostöö ja antava toetuse eesmärk on edendada India riigisisest kasvuhoonegaaside heite vähendamist ja tööstuse pikaajalist ümberkujundamist.

4. Lepinguosalised tuletavad meelde, et nad on sõlminud vastastikuse mõistmise memorandumi, millega seatakse sisse struktureeritud partnerlus, et laiendada ja süvendada kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks tehtavat koostööd ja antavat toetust. Kõnealuse vastastikuse mõistmise memorandumi eesmärk on luua terviklik raamistik, mis hõlmab eeskätt finantstoetust, tehnilist abi ja suutlikkuse suurendamist.

ARTIKKEL 14-A.5

Institutsioone käsitlevad sätted

Lepinguosalised tuletavad meelde, et käesoleva lisa suhtes kohaldatakse artiklit 18.8 „Kiirreageerimismehhanism“.

_____

17-A LISA

VAIDLUSTE LAHENDAMISE KORD

PUNKT 1

Kohaldamisala

1. Kooskõlas artikliga 17.21 „Vaidluste lahendamise kord“ kohaldatakse käesolevat vaidluste lahendamise korda 17. peatüki „Vaidluste lahendamine“ kohaste konsultatsioonide ja vahekohtumenetluste suhtes.

2. Kui käesoleva vaidluste lahendamise korra ja 17. peatüki „Vaidluste lahendamine“ vahel ilmneb vastuolu, kohaldatakse vastuolu ulatuses 17. peatükki „Vaidluste lahendamine“.

PUNKT 2

Mõisted

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „nõustaja“ – isik, kelle lepinguosaline on palganud nõustamiseks või abistamiseks seoses vahekohtumenetlusega;

b) „assistent“ – isik, kes vahekohtuniku ametisse nimetamise tingimuste kohaselt ning vahekohtuniku juhtimise ja kontrolli all viib läbi uurimist või abistab seda vahekohtunikku või vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajat;

c) „puhkepäev“ – kummagi lepinguosalise puhul laupäev, pühapäev ja kõik teised päevad, mille asjaomane lepinguosaline on määranud riigipühaks ja avaldanud vastavalt *Euroopa Liidu Teatajas* või India ametlikus väljaandes, ning

d) „lepinguosalise esindaja“ – töötaja või isik, kelle on ametisse nimetanud lepinguosalise ministeerium või valitsusasutus või mis tahes muu avalik-õiguslik üksus ning kes esindab lepinguosalist 17. peatükiga „Vaidluste lahendamine“ seotud vaidlustes[1].

PUNKT 3

Teatamine

1. Taotlus, teade, kirjalik esildis või muu dokument (edaspidi „teade“), mille on koostanud

a) vahekohus, saadetakse samal ajal mõlemale lepinguosalisele;

[1] Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, ei saa valitsusväline organisatsioon olla lepinguosalise esindaja.

b) üks lepinguosaline vahekohtule, saadetakse samal ajal koopiana teisele lepinguosalisele, ning

c) üks lepinguosaline teisele lepinguosalisele, saadetakse samal ajal koopiana vahekohtule.

2. Iga teade edastatakse e-posti või asjakohasel juhul mõne muu sidevahendi abil, mis tagab saatmise registreerimise. Kui ei ole tõendatud teisti, loetakse selline teade kättetoimetatuks selle saatmise kuupäeval.

3. Saatmiskuupäev määratakse Brüsseli ajavööndi järgi, kui saatev lepinguosaline on Euroopa Liit, või New Delhi ajavööndi järgi, kui saatev lepinguosaline on India.

4. Teated adresseeritakse vastavalt Euroopa Komisjoni kaubanduse ja majandusjulgeoleku peadirektoraadile ning India Vabariigi valitsuse kaubandus- ja tööstusministeeriumi kaubandusosakonna väliskaubanduse (Euroopa) talitusele või nende määratud kontaktpunktile.

5. Vahekohtumenetlusega seotud teadetes esinevate kirjavigade parandamiseks võib saata uue teate, milles on muudatused selgelt välja toodud. Need muudatused ei mõjuta menetluse ajakava. Kõik vaidlused seoses sellega, kas muudatuse näol on tegemist kirjaveaga, lahendab vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist.

6. Kui teate kättetoimetamise viimane päev langeb Euroopa Liidu institutsioonide või India Vabariigi valitsuse puhkepäevale või mis tahes muule päevale, mil Euroopa Liidu või India Vabariigi valitsuse kontorid on ametlikult suletud, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg järgmisel tööpäeval.

PUNKT 4

Vahekohtunike nimetamine

1. Artikli 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“ lõike 9 kohaldamisel valib kaebuse esitanud lepinguosaline loosi teel

a) vahekohtuniku isikute seast, kelle lepinguosaline on ametlikult esitanud vahekohtunikuks artikli 17.8 „Vahekohtunike nimekiri“ lõike 2 punkti a või b kohasesse alamnimekirja kandmise teel, või nende puudumisel isikute seast, kelle teine lepinguosaline on ametlikult esitanud oma alamnimekirja kandmiseks;

b) eesistuja isikute seast, kelle üks või mõlemad lepinguosalised on ametlikult esitanud eesistujate alamnimekirja kandmiseks vastavalt artikli 17.8 „Vahekohtunike nimekiri“ lõike 2 punktile c. Kui mõlemad lepinguosalised on ametlikult esitanud isikuid eesistujate alamnimekirja kandmiseks, tagab kaebuse esitanud lepinguosaline, et kummagi lepinguosalise väljapakutud isikute seast valitakse võrdne arv kandidaate, kellest moodustatakse ühine kandidaatide nimekiri, millest loosi teel valik tehakse.

2. Kaebuse esitanud lepinguosaline teatab igale vahekohtunikuks valitud isikule kirjalikult tema vahekohtunikuks valimisest. Iga selline isik kinnitab oma valmisolekut mõlemale lepinguosalisele viie päeva jooksul pärast teate kättesaamise kuupäeva.

3. Vahekohtunikud nõustuvad ametisse nimetamisega, allkirjastades ametisse nimetamise lepingu. Lepinguosalised püüavad tagada, et hiljemalt ajaks, mil kõik valitud vahekohtunikud on kinnitanud, et nad saavad ameti vastu võtta, on nad jõudnud kokkuleppele vahekohtunike ja assistentide töötasus ja kulude hüvitamises ning neil on ette valmistatud vajalikud ametisse nimetamise lepingud, et need oleks võimalik kiirelt allkirjastada. Vahekohtunike töötasud ja kulud põhinevad WTO standarditel, mis kehtivad kuupäeval, mil kaebuse esitanud lepinguosaline taotleb vahekohtu moodustamist vastavalt artiklile 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“. Vahekohtuniku ühe või mitme assistendi töötasud ja kulud ei tohi ületada 50 % kõnealuse vahekohtuniku töötasust ja kuludest.

PUNKT 5

Korralduslik kohtumine ja ajakava

1. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, kohtuvad nad vahekohtuga seitsme päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist, et arutada küsimusi, mida lepinguosalised või vahekohus asjakohaseks peavad, sealhulgas vahekohtumenetluse ajakava.

2. Kui lepinguosalised ei lepi kokku, et korralduslik kohtumine viiakse läbi vahetult, võib see toimuda mis tahes sidevahendite, sealhulgas telefoni teel, videokonverentsina või muude elektroonilise side vahendite kaudu.

3. Pärast lepinguosalistega konsulteerimist määrab vahekohus võimalikult kiiresti pärast vahekohtu moodustamist ja hiljemalt seitsme päeva jooksul alates korraldusliku kohtumise toimumisest kindlaks vahekohtumenetluse ajakava.

PUNKT 6

Kirjalikud esildised

1. Kaebuse esitanud lepinguosaline esitab oma kirjaliku esildise hiljemalt 20 päeva jooksul ja kiireloomuliste juhtumite puhul hiljemalt 15 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, esitab oma kirjaliku esildise hiljemalt 30 päeva jooksul ja kiireloomuliste juhtumite puhul hiljemalt 25 päeva jooksul pärast kaebuse esitanud lepinguosalise kirjaliku esildise kättesaamist.

2. Kui dokumenti või selle mõnda osa, sealhulgas lisa, ei ole võimalik elektrooniliselt edastada, teavitab dokumenti esitav lepinguosaline sellest vahekohust ja teist lepinguosalist ning toimetab kõige kiiremal võimalikul viisil vahekohtule kõnealuse dokumendi kolm paberkoopiat ja teisele lepinguosalisele dokumendi ühe koopia.

3. Kui see on teostatav, peaksid elektrooniliselt edastatud dokumendid olema otsingut võimaldavas vormingus.

PUNKT 7

Vahekohtu töö

1. Vahekohtu eesistuja juhatab kõiki selle istungeid. Vahekohus võib delegeerida eesistujale volitused teha haldus- ja menetlusotsuseid.

2. Kui 17. peatükis „Vaidluste lahendamine“ või käesolevas vaidluste lahendamise korras ei ole sätestatud teisiti, võib vahekohus oma tegevuses kasutada mis tahes sidevahendeid, sealhulgas telefoni, videokonverentsi või muid elektroonilisi sidevahendeid.

3. Vahekohtu nõupidamised on konfidentsiaalsed. Vahekohtu nõupidamistel võivad osaleda üksnes vahekohtunikud, kuid vahekohus võib lubada oma assistentidel nõupidamise juures viibida.

4. Mis tahes otsuse või aruande koostamise eest vastutab üksnes vahekohus ja seda ülesannet ei tohi delegeerida.

5. Kui tekib menetlusküsimus, mis ei ole 17. peatüki „Vaidluste lahendamine“ ja selle lisadega hõlmatud, võib vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist võtta kasutusele sobiva menetluse, mis on kõnealuste sätetega kooskõlas.

6. Vahekohus tagab vaidluse kiire lahendamise. Kui vahekohus peab vajalikuks muuta mõnda vahekohtumenetluses rakendatavat tähtaega (v.a 17. peatükis „Vaidluste lahendamine“ sätestatud tähtajad) või teha muid menetluslikke või halduskohandusi, teatab ta lepinguosalistele kirjalikult muudatuse või kohanduse põhjustest, märkides ära asjaomase tähtaja või vajaliku kohanduse. Vahekohus võib muudatuse või kohanduse vastu võtta pärast lepinguosalistega konsulteerimist.

PUNKT 8

Vahekohtunike asendamine

1. Kui vahekohtunik astub tagasi või ei saa oma ülesandeid täita, teavitab ta sellest lepinguosalisi ning kooskõlas artikliga 17.20 „Vahekohtunike asendamine“ ja artikliga 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“ nimetatakse teda asendav vahekohtunik. Teade edastatakse lepinguosalistele ja teistele vahekohtunikele.

2. Kui lepinguosaline leiab, et vahekohtunik ei vasta 17-B lisa „Vahekohtunike ja vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajate tegevusjuhend“ nõuetele ja tuleks seetõttu asendada, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele 15 päeva jooksul pärast piisavate tõendite saamist selle kohta, et vahekohtunik väidetavalt nõuetele ei vasta.

3. Lepinguosalised konsulteerivad omavahel 15 päeva jooksul pärast punktis 2 osutatud teate edastamise kuupäeva. Kui lepinguosalised ei lepi kokku, et nõuetele mittevastavust ei esine, teavitavad nad vahekohtunikku tema väidetavast mittevastavusest ja võivad nõuda, et vahekohtunik astuks samme selle kõrvaldamiseks. Kui lepinguosalised selles kokku lepivad, võivad nad vahekohtuniku ametist vabastada ja valida uue vahekohtuniku kooskõlas artikliga 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“ ja artikliga 17.20 „Vahekohtunike asendamine“.

4. Kui lepinguosalised ei jõua vahekohtuniku (välja arvatud vahekohtu eesistuja) asendamise vajaduses kokkuleppele, võib kumbki lepinguosaline anda asja lahendamiseks vahekohtu eesistujale, kelle otsus on lõplik.

5. Kui vahekohtu eesistuja leiab, et vahekohtunik ei vasta 17-B lisa „Vahekohtunike ja vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajate tegevusjuhend“ nõuetele, vabastatakse vahekohtunik ametist ja valitakse uus vahekohtunik kooskõlas artikliga 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“ ja artikliga 17.20 „Vahekohtunike asendamine“.

6. Kui lepinguosalised ei jõua kokkuleppele vahekohtu eesistuja asendamise vajaduses, võib kumbki lepinguosaline anda küsimuse lahendamiseks mõnele teisele artikli 17.8 „Vahekohtunike nimekirjad“ kohaselt koostatud eesistujate alamnimekirjas olevale isikule. Kõnealuse isiku valib loosi teel küsimuse lahendamiseks andnud lepinguosaline[1]. Valitud isiku otsus eesistuja asendamise vajalikkuse kohta on lõplik.

7. Kui valitud isik leiab vastavalt punktile 6, et eesistuja ei vasta 17-B lisa „Vahekohtunike ja vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajate tegevusjuhend“ nõuetele, vabastatakse eesistuja ametist ja valitakse uus eesistuja kooskõlas artikliga 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“ ja artikliga 17.20 „Vahekohtunike asendamine“.

PUNKT 9

Istungid

1. Vastavalt 5. punkti „Korralduslik kohtumine ja ajakava“ kohaselt kindlaks määratud ajakavale ning pärast lepinguosaliste ja teiste vahekohtunikega konsulteerimist teatab vahekohtu eesistuja lepinguosalistele istungi kuupäeva, kellaaja ja toimumise koha. Lepinguosaline, kelle territooriumil istung toimub, teeb selle teabe üldsusele kättesaadavaks.

2. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, toimub istung Brüsselis, juhul kui kaebuse esitanud lepinguosaline on India, ja New Delhis, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on Euroopa Liit. Istungit korraldav lepinguosaline vastutab istungi logistilise haldamise eest ja kannab sellest tulenevad kulud, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.

[1] Küsimuse lahendamiseks andnud lepinguosaline annab teise lepinguosalise esindajale mõistliku võimaluse loosi tõmbamise juures viibida.

3. Olenemata punktist 2 võib vahekohus lepinguosalise taotlusel otsustada korraldada virtuaalse või hübriidistungi ja teha selleks vajalikud ettevalmistused, võttes arvesse õigust nõuetekohasele menetlusele.

4. Vahekohus võib lepinguosalise taotlusel või omal algatusel kokku kutsuda lisaistungeid, kui lepinguosalised selles kokku lepivad.

5. Kõik vahekohtunikud peavad kogu istungi ajal kohal viibima.

6. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, võivad istungil viibida järgmised isikud:

a) lepinguosalise esindajad ja nõustajad ning

b) assistendid, tõlgid ja teised isikud, kelle kohalolek on vahekohtu töö toetamiseks vajalik, nagu tehnikud või eksperdid.

7. Kui istung on üldsusele avatud, võib selle üldsusele istungi toimumise ajal või hiljem üle kanda elektrooniliselt või mis tahes muude vahendite kaudu, mida lepinguosalised asjakohaseks peavad. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, tuleb istungi avaliku ülekande vaatamiseks registreeruda. Vahekohus võib teha otsuse täiendava logistilise korralduse kohta.

8. Kumbki lepinguosaline esitab ühe päeva jooksul pärast istungi toimumist vahekohtule esitatud suuliste ütluste kirjaliku versiooni.

9. Kumbki lepinguosaline esitab hiljemalt kolm päeva enne istungi toimumise kuupäeva vahekohtule ja teisele lepinguosalisele nimekirja isikutest, kes esitavad istungil lepinguosalise nimel suulisi väiteid või selgitusi, ning teistest esindajatest ja nõustajatest, kes istungil osalevad.

10. Vahekohus korraldab istungi viisil, millega tagatakse, et lepinguosalisi koheldakse võrdselt ja et neile antakse võrdselt aega oma argumentide esitamiseks. Kõik esitlused ja ütlused tehakse lepinguosaliste juuresolekul, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline otsustab mitte osaleda. Eesistuja võib seada suulistele ütlustele ajalise piirangu.

11. Istung peaks hõlmama järgmist:

a) kaebuse esitanud lepinguosalise väited

b) vastustajast lepinguosalise väide;

c) kaebuse esitanud lepinguosalise vastus;

d) vastustajast lepinguosalise vasturepliik;

e) kaebuse esitanud lepinguosalise lõppsõna ning

f) vastustajast lepinguosalise lõppsõna.

12. Vahekohus võib igal ajal istungi jooksul esitada kummalegi lepinguosalisele küsimusi.

13. Vahekohus tagab, et istungi salvestis edastatakse lepinguosalistele võimalikult kiiresti pärast istungit.

14. Kumbki lepinguosaline võib kümne päeva jooksul pärast istungi lõppemist esitada istungil tekkinud küsimuste kohta täiendava kirjaliku esildise.

PUNKT 10

Vahekohtu kirjalikud küsimused

1. Vahekohtumenetluse käigus võib vahekohus igal ajal ühele või mõlemale lepinguosalisele kirjalikke küsimusi esitada. Ühele lepinguosalisele esitatud küsimus edastatakse koopiana teisele lepinguosalisele.

2. Lepinguosaline esitab teisele lepinguosalisele koopia oma vastusest vahekohtu küsimustele. Teine lepinguosaline võib esitada selle vastuse kohta kirjalikke märkusi seitsme päeva jooksul pärast sellise koopia kättesaamist.

PUNKT 11

Konfidentsiaalsus

1. Konfidentsiaalne teave hõlmab järgmist:

a) konfidentsiaalne äriteave;

b) teave, mida kaitstakse käesoleva lepingu alusel üldsusele avalikustamise eest;

c) teave, mida kaitstakse üldsusele avalikustamise eest kaebuse esitanud lepinguosalise teabe puhul kaebuse esitanud lepinguosalise õiguse alusel ja selle lepinguosalise teabe puhul, kelle vastu kaebus esitati, selle lepinguosalise õiguse alusel, kelle vastu kaebus esitati, või

d) teave, mille avalikustamine takistaks õiguskaitset.

2. Kui lepinguosalise esildised ja väited sisaldavad konfidentsiaalset teavet, on vahekohtu istung kinnine. Mõlemad lepinguosalised tagavad kinnise istungi konfidentsiaalsuse.

3. Kumbki lepinguosaline ja vahekohus käsitavad konfidentsiaalsena igasugust teavet, mille lepinguosaline on punkti 1 kohaselt konfidentsiaalseks märkinud. Kui lepinguosaline esitab vahekohtule kirjaliku esildise, mis sisaldab konfidentsiaalset teavet, esitab ta teise lepinguosalise taotlusel ka konfidentsiaalse teabeta esildise, mille võib avalikustada.

4. Käesolev vaidluste lahendamise kord ei takista lepinguosalisel esitada üldsusele oma seisukohti väljendavaid avaldusi.

5. Kui lepinguosalised on eriarvamusel küsimuses, kas teavet võib pidada konfidentsiaalseks, teeb selle kohta otsuse vahekohus lepinguosalise taotlusel ja pärast lepinguosalistega konsulteerimist.

PUNKT 12

Ühepoolsed kontaktid

1. Vahekohus ega ükski vahekohtunik ei kohtu ega võta lepinguosalisega ühendust ilma teise lepinguosalise juuresolekuta.

2. Ükski vahekohtunik ei aruta lepinguosalistega vaidluse eseme mis tahes aspekti teiste vahekohtunike juuresolekuta.

3. Ilma et see piiraks 8. punkti „Vahekohtunike asendamine“, ei tohi lepinguosaline vahekohtunikuga vaidluse küsimuses kohtuda ega ühendust võtta. Mis tahes suhtlus lepinguosalise ja isiku vahel, kelle vahekohtunikuks valimist kaalutakse, piirduvad küsimustega, mis on seotud tema kättesaadavuse ja ametisse nimetamise lepinguga.

PUNKT 13

Kiireloomulised juhtumid

Artiklis 17.12 „Otsus kiireloomulisuse kohta“ osutatud kiireloomuliste juhtumite korral kohandab vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist vajaduse korral asjaomase vaidluse ajakava. Kohandused ei piira 17. peatükis „Vaidluste lahendamine“ ja käesolevas vaidluste lahendamise korras konkreetselt seoses kiireloomuliste juhtumitega ette nähtud ajavahemikke. Üldreeglina lühendab vahekohus kiireloomuliste juhtumite puhul muude vaidluste suhtes kohaldatavaid ajavahemikke poole võrra, kui 17. peatükis „Vaidluste lahendamine“ ja käesolevas vaidluste lahendamise korras ei ole konkreetselt ette nähtud teisiti. Vahekohus teavitab lepinguosalisi sellistest kohandustest.

ARTIKKEL 14

Töökeel ja tõlge

1. Lepinguosalised püüavad viie päeva jooksul alates konsulteerimistaotluse kättesaamise kuupäevast leppida kokku konsultatsioonide ja vahekohtumenetluse ühises töökeeles.

2. Kui lepinguosalised ühises töökeeles kokku leppida ei suuda, on menetluse kõikides aspektides töökeeleks see keel, milles käesoleva lepingu üle läbirääkimisi peeti.

3. Vahekohtu aruanded ja otsused esitatakse töökeeles.

4. Kui lepinguosaline esitab dokumendi keeles, mis ei ole töökeel, esitab ta samal ajal selle tõlke omal kulul.

PUNKT 15

Muud menetlused

Pärast lepinguosalistega konsulteerimist kohandab vahekohus käesolevas vaidluste lahendamise korras sätestatud tähtaegu vastavalt tähtaegadele, mis on artikli 17.16 „Mõistlik aeg“, artikli 17.17 „Vastavuse kontroll“, artikli 17.18 „Kompensatsioon ja kontsessioonide peatamine“ ja artikli 17.19 „Ajutiste õiguskaitsevahendite kasutamise järel võetavate vastavuse tagamise meetmete kontroll“ alusel ette nähtud vahekohtu aruande või otsuse esitamiseks.

17-B LISA

VAHEKOHTUNIKE JA VAIDLUSTE KOHTUVÄLISE LAHENDAMISE TEENUSE OSUTAJATE TEGEVUSJUHEND

PUNKT 1

Mõisted

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „haldustöötajad“ – vahekohtuniku või vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutaja puhul tema juhtimise ja kontrolli all tegutsevad isikud, välja arvatud assistendid;

b) „assistent“ – isik, kes vahekohtuniku või vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutaja ametisse nimetamise tingimuste kohaselt ning tema juhtimise ja kontrolli all viib läbi uurimist või abistab seda vahekohtunikku või vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajat, ning

c) „kandidaat“ – isik, kelle valimist vahekohtunikuks artikli 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“ alusel kaalutakse.

PUNKT 2

Tegevusjuhendi esitamine

Lepinguosalised esitavad käesoleva tegevusjuhendi kandidaadile enne, kui ta artikli 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“ kohaselt vahekohtunikuks nimetatakse, või vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajale, kui tal palutakse artikli 17.4 „Vaidluste kohtuväline lahendamine“ kohaselt teenuseid osutada.

PUNKT 3

Üldpõhimõtted

1. Et säilitada vaidluste lahendamise protsessi usaldusväärsus ja erapooletus, peab iga kandidaat ja vahekohtunik

a) tutvuma käesoleva tegevusjuhendiga;

b) olema sõltumatu ja erapooletu;

c) vältima otsest ja kaudset huvide konflikti;

d) hoiduma käitumisest, mis on ebasobiv või näib olevat ebasobiv või erapoolik;

e) järgima rangeid käitumisnorme, ning

f) mitte laskma end mõjutada isiklikest huvidest, välisest survest, poliitilistest tõekspidamistest, kuulsusest, eelnevast seotusest lepinguosalisega, lojaalsusest lepinguosalisele või kriitikakartusest.

2. Vahekohtunik ei võta otseselt ega kaudselt ühtegi kohustust ega võta vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada või näida takistavat tema ülesannete nõuetekohast täitmist.

3. Vahekohtunik ei kasuta oma ametiseisundit vahekohtus isiklike või erahuvide edendamiseks. Vahekohtunik hoidub tegevusest, mis võib jätta mulje, et kellelgi teisel on võimalik teda mõjutada. Vahekohtunik teeb kõik endast oleneva, et välistada või piirata teistel enda kujutamist sellises seisundis olevana.

4. Vahekohtunik ei lase varasematel või praegustel rahalistel, ärilistel, erialastel, isiklikel, perekondlikel ega sotsiaalsetel suhetel või kohustustel mõjutada oma käitumist ega otsuseid.

5. Vahekohtunik peab vältima selliste suhete teket või finantshuvide omandamist, mis võivad mõjutada tema erapooletust või põhjendatult jätta menetluses ebasobiva või erapooliku käitumise mulje.

PUNKT 4

Avalikustamiskohustus

1. Enne kui kandidaat, kellel palutakse vahekohtunikuks asuda, nõustub enda vahekohtunikuks nimetamisega artikli 17.7 „Vahekohtu moodustamine ja koosseis“ kohaselt, avalikustab ta kõik huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või mis võivad menetluse käigus jätta mõistliku eelduse kohaselt ebasobiva või erapoolikuse mulje. Selleks teeb kandidaat mõistlikes piirides kõik endast oleneva, et kõik sellised huvid, suhted ja küsimused, sealhulgas finants- ja ärihuvid ning ametialased, isiklikud, perekondlikud või sotsiaalsed huvid, välja selgitada, ja avalikustab need lepinguosalistele kohe pärast seda, kui temaga on vahekohtunikuks asumise küsimuses ühendust võetud.

2. Käesoleva punkti kohane avalikustamiskohustus on pidev ülesanne, mille kohaselt peab vahekohtunik kõik sellised menetluse mis tahes etapis tekkida võivad huvid, suhted ja küsimused lepinguosalistele kirjalikult avalikustama võimalikult varakult pärast seda, kui ta on neist teada saanud.

3. Kui kandidaat või vahekohtunik kahtleb, kas huvi, suhe või küsimus tuleb avalikustada, peaks ta toetama avalikustamist.

PUNKT 5

Vahekohtunike ülesanded

1. Vahekohtunik järgib 17. peatükki „Vaidluste lahendamine“ ja 17-A lisa „Vaidluste lahendamise kord“. Oma ülesannete täitmisel tunnistavad kõik vahekohtunikud, et vaidluste kiire lahendamine on äärmiselt oluline käesoleva lepingu toimimiseks.

2. Kui vahekohtunik on ametisse nimetatud, täidab ta kogu menetluse jooksul oma ülesandeid põhjalikult, kiiresti, ausalt ja hoolikalt.

3. Vahekohtunikud teevad kollegiaalselt koostööd, et kõik vahekohtunikud saaksid osaleda menetluse kõigis aspektides.

4. Vahekohtunik käsitleb üksnes neid küsimusi, mis menetluses tõstatatakse ja mis on otsuse tegemisel vajalikud, ega delegeeri seda ülesannet ühelegi teisele isikule.

5. Vahekohtunik astub kõik vajalikud sammud tagamaks, et tema assistendid ja haldustöötajad on käesolevast tegevusjuhendist teadlikud ja järgivad seda.

6. Kui vahekohtunik on mõnda 17. peatüki „Vaidluste lahendamine“ kohasesse menetlusse määratud, ei tegutse ta selle menetluse kestuse ajal nõustajana ega lepinguosalise nimetatud eksperdist tunnistajana üheski uues ega pooleliolevas käesoleva lepingu või mõne muu rahvusvahelise lepingu raames toimuvas vaidluses, milles otseselt käsitletakse sama vaidlustatud meedet või mis tuleneb faktilistest asjaoludest, mille tagajärjel alustatakse 17. peatüki „Vaidluste lahendamine“ kohast menetlust.

PUNKT 6

Konfidentsiaalsuse säilitamine

1. Vahekohtunik ei avalikusta kunagi mitteavalikku teavet, mis on seotud menetlusega või mille ta on saanud menetluse käigus, milles ta on määratud vahekohtunikuks, ega kasuta seda teavet muul viisil kui menetluse eesmärgil. Mingil juhul ei avalikusta ega kasuta ta seda teavet selleks, et saada isiklikku kasu, tuua kasu kellelegi teisele või kahjustada teiste isikute huve.

2. Vahekohtunik ei avalikusta vahekohtu aruannet ega otsust ega nende osi enne, kui need artikli 17.27 „Läbipaistvus“ lõike 1 kohaselt avaldatakse.

3. Vahekohtunik ei avalda kunagi teavet vahekohtu nõupidamiste ega ühegi vahekohtuniku seisukohtade kohta ega tee avaldusi menetluse kohta, milles ta on määratud vahekohtunikuks, ega menetletavate vaidlusküsimuste kohta.

PUNKT 7

Endiste vahekohtunike kohustused

1. Kõik endised vahekohtunikud väldivad tegevust, mis võib jätta mulje, et nad olid oma ülesannete täitmisel erapoolikud või said kasu selle vahekohtu otsusest, kus nad tegutsesid.

2. Endised vahekohtunikud peavad täitma 6. punktis „Konfidentsiaalsuse säilitamine“ sätestatud kohustusi.

PUNKT 8

Kulud

Iga vahekohtunik peab arvestust menetlusele kulunud aja ja oma kulude kohta ning esitab lepinguosalistele nende kohta lõpparuande, samuti peab ta arvestust ja esitab lõpparuande oma assistentide ja haldustöötajate tööaja ja kulude kohta.

PUNKT 9

Vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajad

Käesolevat tegevusjuhendit kohaldatakse vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajate suhtes *mutatis mutandis*.

_____

17-C LISA

VAHENDUSMENETLUSE KÄIK

A JAGU

EESMÄRK

Vahendamise eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning vahendaja abiga lahendus, mis rahuldab mõlemat lepinguosalist.

B JAGU

TEABENÕUE

1. Mis tahes ajal enne vahendusmenetluse algatamist võib lepinguosaline esitada kirjaliku teabenõude meetme kohta, mis väidetavalt kahjustab lepinguosaliste vahelist kaubandust. Lepinguosaline, kellele selline nõue esitatakse, edastab 30 päeva jooksul pärast nõude kättesaamise kuupäeva kirjaliku vastuse.

2. Tavaliselt eeldatakse, et lepinguosaline kasutab seda sätet enne lepitusmenetluse algatamist.

C JAGU

VAHENDUSMENETLUSE ALGATAMINE

1. Lepinguosaline võib igal ajal taotleda vahendusmenetluse algatamist lepinguosalise mis tahes meetme suhtes, mis väidetavalt kahjustab lepinguosalistevahelist kaubandust.

2. Taotlus esitatakse teisele lepinguosalisele kirjalikult. Taotlus peab olema piisavalt üksikasjalik, et sellest selguksid taotluse esitanud lepinguosalise probleemid, ning selles tuleb:

a) märkida ära konkreetne kõnealune meede;

b) kirjeldada kahjulikku mõju, mida meede taotleva lepinguosalise arvates praegu või tulevikus lepinguosalistevahelisele kaubandusele avaldab, ning

c) selgitada, kuidas on kõnealune mõju taotleva lepinguosalise arvates selle meetmega seotud.

3. Vahendusmenetluse saab algatada vaid lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel. Lepinguosaline, kellele taotlus esitati, kaalub taotlust mõistvalt ning esitab 30 päeva jooksul pärast taotluse saamist oma kirjaliku vastuse, märkides, kas ta on nõus vahendamist kaaluma. Kui taotlusele ei vastata, loetakse taotlus tagasilükatuks.

D JAGU

Vahendaja valimine

1. Kui lepinguosaline, kellele taotlus esitati, on nõus vahendamist kaaluma, püüavad lepinguosalised 30 päeva jooksul pärast C jao „Vahendusmenetluse algatamine“ punktis 3 osutatud vastuse kättesaamist või mis tahes muu lepinguosaliste vahel kokku lepitud ajavahemiku jooksul leppida kokku vahendajas või vahendaja valimise menetluses. Selleks võivad lepinguosalised kasutada

a) varem koostatud vahendajate nimekirja, mille ühiskomitee võib igal ajal vastu võtta;

b) artikli 17.8 „Vahekohtunike nimekirjad“ kohaselt koostatud eesistujate alamnimekirja või

c) mis tahes muid vahendeid, mis võivad vahendaja valimist hõlbustada.

2. Kui lepinguosalised ei jõua punktis 1 sätestatud ajavahemiku jooksul vahendajas kokkuleppele, loetakse vahendamistaotlus tagasi lükatuks.

3. Vahendaja ei tohi olla kummagi lepinguosalise kodanik ega kummagi lepinguosalise töötaja, kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti.

4. Valitud vahendaja määratakse tema määramist käsitlevate lepingute allkirjastamise teel.

5. Vahendaja järgib 17-B lisa „Vahekohtunike ja vaidluste kohtuvälise lahendamise teenuse osutajate tegevusjuhend“.

E JAGU

VAHENDUSMENETLUSE LÄBIVIIMINE

1. 20 päeva jooksul pärast vahendaja määramist esitab vahendust taotlenud lepinguosaline vahendajale ja teisele lepinguosalisele kirjalikult küsimuse üksikasjaliku kirjelduse, mis sisaldab eelkõige teavet asjaomase meetme toimimise ning selle väidetava kahjuliku mõju kohta kaubandusele. Teine lepinguosaline võib 30 päeva jooksul pärast selle kirjelduse kättesaamist esitada kirjalikke märkusi. Kumbki lepinguosaline võib oma kirjelduses ja märkustes esitada mis tahes teavet, mida ta peab vajalikuks.

2. Vahendaja aitab lepinguosalistel asjaomases meetmes ja selle võimalikus mõjus läbipaistval viisil selgust saada. Eelkõige võib vahendaja korraldada lepinguosalistevahelisi kohtumisi, pidada lepinguosalistega ühiselt või eraldi nõu, kasutada asjaomaste ekspertide abi või nõu ning pakkuda lepinguosalistele igasugust lisatuge, mida nad soovivad. Enne asjaomase ala ekspertide abi ja nõu kasutamist konsulteerib vahendaja lepinguosalistega.

3 Vahendaja eesmärk on anda lepinguosalistele nõu ja pakkuda neile kaalumiseks lahendus. Need nõuanded või lahendused ei ole lepinguosalistele siduvad. Lepinguosalised võivad selle heaks kiita, tagasi lükata või leppida kokku teistsuguses lahenduses. Lepitaja ei anna nõu ega esita märkusi selle kohta, kas vaidlusalune meede on käesoleva lepinguga kooskõlas.

4. Lepitusmenetlus viiakse läbi selle lepinguosalise territooriumil, kellele taotlus esitati, või vastastikusel kokkuleppel mis tahes muus asukohas või muul viisil.

5. Lepinguosalised püüavad jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni 60 päeva jooksul alates vahendaja nimetamisest. Lepinguosalised võivad vahendusmenetluse jooksul kaaluda ka võimalikke ajutisi lahendusi, eelkõige juhul, kui meede on seotud kergesti riknevate kaupade või hooajakaupade või -teenustega.

6. Kumbki lepinguosaline võib seada mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse sõltuvusse mis tahes vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest. Kumbki lepinguosaline võtab vajalikud meetmed, et rakendada mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus kokkulepitud tähtaja jooksul. Lahendust rakendav lepinguosaline teatab hiljemalt kokkulepitud ajavahemiku lõpuks teisele lepinguosalisele kirjalikult kõikidest meetmetest, mis ta on võtnud, et leida mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

7. Kumbki lepinguosaline võib avalikustada asjaolu, et leitud on mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

8. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, esitab vahendaja punktis 5 osutatud ajavahemiku möödumisel lepinguosalistele faktiaruande kavandi, milles on esitatud

a) asjaomase meetme lühikokkuvõte,

b) järgitud menetlused ning

c) asjakohasel juhul mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus, milles on kokkuleppele jõutud, sealhulgas võimalikud ajutised lahendused.

Vahendaja annab lepinguosalistele faktiaruande kavandi kohta märkuste esitamiseks 15 päeva. Pärast lepinguosaliste märkuste kaalumist esitab lepitaja 15 päeva jooksul lepinguosalistele lõpliku faktiaruande. Faktiaruandes ei tõlgendata käesolevat lepingut.

9. Vahendusmenetlus lõpetatakse

a) mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse vastuvõtmisega selle vastuvõtmise kuupäeval;

b) lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel menetluse ükskõik millises etapis nimetatud kokkuleppe sõlmimise kuupäeval;

c) kuupäeval, mil vahendaja esitab pärast lepinguosalistega konsulteerimist kirjaliku avalduse selle kohta, et vahendustegevuse jätkamine oleks kasutu, või

d) kuupäeval, mil lepinguosaline esitab kirjaliku avalduse pärast seda, kui vahendusmenetluses on leitud mõlemat lepinguosalist rahuldavad lahendused ning on kaalutud vahendaja antud nõu ja väljapakutud lahendusi.

10. Artiklit 17.29 „Ajavahemikud“ ja artiklit 17.30 „Kulud“ kohaldatakse *mutatis mutandis*.

F JAGU

SEOS VAIDLUSTE LAHENDAMISE MENETLUSTEGA

Lepinguosaline ei võta muudes käesoleva lepingu või mis tahes muu lepingu kohastes vaidluste lahendamise menetlustes aluseks ega kasuta tõendina ning vahekohus ei võta arvesse

a) seisukohti, mis teine lepinguosaline on vahendusmenetluse käigus esitanud, või üksnes vahendusmenetluse käigus kogutud teavet;

b) asjaolu, et teine lepinguosaline on väljendanud valmisolekut nõustuda lepitusmenetluses käsitletud meetme suhtes leitud lahendusega;

c) vahendaja antud nõu ega tema tehtud ettepanekuid või

d) vahendaja esitatud faktiaruannet.

18-A LISA

ÜHISKOMITEE KODUKORD

PUNKT 1

Ühiskomitee ülesanded

Artikli 18.1 „Ühiskomitee“ lõike 1 kohaselt loodud ühiskomitee vastutab kõigi artiklis 18.2 „Ühiskomitee funktsioonid“ osutatud küsimuste eest.

PUNKT 2

Koosseis ja eesistuja

1. Ühiskomitee koosseis ja eesistuja on sätestatud artikli 18.1 „Ühiskomitee“ lõigetes 1 ja 4.

2. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele enne ühiskomitee esimest koosolekut selle ametniku nime, ametikoha ja kontaktandmed, kes tegutseb asjaomase lepinguosalise määratud ühiskomitee kaaseesistujana. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele viivitamata kõnealuste andmete muutumisest.

PUNKT 3

Sekretariaat

1. Ühiskomitee sekretariaadina (edaspidi „sekretariaat“) tegutsevad üheskoos Euroopa Komisjoni kaubanduse ja majandusjulgeoleku peadirektoraadi või selle õigusjärglase ametnikud (Euroopa Liidu nimel) ning India kaubandusministeeriumi kaubandusosakonna või selle õigusjärglase ametnikud (India nimel).

2. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele enne ühiskomitee esimest koosolekut selle ametniku nime, ametikoha ja kontaktandmed, kes tegutseb seda lepinguosalist esindava sekretariaadi liikmena. Kumbki lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele viivitamata kõnealuste andmete muutumisest.

PUNKT 4

Koosolekud

Ühiskomitee koosoleku kutsub kokku koosolekut korraldava lepinguosalise kaaseesistuja.

PUNKT 5

Delegatsioonid

Vähemalt 14 päeva enne koosoleku toimumist teatab kummagi lepinguosalise sekretariaadi liige teise lepinguosalise sekretariaadi liikmele vastavalt Euroopa Liidu ja India delegatsiooni kavandatava koosseisu, märkides ära iga delegatsiooni liikme nime ja ametikoha.

PUNKT 6

Koosolekute päevakord

1. Vähemalt 28 päeva enne koosoleku toimumist saadab koosolekut korraldava lepinguosalise sekretariaadi liige teise lepinguosalise sekretariaadi liikmele esialgse päevakorra ettepaneku koos märkuste esitamise tähtajaga, milleks on vähemalt seitse päeva. Vähemalt 21 päeva enne koosoleku toimumist koostab sekretariaat esialgse päevakorra, võttes arvesse kõiki saadud märkusi.

2. Ühiskomitee kiidab iga koosoleku alguses heaks päevakorra. Ühiskomitee arutab ainult vastuvõetud päevakorras sisalduvaid punkte. Punkte, mida esialgses päevakorras ei ole, võib päevakorda lisada kaaseesistujate vastastikusel kokkuleppel.

PUNKT 7

Ekspertide kutsumine

Ühiskomitee kaaseesistujad võivad vastastikusel kokkuleppel kutsuda ühiskomitee koosolekutele sihtotstarbeliselt eksperte, kes ei ole kummagi lepinguosalise delegatsiooni liikmed, eeskätt muid isikuid kui valitsusametnikke, et nad annaksid teavet konkreetsete teemade kohta. Kõnealused eksperdid osalevad ainult koosoleku nendes osades, kus selliseid konkreetseid teemasid arutatakse.

PUNKT 8

Protokoll

1. Koosolekut korraldava lepinguosalise sekretariaadi liige koostab koosoleku protokolli kavandi hiljemalt 15 päeva jooksul pärast koosoleku lõppu, kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti. Protokolli kavand edastatakse märkuste tegemiseks teise lepinguosalise sekretariaadi liikmele.

2. Protokollis võetakse üldjuhul kokku iga päevakorrapunkt, täpsustades asjakohasel juhul järgmist:

a) kõik ühiskomiteele esitatud dokumendid;

b) kõik avaldused, mille üks ühiskomitee kaaseesistujatest on palunud protokolli kanda, ning

c) vastu võetud otsused ja soovitused, kokkulepitud seisukohad ja konkreetsetes küsimustes vastu võetud otsused.

3. Protokolli lisasse kantakse

a) loetelu kõigi ühiskomitee otsuste kohta, mis on vastu võetud pärast ühiskomitee viimast koosolekut kirjaliku menetluse teel vastavalt punkti 9 „Otsused ja soovitused“ lõikele 2, ning

b) loetelu kõigi ühiskomitee koosolekul osalenud isikute nimede ja ametikohtade kohta.

4. Sekretariaat kohandab protokolli kavandit saadud märkuste põhjal. Muudetud protokolli kavand kiidetakse kaaseesistujate nõusolekul heaks 30 päeva jooksul pärast koosoleku toimumise kuupäeva või mõnel muul kaaseesistujate kokkulepitud kuupäeval. Pärast heakskiitmist koostab sekretariaat protokolli kaks originaaleksemplari ja kumbki lepinguosaline saab protokolli ühe originaaleksemplari.

5. Kui käesolevat korda kohaldatakse erikomiteede koosolekute suhtes, tehakse erikomitee koosoleku protokoll kättesaadavaks ühiskomitee järgmiste koosolekute tarbeks.

PUNKT 9

Otsused ja soovitused

1. Ühiskomitee võib vastu võtta otsuseid ja soovitusi kõikides kokkuleppega ettenähtud küsimustes.

2. Koosolekutevahelisel ajal võib ühiskomitee otsuseid ja soovitusi vastu võtta kirjaliku menetluse teel. Sellisel juhul saadab ühiskomitee kaaseesistuja otsuse või soovituse eelnõu kavandatud teksti teise lepinguosalise ühiskomitee kaaseesistujale ühiskomitee töökeeles, jättes kirjalikuks vastamiseks aega vähemalt ühe kuu. Kui teise lepinguosalise ühiskomitee kaaseesistuja ei nõustu või ei vasta kirjalikult, arutatakse otsuse või soovituse eelnõu ja see võidakse vastu võtta ühiskomitee järgmisel koosolekul. Otsuse või soovituse eelnõu loetakse vastuvõetuks kuupäeval, mil teise lepinguosalise kaaseesistuja on selle heaks kiitnud, ning see kantakse punkti 8 „Protokoll“ lõike 4 kohaselt ühiskomitee koosoleku protokolli.

3. Kui ühiskomiteel on lepingust tulenev õigus võtta vastu otsuseid või soovitusi, on nende dokumentide pealkiri vastavalt „otsus“ või „soovitus“. Sekretariaat lisab kõigile otsustele või soovitustele järjekorranumbri ja vastuvõtmise kuupäeva. Igas otsuses nähakse ette selle jõustumise kuupäev.

4. Ühiskomitee vastu võetud otsused ja soovitused koostatakse kahes eksemplaris, mille kaaseesistujad kinnitavad, ning kumbki lepinguosaline saab nende otsuste või soovituste ühe originaaleksemplari.

PUNKT 10

Läbipaistvus

1. Kui kaaseesistujad selles vastastikku kokku lepivad, võivad ühiskomitee koosolekud olla avalikud.

2. Kumbki lepinguosaline võib otsustada avaldada ühiskomitee otsused ja soovitused oma ametlikus väljaandes või veebis.

3. Ühiskomiteele või erikomiteedele dokumentide esitamise suhtes kohaldatakse artikli 19.6 „Teabe avalikustamine ja konfidentsiaalse teabe käsitlemine“ lõiget 2.

4. Sekretariaat teeb üldsusele kättesaadavaks

a) ühiskomitee koosoleku esialgse päevakorra enne koosoleku toimumist ning

b) ühiskomitee koosoleku kokkulepitud protokolli pärast selle heakskiitmist kooskõlas punktiga 8 „Protokoll“.

5. Käesoleva punkti lõigetes 2–4 nimetatud dokumendid avaldatakse kooskõlas kummagi lepinguosalise kohaldatavate andmekaitse-eeskirjadega.

PUNKT 11

Keeled

1. Ühiskomitee töökeel on inglise keel.

2. Ühiskomitee võtab lepingu muutmist või tõlgendamist käsitlevad otsused kooskõlas artikli 18.2 „Ühiskomitee funktsioonid“ lõike 2 punktidega d ja e vastu lepingu autentsete tekstide keeles. Ühiskomitee kõik muud otsused võetakse vastu töökeeles.

3. Kumbki lepinguosaline vastutab otsuste ja muude dokumentide tõlkimise eest oma ametlikku keelde, kui see on asjakohane, ja kannab tõlkimisega seotud kulud.

PUNKT 12

Kulud

1. Kumbki lepinguosaline kannab ise ühiskomitee koosolekutel osalemise kulud, sealhulgas personali-, sõidu- ja elamiskulud, videokonverentside ning posti- ja telekommunikatsioonikulud.

2. Koosolekut korraldav lepinguosaline kannab kõik kulud, mis on seotud koosolekute korraldamise, dokumentide paljundamise ning tõlketeenuste osutamisega ühiskomitee töökeelde ja töökeelest.

PUNKT 13

Erikomiteed ja muud organid

1. Artikli 18.2 „Ühiskomitee funktsioonid“ lõike 1 punkti d kohaselt jälgib ja koordineerib ühiskomitee kõigi käesoleva lepingu alusel moodustatud erikomiteede ja muude organite tööd.

2. Teave käesoleva lepingu alusel moodustatud erikomiteede ja muude organite määratud kontaktpunktide kohta esitatakse ühiskomiteele kirjalikult. Kogu asjakohane kirjavahetus ning dokumendid ja muu teave, mida erikomiteede kontaktpunktid käesoleva lepingu rakendamise kohta omavahel vahetavad, edastatakse samal ajal ka sekretariaadile.